

บทบาทของนักศึกษาวิชาทหาร ในเครือข่ายเฟ้าระวังข่าวปลอม
(Fake News) และข่าวสารเพื่อความมั่นคงในสถานศึกษา
กรณีศึกษา มณฑลทหารบกที่ ๓๑

โดย

พันเอก กฤษณะ ภูทอง
รองผู้บัญชาการ กองบัญชาการช่วยรบที่ ๓
กองทัพบก

นักศึกษาวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร
หลักสูตรการป้องกันราชอาณาจักรรุ่นที่ ๖๒
ประจำปีการศึกษา พุทธศักราช ๒๕๖๒ – ๒๕๖๓

หนังสือรับรอง

วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ ได้อนุมัติให้เอกสารวิจัยส่วนบุคคล เรื่อง “บทบาทของนักศึกษาวิชาทหาร ในเครือข่ายเฟ้าระวังข่าวปลอม (Fake News) และข่าวสารเพื่อความมั่นคงในสถานศึกษา กรณีศึกษา มณฑลทหารบกที่ ๓๑” ลักษณะวิชา สังคมจิตวิทยา ของ พันเอก กฤษณะ ภูทอง เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรการป้องกันราชอาณาจักร รุ่นที่ ๖๒ ประจำปีการศึกษา พุทธศักราช ๒๕๖๒ - ๒๕๖๓

พลโท

(พิสิทธิ์ ปฐมเอม)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร
สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ

บทคัดย่อ

เรื่อง บทบาทของนักศึกษาวิชาทหาร ในเครือข่ายเฟ้าระวังข่าวปลอม (Fake News) และข่าวสารเพื่อความมั่นคงในสถานศึกษากรณีศึกษา มณฑลทหารบกที่ ๓๑

ลักษณะวิชา สังคมจิตวิทยา

ผู้วิจัย พันเอก กฤษณะ ภูทอง **หลักสูตร** วปอ. **รุ่นที่** ๖๒

เนื่องจากมีแนวโน้มการก่อความไม่สงบ และการก่อการร้ายโดยใช้ช่องทางไซเบอร์ (Cyber) เป็นช่องทางการปฏิบัติการ ดังนั้น รัฐบาลในทุกประเทศจึงหันมาให้ความสำคัญในการวางยุทธศาสตร์ ความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์แห่งชาติขึ้น ซึ่งในปัจจุบันพบว่าการดำเนินการโดยภาครัฐฝ่ายเดียวนั้นไม่สามารถที่จะลดความเสี่ยงด้านไซเบอร์ได้อีกต่อไป ความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์นั้นต้องเป็นการปฏิบัติการด้วยความร่วมมือจากฝ่ายต่างๆ ทั้งองค์กรภาครัฐ และเอกชนที่มีหน้าที่รับผิดชอบควบคุม ดูแลระบบโครงสร้างพื้นฐานที่ขับเคลื่อนด้วยระบบไซเบอร์

ประเทศไทยมีปัญหาความขัดแย้งทางการเมืองมานานหลายปี การสร้างข่าวปลอมเพื่อใส่ร้ายป้ายสีฝ่ายตรงข้ามเกิดขึ้นมานาน และการใช้ช่องทางตรวจสอบแหล่งที่มาของข่าวทำได้ยาก (เช่น การคัดลอกข่าวแล้วส่งต่อผ่าน LINE Group แทนการส่งลิงค์ เพื่อไปอ่านยังเว็บไซต์ต้นฉบับ) ก็ยิ่งทำให้ข่าวปลอมระบาดง่ายขึ้น อย่างไรก็ตาม ปัญหาข่าวปลอมแก้ไม่ถาวร เพราะการตัดสินใจว่าข่าวบางข่าวจริงหรือปลอม (หรือปลอมบางส่วน) เป็นเรื่องยาก ต่อให้เป็นมนุษย์ที่มีประสบการณ์ด้านสื่อสารมวลชนมาอย่างยาวนานก็ตาม ยิ่งมาบวกกับปริมาณข่าวปลอมที่มีจำนวนเพิ่มขึ้นแบบทวีคูณ การแยกแยะโพสต์ในอินเทอร์เน็ตว่าอันไหนเป็นข่าวปลอมให้ได้ตลอดเวลา ยิ่งยากเข้าไปอีก ถือเป็นปัญหาที่ยังไม่สามารถแก้ไขได้ง่ายด้วยการเขียนโปรแกรมคอมพิวเตอร์เข้าช่วย ผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการกำหนดบทบาทของนักศึกษาวิชาทหาร ในเครือข่ายเฟ้าระวังข่าวปลอม (Fake News)

ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาวิชาทหารซึ่งเป็นกลุ่มวัยรุ่นเยาวชนคนรุ่นใหม่ นิยมใช้ Social Media (โทรศัพท์มือถือ) เป็นอย่างยิ่ง ข่าวลือ ข่าวลวง และข่าวปลอม จึงแพร่มาจากระบบ Social Media มากที่สุด แต่นักศึกษาวิชาทหารเองก็มีวิจารณญาณในการเสพข่าว ซึ่งถือได้ว่าเป็นภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควร โดยนิยมสืบค้นข้อมูลเพิ่มเติม (ในอินเทอร์เน็ต, หนังสือ, สอบถามผู้รู้) ให้แน่ใจก่อน จึงจะเชื่อในข้อมูลข่าวสารนั้น สำหรับนักศึกษาวิชาทหารส่วนใหญ่ยอมรับว่าเคยเห็นข่าวปลอม และช่องทางที่พบข่าวปลอมมากที่สุด คือ ในระบบ Social Media แต่อย่างไรก็ตามนักศึกษาวิชาทหารส่วนมากมีความตั้งใจ มุ่งมั่นที่จะแสดงออกในการเป็นพลเมืองดี ยินดีเป็นสื่อกลางในการเผยแพร่ข่าวสารข้อเท็จจริงและมีประโยชน์ต่อความมั่นคงของชาติด้วยความเต็มใจอย่างยิ่ง ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับเงื่อนไขที่ผู้ปกครอง, ครู และเจ้าหน้าที่หน่วยงานความมั่นคง จะต้องเข้าไปพูดคุยรวมทั้งทำความเข้าใจโดยละเอียด อย่างเป็นทางการ สัมผัสได้กับนักศึกษาวิชาทหาร เพื่อให้เห็นความสำคัญของบทบาทในเครือข่ายการเฟ้าระวังข่าวปลอม (Fake News) และข่าวสารเพื่อความมั่นคงในสถานศึกษา ย่อมได้รับผลสำเร็จจากการดำเนินการเป็นอย่างดี อย่างแน่นอน รวมทั้งยังถือได้ว่าเป็นการดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของงานวิจัยที่ชัดเจน ในการศึกษาบทบาทและกำหนดบทบาทใหม่ ของนักศึกษาวิชาทหารในการเฟ้าระวังข่าวปลอมและข่าวสารเพื่อความมั่นคง ในสถานศึกษาอย่างแท้จริง

Abstract

Title The Thai Reserve Officer Training Corps Student ‘s role in the Fake News Surveillance and Security Information in Education Institute’s Network. A case study from the 31st Military Circle, Royal Thai Army.

Field Social-Psychology

Name Senior Colonel Kritsana Golden Phu **Course** NDC **Class** 62

According to the tendency of Insurgency and cyber terrorism, Government officials from all over the world turn their attention to focus on the national cybersecurity strategy. In which, on pleasant day’s circumstances showed that unilateral government actions can no longer reduce cyber risks. Cyber security must be operated with cooperation from various sectors, both government organisations and private sectors who are responsible for maintaining cyber security-driven infrastructure.

Thailand has been encountered with political conflict for many years. Conducting fake news to defame opponents has been occurring for a long time and it is difficult to verify the origin of the source (for example, copying the news and forwarding it through the LINE Group instead of sending the original link of the news source). This makes it easier for the fake news to spread. However, this fake news issue is not simple to solve. Regardless of a human being who holds a lifetime experience or masters the mass communication abilities, the judgment of whether some news is real or fake (Or partially fake) is still troublesome. Plus, the challenge of the amount of overflowing fake news that is increasing day by day. Even worse, distinguishing fake news from the internet is even a tougher matter, which still can’t be easily solved by computer programing. As a result, the researcher is therefore interested in determining the role of The Thai Reserve Officer Training Corps Student (TROTCS) in the fake news surveillance network. (Fake News)

The results revealed that TROTCSs are considered as a group of young new generation which is most familiar with social media (mobile phones) therefore, rumors and fake news are most likely to spread from social media. However, the TROTCSs themselves have discretion in their consumption of news. As they acknowledge themselves by searching for more information (on the Internet, reading books, asking someone who knows) to be sure before trusting the information. Most TROTCSs that claimed to have been exposed to the fake news mostly points out on social media. Nevertheless, most of the TROTCSs are willing to commit to showing

good citizenship and are willing to be a medium of disseminating news and coordinate to benefit national security. At any rate this depends on the conditions of parents, teachers and security agency staff, who must discuss and understand in detail and find tangible ways to reach the TROTCSs. In order to recognize the importance of the role in the Fake News Surveillance and Security Information in Education Institute Network which certainly has been achieved. Moreover, this can be regarded as the implementation of clear research objectives. In the study of roles and defining new roles of TROTCSs to monitor fake news and security information in education.

คำนำ

ในยุคสมัยปัจจุบันคงปฏิเสธไม่ได้ว่า โลกโซเชียลเป็นโลกเสมือนใบใหญ่ที่เกิดขึ้นมาและมีพลวัต มีธรรมชาติ มีวัฒนธรรม คู่ขนานไปกับโลกมนุษย์ที่มีมาช้านาน ความซับซ้อนของโลกโซเชียลซึ่งมีทั้งด้านมืดด้านสว่าง ส่งผลทั้งด้านที่เป็นประโยชน์และเป็นโทษแก่มนุษยชาติในโลกของความเป็นจริง ภัยหลาย ๆ อย่างที่เกิดขึ้นในโลกมนุษย์ก็มาจากโลกโซเชียล ที่เห็นได้ใกล้ตัวและชัดเจนที่สุด น่าจะเป็นสถานการณ์ความเคลื่อนไหวทางการเมือง ที่กลุ่มหลักซึ่งเห็นต่างและต้องการการเปลี่ยนแปลงในสังคมและประเทศชาติ ใช้โลกโซเชียลเป็นเครื่องมืออันทรงพลัง ในการป้อนชุดความเชื่อ อย่างต่อเนื่องยาวนาน, การปฏิบัติการข่าวสารแบบเทา - ดำ, การปลุกเร้ามวลชน ฯลฯ และหนึ่งในอาวุธในโลกโซเชียลที่กลุ่มเห็นต่างใช้ก็คือ "ข่าวปลอม (Fake news)" นั่นเอง

"ข่าวปลอม (Fake news)" เป็นอาวุธที่แม่นยำ ทรงพลัง เข้าถึงเป้าหมายและล่อหลอมนความเชื่อตั้งแต่ชั้นพื้นฐานไปกระทั่งฝั่งลึก จนยากที่จะเปลี่ยนแปลงได้ ในฐานะองค์ประกอบหนึ่งของรัฐ ผู้ทำวิจัยได้มองเห็นว่า นักศึกษาวิชาทหาร (นศท.) เป็นกลุ่มประชากรตัวอย่างที่ใกล้เคียงที่สุดกับกลุ่มประชากร ที่เป็นกลุ่มเป้าหมายซึ่งกลุ่มเห็นต่างสร้าง และจัดตั้งเป็นมวลชน จึงสนใจที่จะทำวิจัยโดยใช้นักศึกษาวิชาทหารเป็นกลุ่มประชากร ด้วยอยากทราบว่านักศึกษาวิชาทหาร จะมีวิจรณ์ญาณพอที่จะแยกแยะ ข่าวปลอม (Fake news) กับข่าวจริงออกหรือไม่ และจะมีความคิดในการแก้ไขปัญหาอย่างไร รวมไปถึงหน่วยทหารที่ดูแลรับผิดชอบนักศึกษาวิชาทหารดังกล่าว จะมีบทบาทอย่างไรในการให้ความรู้ความเข้าใจ รวมไปถึง ทำงานร่วมกันในการป้องกันและแก้ไขปัญหาข่าวปลอม (Fake news) เท่าที่สถานภาพและกฎหมายที่เกี่ยวข้องจะอนุญาตให้ทำได้ และคาดหวังว่าผลการวิจัยจะสามารถนำไปต่อยอด ขยายผลในการป้องกันและแก้ไขปัญหาข่าวปลอม (Fake news) ในวงกว้างของกองทัพต่อไป ในอนาคต

พันเอก

(กฤษณะ ภูทอง)

นักศึกษาวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร

หลักสูตร วปอ. รุ่นที่ ๖๒

ผู้วิจัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	ก
Abstract	ข
คำนำ	ง
สารบัญ	จ
สารบัญตาราง	ช
สารบัญแผนภาพ	ซ
บทที่ ๑ บทนำ	๑
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	๑
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	๒
ขอบเขตของการวิจัย	๓
วิธีการดำเนินการวิจัย	๓
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	๓
คำจำกัดความ	๔
บทที่ ๒ การทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๕
แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง	๕
ความหมายและประเภทของเครือข่าย	๕
แนวคิดเกี่ยวกับนักศึกษาระดับปริญญาโท	๙
แนวคิดเครือข่ายเฝ้าระวังด้านการข่าวเพื่อความมั่นคงในประเทศ	๑๕
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๑๗
บทที่ ๓ วิธีดำเนินการวิจัย	๒๑
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	๒๑
ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มผู้ให้ข้อมูล	๒๑
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	๒๒
การเก็บรวบรวมข้อมูล	๒๒
การวิเคราะห์ข้อมูล	๒๒
บทที่ ๔ อภิปรายผล	๒๓
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจำแนกตามกลุ่มต่างๆ	๒๓
ผลการสำรวจพบว่า	๒๓
บทที่ ๕ สรุปและข้อเสนอแนะ	๔๖
สรุป	๔๖
ข้อเสนอแนะ	๕๐

สารบัญ (ต่อ)

บรรณานุกรม
ประวัติย่อผู้วิจัย

หน้า
๕๒
๕๔

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
๔ - ๑ แสดงเพศของนักศึกษาวิชาทหารที่แสดงความคิดเห็น	๒๔
๔ - ๒ แสดงชั้นปีของนักศึกษาวิชาทหารที่แสดงความคิดเห็น	๒๕
๔ - ๓ แสดงสังกัดสถานศึกษาในพื้นที่จังหวัดของนักศึกษาวิชาทหารที่แสดง ความคิดเห็น	๒๖
๔ - ๔ แสดงสถานศึกษาประเภทของนักศึกษาวิชาทหารที่แสดงความคิดเห็น	๒๗
๔ - ๕ แสดงผลการเรียนของนักศึกษาวิชาทหารในปีการศึกษาที่ผ่านมาที่แสดง ความคิดเห็น	๒๘
๔ - ๖ แสดงความสนใจเสพข้อมูลข่าวสารในแต่ละวันของนักศึกษาวิชาทหารที่แสดง ความคิดเห็น	๒๙
๔ - ๗ แสดงช่องทางที่นิยมเสพข้อมูลข่าวสาร ของนักศึกษาวิชาทหารที่แสดง ความคิดเห็น	๓๐
๔ - ๘ แสดงความเชื่อข่าวสารที่ได้เสพ ของนักศึกษาวิชาทหาร	๓๑
๔ - ๙ แสดงวิจารณญาณในการวิเคราะห์ข่าวว่าเป็นเรื่องจริงหรือเป็นข่าวปลอม	๓๒
๔ - ๑๐ แสดงการเคยเห็นข่าวปลอม ของนักศึกษาวิชาทหารที่แสดงความคิดเห็น	๓๓
๔ - ๑๑ แสดงการพบเห็นข่าวปลอมในปัจจุบัน	๓๔
๔ - ๑๒ แสดงการพบเห็นข่าวปลอมจากช่องทาง ของนักศึกษาวิชาทหารที่แสดง ความคิดเห็น	๓๕
๔ - ๑๓ แสดงความรู้สึกละเมือวิเคราะห์ข่าวที่เสพนั้นเป็นข่าวปลอม	๓๖
๔ - ๑๔ แสดงผู้ที่อยากจะบอกให้ทราบ ว่าข่าวนั้นเป็นข่าวปลอมเป็นคนแรก	๓๗
๔ - ๑๕ แสดงความคิดเห็นว่าผู้ผลิตข่าวปลอมมีวัตถุประสงค์ต่อสังคมและผู้อื่น	๓๘
๔ - ๑๖ แสดงความคิดเห็นว่าจะทำอย่างไรเพื่อให้สังคมไทยปลอดจากข่าวปลอม ของนักศึกษาวิชาทหารที่แสดงความคิดเห็น	๓๙
๔ - ๑๗ แสดงความรู้สึกละเมือจะเป็นสื่อกลางในการเผยแพร่ข่าวสารนั้น	๔๐
๔ - ๑๘ แสดงความคิดเห็นว่าข่าวสารด้านความมั่นคง มีประโยชน์ต่อตัวเองและครอบครัว ของนักศึกษาวิชาทหารที่แสดงความคิดเห็น	๔๑
๔ - ๑๙ แสดงความเชื่อมั่นว่าตนเองสามารถเป็นเครือข่ายเฝ้าระวังข่าวปลอม (Fake News) และข่าวสารเพื่อความมั่นคง ในสถานศึกษาได้เป็นอย่างดี ของนักศึกษาวิชาทหารที่แสดงความคิดเห็น	๔๒

สารบัญแผนภาพ

แผนภาพที่		หน้า
๔ - ๑	แสดงเพศของนักศึกษาวิชาทหาร	๒๓
๔ - ๒	แสดงชั้นปีของนักศึกษาวิชาทหารที่แสดงความคิดเห็น	๓๑
๔ - ๓	แสดงสังกัดสถานศึกษาในพื้นที่จังหวัดของนักศึกษาวิชาทหาร	๒๕
๔ - ๔	แสดงสถานศึกษาประเภทของนักศึกษาวิชาทหารที่แสดงความคิดเห็น	๒๖
๔ - ๕	แสดงผลการเรียนของนักศึกษาวิชาทหารในปีการศึกษาที่ผ่านมา ที่แสดงความคิดเห็น	๒๗
๔ - ๖	แสดงความสนใจเสพข้อมูลข่าวสารในแต่ละวันของนักศึกษาวิชาทหาร ที่แสดงความคิดเห็น	๒๘
๔ - ๗	แสดงช่องทางที่นิยมเสพข้อมูลข่าวสาร ของนักศึกษาวิชาทหาร ที่แสดงความคิดเห็น	๒๙
๔ - ๘	แสดงความเชื่อข่าวสารที่ได้เสพของนักศึกษาวิชาทหาร	๓๑
๔ - ๙	แสดงวิจาร์ณญาณในการวิเคราะห์ข่าวว่าเป็นเรื่องจริงหรือเป็นข่าวปลอม	๓๒
๔ - ๑๐	แสดงการเคยเห็นข่าวปลอม	๓๓
๔ - ๑๑	แสดงการพบเห็นข่าวปลอมในปัจจุบัน	๓๔
๔ - ๑๒	แสดงการพบเห็นข่าวปลอมจากช่องทาง	๓๕
๔ - ๑๓	แสดงความรู้สึกเมื่อวิเคราะห์ข่าวที่เสพนั้นเป็นข่าวปลอม	๓๖
๔ - ๑๔	แสดงผู้ที่อยากจะบอกให้ทราบ ว่าข่าวนั้นเป็นข่าวปลอมเป็นคนแรก	๓๗
๔ - ๑๕	แสดงความคิดว่าผู้ผลิตข่าวปลอมมีวัตถุประสงค์ต่อสังคมและผู้อื่น	๓๘
๔ - ๑๖	แสดงความคิดว่าจะทำอย่างไรเพื่อให้สังคมไทยปลอดจากข่าวปลอม	๓๙
๔ - ๑๗	แสดงความรู้สึกที่จะเป็นสื่อกลางในการเผยแพร่ข่าวนั้น	๔๐
๔ - ๑๘	แสดงความคิดว่าข่าวสารด้านความมั่นคง มีประโยชน์ต่อตัวเองและ ครอบครัว	๔๑
๔ - ๑๙	แสดงความเชื่อมั่นว่าตนเองสามารถเป็นเครือข่ายเฝ้าระวังข่าวปลอม (Fake News) และข่าวสารเพื่อความมั่นคง ในสถานศึกษาได้เป็น อย่างดี ของนักศึกษาวิชาทหารที่แสดงความคิดเห็น	๔๒

บทที่ ๑

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

จากยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๘๐) เป็นยุทธศาสตร์ชาติฉบับแรกของประเทศไทย ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ซึ่งจะต้องนำไปสู่การปฏิบัติเพื่อให้ประเทศไทยบรรลุวิสัยทัศน์ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง” ภายในช่วงเวลาดังกล่าว เพื่อความสุขของคนไทยทุกคน

ยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง มุ่งเน้นความสามัคคีทั้งการรักษาความสงบภายในประเทศ โดยการเสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันหลักของชาติ และการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ป้องกันและแก้ไขการก่อความไม่สงบ ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ด้วยการเสริมสร้างสันติสุขและพัฒนาให้ตรงกับความต้องการของประชาชน โดยยึดหลักแนวทาง “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” รวมทั้งการบริหารจัดการและการฟื้นฟูสภาพแวดล้อมและกลไกพื้นฐานด้านความมั่นคง รวมถึงพัฒนา กลไกการพัฒนาความมั่นคงขจัดกาทุจริตและประพฤติมิชอบ การสร้างความเป็นธรรม ลดความเหลื่อมล้ำในทุกมิติกระจายอำนาจ และสร้างความเชื่อมั่นในกระบวนการยุติธรรมตามหลัก นิติธรรมในขณะเดียวกันก็มุ่งเน้นการพัฒนาศักยภาพในการป้องกันประเทศพร้อมรับมือกับภัยคุกคามทั้งทางทหารและภัยคุกคามอื่นๆ ทั้งจากการสร้างขีดความสามารถภายในและการสร้างความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านและมิตรประเทศ นอกจากนี้ การบูรณาการความร่วมมือกับต่างประเทศที่เอื้อให้เกิดความมั่นคงในทุกด้านและป้องกันภัยคุกคามจากอาชญากรรมข้ามชาติในทุกรูปแบบก็เป็นแนวทางที่มีความสำคัญมากขึ้นภายใต้ภูมิทัศน์โลกไร้พรมแดนและการเปลี่ยนแปลงด้านภูมิรัฐศาสตร์ที่เป็นเครือข่ายซับซ้อนขึ้นมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการวางระบบบริหารจัดการความเสี่ยงจากการโจมตีทางไซเบอร์และการบริหารจัดการภัยพิบัติและภัยในรูปแบบใหม่ ๆ ที่ต้องบูรณาการความร่วมมือให้เกิดผล

ประเด็นความมั่นคงทางไซเบอร์ ไซเบอร์จะถูกนำมาใช้เป็นโครงสร้างพื้นฐาน ระบบการบริหารจัดการสาธารณะและระบบสาธารณูปโภคมากขึ้นในอนาคต (Critical Infrastructure) รวมถึงประชาชนจะใช้ช่องทางไซเบอร์ในการติดต่อสื่อสาร การทำธุรกรรมทางการเงิน และเคลื่อนไหวในประเด็นต่างๆ มากขึ้น ส่งผลให้การโจมตีและการจารกรรมทางไซเบอร์มีแนวโน้มซับซ้อนและรุนแรงมากขึ้น โดยที่ประชาคมระหว่างประเทศมีแนวโน้มที่จะกำหนดมาตรฐาน หลักเกณฑ์ให้ประเทศต่างๆ ร่วมปฏิบัติ กอปรกับประเทศต่างๆ จะใช้ช่องทางโจมตีทางไซเบอร์ต่อกันเพิ่มขึ้น ซึ่งบางส่วนอาจใช้ไทยเป็นฐานปฏิบัติการ รวมถึงการเฝ้าระวังความเสี่ยงจากปัญหาการใช้ประเทศไทยเป็นทางผ่านของกลุ่มผู้ก่อการร้าย

ปัจจุบัน ประชาคมนานาชาติมีความกังวลด้านความมั่นคงปลอดภัยด้านไซเบอร์เป็นอย่างมาก เนื่องจากมีแนวโน้มการก่อความไม่สงบ และการก่อการร้ายโดยใช้ช่องทางไซเบอร์ (Cyber)

เป็นช่องทางการปฏิบัติการ ดังนั้น รัฐบาลในทุกประเทศจึงหันมาให้ความสำคัญในการวางยุทธศาสตร์ความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์แห่งชาติขึ้น ซึ่งในปัจจุบันพบว่า การดำเนินการโดยภาครัฐฝ่ายเดียวนั้นไม่สามารถที่จะลดความเสี่ยงด้านไซเบอร์ได้อีกต่อไป ความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์นั้นต้องเป็นการปฏิบัติการด้วยความร่วมมือจากฝ่ายต่างๆ ทั้งองค์กรภาครัฐ และเอกชนที่มีหน้าที่รับผิดชอบควบคุมดูแลระบบโครงสร้างพื้นฐานที่ขับเคลื่อนด้วยระบบ ไซเบอร์

จากความเป็นมาดังกล่าวจะเห็นได้ว่าปัญหาใหญ่ของโลกอินเทอร์เน็ตในรอบ ๑-๒ ปีที่ผ่านมา หนีไม่พ้นเรื่อง “ข่าวปลอม” หรือที่เรียกกันในภาษาอังกฤษว่า Fake News ต้องบอกว่า ปัญหาข่าวปลอมไม่ใช่เรื่องใหม่ แต่เมื่อพฤติกรรมของผู้ใช้อินเทอร์เน็ตเปลี่ยนไป หันมาเสพข่าวจากโลกโซเชียลมากขึ้น จากเดิมที่เคยติดตามข่าวสารจากสำนักข่าวที่มีชื่อเสียง (ซึ่งมีการคัดกรองคุณภาพในระดับหนึ่ง) ก็เปลี่ยนมาเป็นการอ่าน Feed หรืออ่านข่าวจากห้องแชทที่ “เพื่อนแชร์มา” โดยเชื่อมั่นว่าเพื่อนของเราคัดกรองข่าวที่เหมาะสมมาให้แล้ว เมื่อข่าวจากโซเชียลได้รับการยอมรับมากขึ้น เพิ่มสัดส่วนมากขึ้นจากข่าวทั้งหมดที่เราเสพในแต่ละวัน บวกกับพฤติกรรมของมนุษย์ที่มักมีแนวโน้ม “เชื่อในสิ่งที่เราเชื่ออยู่แล้ว” ก็ทำให้ข่าวที่อาจไม่ถูกต้องในข้อเท็จจริง (Fact) แต่ถูกใจคนอ่าน ได้รับความนิยมมากขึ้นตามไปด้วย ปัจจัยเหล่านี้จึงเอื้อให้เกิดสำนักข่าวหน้าใหม่ๆ เป็นจำนวนมาก สำนักข่าวเหล่านี้รู้ว่าผู้อ่านชอบข่าวแบบไหน จึงพยายามประดิษฐ์หรือสร้างสรรค์ข่าวที่คนชอบ เพื่อให้เกิดการไลค์การแชร์จำนวนมาก สิ่งที่มาคือรายได้จากโฆษณาที่มากขึ้นตามไปด้วย และหลายครั้งที่สำนักข่าวบางแห่ง “ล้ำเส้น” ถึงกับ “เต้าข่าว” หรือสร้างข่าวปลอมขึ้นมา จะปลอมทั้งหมด ๑๐๐% หรือปลอมเพียงบางส่วนก็ได้ทั้งนั้น

ประเทศไทยมีปัญหาความขัดแย้งทางการเมืองมานานหลายปี การสร้างข่าวปลอมเพื่อใส่ร้ายป้ายสีฝ่ายตรงข้ามเกิดขึ้นมานาน และการใช้ช่องทางตรวจสอบแหล่งที่มาของข่าวทำได้ยาก (เช่น การคัดลอกข่าวแล้วส่งต่อผ่าน LINE Group แทนการส่งลิงก์เพื่อไปอ่านยังเว็บไซต์ต้นฉบับ) ก็ยิ่งทำให้ข่าวปลอมระบาดง่ายขึ้น อย่างไรก็ตาม ปัญหาข่าวปลอมแก้ไขไม่ง่าย เพราะการตัดสินใจว่าข่าวบางข่าวจริงหรือปลอม (หรือปลอมบางส่วน) เป็นเรื่องยาก ต่อให้เป็นมนุษย์ที่มีประสบการณ์ด้านสื่อสารมวลชนมาอย่างยาวนานก็ตาม ยิ่งมาบวกกับปริมาณข่าวปลอมที่มีจำนวนเพิ่มขึ้นแบบทวีคูณ การแยกแยะโพสต์ในอินเทอร์เน็ตว่าอันไหนเป็นข่าวปลอมให้ได้ตลอดเวลา ยิ่งยากเข้าไปอีก ถือเป็นปัญหาที่ยังไม่สามารถแก้ไขได้ง่ายด้วยการเขียนโปรแกรมคอมพิวเตอร์เข้าช่วย (Fake News ข่าวปลอม ปัญหาใหญ่ของโลกอินเทอร์เน็ต By : Isriya Paireepairit) ผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการกำหนดบทบาทของนักศึกษาวิชาทหาร ในเครือข่ายเฝ้าระวังข่าวปลอม (Fake News)

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑. เพื่อศึกษาบทบาทของนักศึกษาวิชาทหาร ในการเฝ้าระวังข่าวปลอมในปัจจุบัน
๒. เพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรคของนักศึกษาวิชาทหาร ในการเฝ้าระวังข่าวปลอม
๓. เพื่อกำหนดบทบาทของนักศึกษาวิชาทหาร ในการเฝ้าระวังข่าวปลอมและข่าวสาร เพื่อความมั่นคงในสถานที่ศึกษา

ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มุ่งจัดทำแนวคิดและกำหนดบทบาทของนักศึกษาวิชาทหารในเครือข่ายเฝ้าระวังข่าวปลอมและข่าวสารเพื่อความมั่นคงในสถานศึกษาในพื้นที่ มณฑลทหารบกที่ ๓๑ ประกอบด้วย

๑. ขอบเขตเชิงเนื้อหา ด้วยการจัดทำแนวคิดและกำหนดบทบาทของนักศึกษาวิชาทหารในเครือข่ายเฝ้าระวังข่าวปลอมและข่าวสารเพื่อความมั่นคงในสถานศึกษา

๒. ขอบเขตประชากร ได้แก่ นักศึกษาวิชาทหาร ชั้นปีที่ ๑ - ๕ (ชายและหญิง) ในสถานศึกษาจังหวัดนครสวรรค์, จังหวัดกำแพงเพชร และจังหวัดอุทัยธานี

๓. ขอบเขตเชิงพื้นที่ ในความรับผิดชอบของมณฑลทหารบกที่ ๓๑ ได้แก่ จังหวัดนครสวรรค์, จังหวัดกำแพงเพชร และจังหวัดอุทัยธานี

วิธีการดำเนินการวิจัย

ดำเนินการวิจัยเชิงคุณภาพ ร่วมกับการวิจัยเชิงพรรณนา ดังนี้

๑. การรวบรวมข้อมูล

๑.๑ ข้อมูลทุติยภูมิ ดำเนินการโดยศึกษาจากตำราและเอกสารต่างๆ

๑.๒ ข้อมูลปฐมภูมิ ดำเนินการโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก และตอบแบบสอบถาม

ของนักศึกษาวิชาทหาร

๒. การวิเคราะห์ข้อมูล

ดำเนินการโดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา และการวิเคราะห์เปรียบเทียบ และสังเคราะห์ข้อมูลทฤษฎี หลักการต่างๆ

๓. การนำเสนอข้อมูล

นำเสนอข้อมูลแบบรายงานพรรณนาและวิเคราะห์ นำเสนอแนวคิดใหม่จากการวิจัย

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

๑. ทำให้ทราบบทบาทของนักศึกษาวิชาทหาร ในการเฝ้าระวังข่าวปลอมในปัจจุบัน

๒. ทำให้ทราบปัญหาอุปสรรคของนักศึกษาวิชาทหาร ในการเฝ้าระวังข่าวปลอม

๓. ทำให้ได้แนวคิดการกำหนดบทบาทของนักศึกษาวิชาทหาร ในการเฝ้าระวังข่าวปลอมและข่าวสารเพื่อความมั่นคงในสถานศึกษา

คำจำกัดความ

นักศึกษาวิชาทหาร	หมายถึง	นักศึกษาชาย และหญิง ซึ่งอยู่ในระหว่างเข้ารับการศึกษาวิชาทหารตามหลักสูตรที่กระทรวงกลาโหมกำหนดตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการฝึกวิชาทหาร พ.ศ. ๒๕๐๓ เป็นกำลังพลสำรองของกองทัพไทย ภายใต้การควบคุมของหน่วยบัญชาการรักษาดินแดน และอยู่ในพื้นที่ความรับผิดชอบของมณฑลทหารบกที่ ๓๑ มีการเรียนการสอนตั้งแต่ ชั้นปีที่ ๑ - ๕
เครือข่าย	หมายถึง	การเชื่อมโยงของกลุ่มของคนหรือกลุ่มองค์กรที่สมัครใจที่จะแลกเปลี่ยนข่าวสารร่วมกัน หรือทำกิจกรรมร่วมกัน โดยมีการจัดระเบียบโครงสร้างของคนในเครือข่ายด้วยความเป็นอิสระ เท่าเทียมกันภายใต้พื้นฐานของความเคารพสิทธิ เชื่อถือ เอื้ออาทร ซึ่งกันและกัน
เผ่าระวัง	หมายถึง	การเก็บข้อมูลและแนวโน้มของเหตุการณ์ (ปัจจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับปัญหา) มีการวิเคราะห์ข้อมูล และเผยแพร่ ข้อมูลไปให้ผู้ที่จำเป็นต้องรู้อย่างสม่ำเสมอ และต่อเนื่อง
ข่าวปลอม	หมายถึง	สื่อประเภทที่นำเสนอเรื่องราวข่าวที่แท้ไม่มีข้อเท็จจริง ไม่ได้ผ่านการค้นคว้าในเชิงข่าวมาอย่างถูกต้องแต่ใช้วิธีพาดหัวข่าว มีการใส่สีตีไข่จนเกินจริง
ข่าวสารเพื่อความมั่นคง	หมายถึง	เหตุการณ์ ข้อเท็จจริง และข้อคิดเห็นด้านงานความมั่นคง ที่เผยแพร่ต่อสาธารณชนและได้รับความสนใจ
สถานศึกษา	หมายถึง	โรงเรียน, สถาบัน, วิทยาลัย หรือ มหาวิทยาลัย ที่นักศึกษาวิชาทหารสังกัดและกำลังศึกษา ณ ปัจจุบัน

บทที่ ๒

การทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

เครือข่าย

เครือข่ายเป็นระบบทางสังคมที่เชื่อมโยงกันด้วยความสัมพันธ์ หมายถึง กลุ่มของบุคคลหรือตัวแสดงที่มีความสัมพันธ์กัน โดยมี ๓ องค์ประกอบสำคัญ ได้แก่ กลุ่มของบุคคลหรือตัวแสดง กลุ่มแอดริบิวต์ ที่อธิบายคุณลักษณะของแต่ละบุคคล กลุ่มของจุดเชื่อมโยงบอกความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล การวิเคราะห์เครือข่ายสังคมเป็นการอธิบายความสัมพันธ์ของสมาชิกในเครือข่าย การเป็นตัวเรากับสิ่งที่เราสนใจมีความสำคัญน้อยกว่าความสัมพันธ์ของเราที่มีต่อผู้อื่นในสังคม การวิเคราะห์เครือข่ายสังคมมี ๒ ประเภทคือความสัมพันธ์ภายในเครือข่ายเดียวกับความสัมพันธ์ของหลายเครือข่ายที่เชื่อมโยงกัน

เครือข่ายเป็นกลุ่มขององค์กรในระบบที่ซับซ้อนตามธรรมชาติและตามสภาพสังคม เครือข่ายจึงเป็นโครงสร้างซึ่งทำหน้าที่จัดการระบบ ทฤษฎีเครือข่ายจึงประกอบด้วยทฤษฎีโครงสร้างและทฤษฎีระบบ เครือข่ายเกิดขึ้นทั้งในส่วนของโลกที่ซับซ้อนและระบบมีชีวิต (Living System) ทุกระดับ ตัวอย่างเช่น ระบบนิเวศ (Ecosystem) ของพื้นผิวโลกและพืช การเชื่อมโยงของแม่น้ำเป็นเครือข่ายที่แตกสาขา การแตกตัวของเซลล์ในสิ่งมีชีวิต ระบบประสาท การไหลของเลือด รวมถึง DNA และโมเลกุล ซึ่งความสลับซับซ้อนนั้นเป็นผลมาจากความสัมพันธ์ ทั้งนี้กลไกของระบบประสาทที่ใหญ่ที่สุดคือสมองของมนุษย์ นักวิทยาศาสตร์จึงมีข้อถกเถียงว่าจิตใต้สำนึกของมนุษย์นั้นเกิดจากความเชื่อมโยงของระบบประสาท (Edelman and Tononi, 2000) มนุษย์ได้สร้างเครือข่ายสังคมมาเป็นเวลานานแล้วตั้งแต่มีการสื่อสารด้วยการพูด โดยองค์ประกอบของเครือข่ายมีหน่วยของสังคมที่เป็นบุคคล กลุ่มหรือองค์กร และสังคม และมีการเชื่อมโยงโดยการปฏิสัมพันธ์ด้วยการสื่อสาร ตัวอย่างสำคัญของ เครือข่ายทางเทคนิค เช่น ถนน แม่น้ำลำคลอง การสื่อสารและโทรคมนาคม เครือข่ายอินเทอร์เน็ต ต่อมาจึงมีเครือข่ายของสื่อในรูปสัญลักษณ์และการสื่อสารข้อมูลระหว่างผู้รับสารและผู้ส่งสาร ดังนั้นทั้งเครือข่ายสังคม เครือข่ายทางเทคนิคและเครือข่ายของสื่อจึงเป็นโครงสร้างพื้นฐานของสังคมเครือข่าย

ความหมายและประเภทของเครือข่าย

เครือข่ายสังคม (Social networks) เป็นระบบทางสังคมที่เชื่อมโยงกันด้วยความสัมพันธ์ ซึ่งเครือข่าย (Network) หมายถึง กลุ่มของจุดเชื่อมโยง (Links) ระหว่างองค์ประกอบของหน่วย (Elements of unit) แต่ละองค์ประกอบเรียกว่าโหนด (Node) ปกติจะเรียกหน่วย (Units) ว่าระบบ (System) จำนวนที่น้อยที่สุดขององค์ประกอบ (Elements) คือ ๓ และจำนวนที่น้อยที่สุดของ

จุดเชื่อมโยง (Links) คือ ๒ จุด เมื่อจุด เชื่อมโยง (Link) ของ ๒ องค์ประกอบ (Elements) มาเจอกัน เรียกว่าความสัมพันธ์ (Relation หรือ Relationship)

มีการจำแนกประเภทของเครือข่ายออกเป็น ๖ ประเภท (Dijk, 2006, p.25) ได้แก่

๑. เครือข่ายทางกายภาพ (Physical Networks) เป็นระบบทางธรรมชาติที่ซับซ้อนเช่น ระบบนิเวศ ถนนแม่น้ำ และเส้นทางต่างๆ

๒. เครือข่ายระบบเส้น (Organic Networks) เป็นกลไกในร่างกายเช่นระบบประสาทของร่างกายมนุษย์สื่อสารกันเองผ่านสมองซึ่งเป็นตัวควบคุมการทำงาน การไหลเวียนของเลือด และ DNA ในเซลล์

๓. เครือข่ายประสาทเทียม (Neuronal Networks) เป็นระบบความคิด การเชื่อมโยงของจิต และแผนผังความคิด

๔. เครือข่ายสังคม (Social Networks) เป็นระบบทางสังคมที่เชื่อมโยงกันด้วยความสัมพันธ์

๕. เครือข่ายทางเทคนิคหรือเครือข่ายเทคโนโลยี (Technical Networks) ประกอบด้วย ถนนเครือข่ายการส่งของ การโทรคมนาคม และเครือข่ายคอมพิวเตอร์

๖. เครือข่ายของสื่อ (Media Networks) เป็นการเชื่อมโยงระหว่างผู้ส่งสารและผู้รับสาร โดยมีสัญลักษณ์และสารสนเทศ

ความหมายของเครือข่ายสังคม (Social Network)

เครือข่ายสังคมเป็นประเภทหนึ่งของเครือข่ายที่เป็นระบบทางสังคมที่เชื่อมโยงกันด้วยความสัมพันธ์หมายถึง กลุ่มของบุคคลหรือตัวแสดง (Individual หรือ Actor) ที่มีความสัมพันธ์กัน โดยมี ๓ องค์ประกอบสำคัญ ได้แก่

๑. กลุ่มของบุคคลหรือตัวแสดง

๒. แต่ละบุคคลมีกลุ่มแอตทริบิวต์ (ที่อธิบายคุณลักษณะ)

๓. กลุ่มของจุดเชื่อมโยงบอกความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล

เครือข่ายสังคม จึงเป็นโครงสร้างของสังคมที่สร้างขึ้นจากกลุ่มบุคคลของสังคม (เช่น บุคคลหรือองค์กร) และกลุ่มของ ๒ กลุ่มที่เชื่อมโยงกัน ภาพรวมของเครือข่ายสังคมทำให้มีวิธีการวิเคราะห์โครงสร้างเอ็นทิตีของสังคมเช่นเดียวกับหลายๆทฤษฎีที่อธิบายรูปแบบของโครงสร้างสังคม การศึกษาโครงสร้างเหล่านี้ใช้การวิเคราะห์เครือข่ายที่ระบุรูปแบบของแต่ละแห่งและของโลกระบุหน่วยที่มีอิทธิพลต่อกันและตรวจสอบความเคลื่อนไหวของเครือข่าย (Wasserman S. and Faust K. (1 9 9 4) Social Network Analysis: Methods and Applications. Cambridge, Cambridge University Press.)

เครือข่ายทางสังคม จึงเป็นการรวมตัวของกลุ่มของสมาชิกของเครือข่าย (Nodes) ที่มีความเกี่ยวข้องเชื่อมโยงกันโดยมีความสัมพันธ์และปฏิสัมพันธ์ทางสังคมในรูปแบบต่าง ๆ เช่น ความเป็นเพื่อน ญาติพี่น้อง ผู้ร่วมงานการพูดคุย การให้คำแนะนำ การให้ความไว้วางใจ การแลกเปลี่ยนสารสนเทศ การติดต่อสื่อสารผ่านอีเมลและสื่อสังคมออนไลน์การให้ความร่วมมือ ความเป็นผู้แต่งร่วม และการอ้างอิงผลงานวิจัย เป็นต้น (Marin and Wellman, 2011, pp.11-12 ใน รุจเรขา วิทยายุทธพิภูล, ๒๕๕๗) สมาชิกเครือข่ายอาจเป็นได้ทั้งมนุษย์ที่เป็นปัจเจกบุคคล คณะบุคคล หรือสิ่งต่างๆ ที่ไม่ใช่มนุษย์ก็ได้เช่น องค์กร สถาบัน บทบาทหน้าที่ ตำแหน่ง สัตว์สิ่งของ

บทความวารสารและเว็บเพจ เป็นต้น ส่วนเนื้อหาของทรัพยากรที่แลกเปลี่ยนไหลเวียนระหว่างกันในเครือข่ายทางสังคมมีได้หลายชนิด

ทั้งทรัพยากรที่จับต้องได้เช่น สินค้า วัตถุติด บริการ เงิน และทรัพยากรที่จับต้องไม่ได้ เช่น ข้อมูลสารสนเทศ การสื่อสาร ความเชื่อ และอิทธิพลทางสังคม เป็นต้น (Haythornthwaite, 1996, p.323 ใน รุจเรขา วิทยายุทธพิภูล, ๒๕๕๗)

เมื่อเครือข่ายสังคม เป็นกลุ่มของบุคคลที่มีความสัมพันธ์กัน การวิเคราะห์เครือข่ายสังคมจึงเน้นที่บุคคลที่มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงแต่ละบุคคลหรือกลุ่มบุคคลเข้าด้วยกันเป็นจุดสำคัญ การวิเคราะห์เครือข่ายสังคมจึงไม่เพียงเป็นวิธีการวิเคราะห์ แต่เป็นกลุ่มของทฤษฎี โมเดลและการประยุกต์ที่อธิบายแนวคิดของความสัมพันธ์และกระบวนการ ความสัมพันธ์ที่อธิบายโดยการเชื่อมโยงระหว่างหน่วยของแต่ละบุคคล เช่น ครู นักเรียน เขตพื้นที่การศึกษา เป็นต้น เรียกว่าเป็นแนวคิดของการวิเคราะห์เครือข่ายทางสังคม นอกเหนือจากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์แล้ว การวิเคราะห์เครือข่ายสังคม ยังเกี่ยวข้องกับการที่แต่ละบุคคลและการกระทำของแต่ละบุคคลเป็นอิสระ การเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลเป็นโอกาสของการแลกเปลี่ยนทรัพยากรระหว่างกัน รูปแบบของความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลเป็นโครงสร้างสังคมที่เกิดสภาพแวดล้อมที่ให้โอกาสแต่ละบุคคล และรูปแบบเครือข่ายสังคมทำให้เกิดรูปแบบความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล

ระดับของเครือข่ายสังคม

เครือข่ายสังคม เป็นระบบย่อยของสังคม ที่สนับสนุนโดยเครือข่ายของสื่อ (Media Network) มีในทุกระดับจำแนกได้เป็น ๔ ระดับ (Dijk, 2006, pp. 25-26) ดังนี้

๑. ระดับความสัมพันธ์ของแต่ละบุคคล (Individual Relations) โดยแต่ละคนจะสร้างจุดเชื่อมกับสมาชิกในครอบครัว เพื่อน คนคุ้นเคย เพื่อนบ้าน เพื่อนร่วมงาน และอื่นๆ ระดับนี้ จะได้รับการสนับสนุนจากเครือข่ายของสื่อและอินเทอร์เน็ต

๒. ระดับความสัมพันธ์ของกลุ่มและองค์กร เป็นการเชื่อมโยงของกลุ่มถาวรและชั่วคราวโดยใช้เครือข่ายคอมพิวเตอร์และโทรคมนาคม (Group and Organizational relations)

๓. ระดับความสัมพันธ์ของสังคม (Societal Relations) เป็นระดับความสัมพันธ์ระดับบุคคล ระดับกลุ่มและระดับองค์กรที่ทำให้เกิดสังคมที่มีการเชื่อมโยงโดยใช้เครือข่ายของสื่อ ความสัมพันธ์ของระดับนี้ทำให้เกิดเศรษฐกิจเครือข่าย หรือเศรษฐกิจใหม่

๔. ระดับความสัมพันธ์ของโลก (Global Relations) เป็นระดับความสัมพันธ์ของสังคมทั่วโลกและองค์การระหว่างประเทศ

ข่าวความมั่นคง

ข่าวกรองเพื่อความมั่นคง เป็นข่าวกรองประเภทเดียวกับข่าวกรองปฏิบัติการเพื่อเสถียรภาพ หรือข่าวกรองการปฏิบัติการป้องกัน และปราบปรามการก่อความไม่สงบ ซึ่งปัจจัยทางการข่าวกรองประกอบด้วย กำลังของผู้ก่อความไม่สงบ หรือผู้ก่อการร้าย ภูมิประเทศ ลมฟ้าอากาศ และประชาชน ซึ่งความต้องการข่าวกรองจะกำหนดด้วยฐานข้อมูล ได้แก่ การเมือง เศรษฐกิจ สังคมจิตวิทยา และลักษณะภูมิศาสตร์ เพื่อความมุ่งหมายที่จะทราบถึงขีดความสามารถ จุดอ่อน และหนทางปฏิบัติของผู้ก่อความไม่สงบหรือผู้ก่อการร้าย โดยจะดำเนินการรวบรวมข่าวสารของทั้งข่าวกรองทางการรบ การรวบรวมพิเศษ การจัดตั้งข่าวยานข่าวลับ การต่อต้านการข่าวกรอง (พ.ต.ท.ดร.

สิทธิพัฒน์ เฉลิมยศ อาจารย์ (สบ๒) ทนท. อาจารย์กลุ่มวิชาความมั่นคงและกิจการพิเศษกลุ่มงาน อาจารย์ กองบัญชาการศึกษากิจการปฏิบัติการข่าวสารหมายถึงการปฏิบัติการจิตวิทยา (Psychological Operation) การโฆษณาชวนเชื่อ (Propaganda) การวิเทศสัมพันธ์ทางสื่อมวลชน (Media Relations) การลวงทางทหาร (Deception) และอื่นๆอย่างไรก็ตาม ในสถานการณ์ปัจจุบัน การพัฒนาองค์ความรู้ในเรื่องเหล่านี้ไม่ได้หยุดนิ่ง นักวิชาการทางการทหารได้พยายามพัฒนาปรับปรุง มาโดยตลอด ตั้งแต่ยุคของการทำสงครามแบบดั้งเดิมหรือสงครามตามแบบ มาสู่สงครามสมัยใหม่ที่ รู้จักกันในชื่อ “สงครามอสมมาตร” (Asymmetric Warfare) “สงครามรุ่นที่ ๔” (4th Generation) ซึ่งเป็นลักษณะของสงครามก่อความไม่สงบในสถานการณ์ปัจจุบันในแง่ของการปฏิบัติการข่าวสาร ก็มีการเปลี่ยนแปลงไปตามสภาพแวดล้อมทางด้านยุทธศาสตร์ และพัฒนาการของเครื่องมือหรือสิ่ง อำนวยความสะดวกที่นำมาใช้ในยุคของโลกไร้พรมแดน เช่น การใช้ดาวเทียม การใช้เครือข่ายทาง คอมพิวเตอร์ การใช้ไวรัสคอมพิวเตอร์ หรือสื่อชนิดใหม่ๆ ทั้งทางวิทยุ โทรทัศน์ โทรศัพท์เคลื่อนที่ ฯลฯอย่างไรก็ตาม ถึงแม้ว่าสภาพแวดล้อมของสงคราม และเครื่องมืออุปกรณ์ในการอำนวยความสะดวกต่อการปฏิบัติการข่าวสารจะเปลี่ยนแปลงไป แต่ประเด็นสำคัญซึ่งถือว่าเป็นหัวใจของการ ปฏิบัติการข่าวสารที่ไม่เคยเปลี่ยนก็คือ การปฏิบัติการข่าวสารจะต้องเป็นการบูรณาการพลังอำนาจ แห่งชาติ (National Power) ทั้งหมด เข้ามารองรับปฏิบัติการทางทหาร และพลังอำนาจดังกล่าวนี้ นับเป็นปัจจัยสำคัญที่สุดที่จะทำให้การทำสงครามประสบความสำเร็จ (พ.อ.ดร.เศรษฐพงศ์ มะลิสุวรรณ รองประธาน กสทช.)

ปัจจุบันการปฏิบัติการข่าวสารถือว่าเป็นเครื่องมือสำคัญในระดับแนวหน้าของการ ปฏิบัติการทางทหาร ทั้งนี้เพราะการนำเอาเทคโนโลยีมาใช้ในสนามรบสามารถทำให้การเผยแพร่ ข้อมูลและการควบคุมพื้นที่ในสนามรบ (Battle Space) มีประสิทธิภาพอย่างมาก และถือเป็นข้อมูล สำคัญที่ผู้นำทางทหารจะนำไปใช้ประกอบการตัดสินใจในการทำการรบ เพราะในการทำสงครามนั้น ฝ่ายทหารจำเป็นต้องเข้าใจถึงอิทธิพลที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของฝ่ายตรงข้าม และต้องมีการ ปฏิบัติการพิสูจน์ทราบเกี่ยวกับฝ่ายตรงข้าม ๓ ประการ ได้แก่

๑. ศักยภาพของฝ่ายตรงข้ามในการปฏิบัติการ โดยเฉพาะการได้รับการสนับสนุน จากประชาชน เพราะการสนับสนุนจากประชาชนเป็นแหล่งที่มาสำคัญที่สุดของพลังอำนาจแห่งชาติ ความแข็งแกร่งของกองกำลัง การเคลื่อนไหวอย่างเสรี และกำลังใจในการต่อสู้ของฝ่ายตรงข้าม

๒. เจตนาารมณ์ในการต่อสู้ ซึ่งเป็นปัจจัยที่บ่งชี้ว่าฝ่ายตรงข้ามคิดจะต่อสู้ต่อไปหรือ ยอมแพ้ ทั้งนี้เพราะหากฝ่ายตรงข้ามเห็นว่าสงครามข้างหน้าฝ่ายของตนมีโอกาสจะชนะย่อมมีการ ระดมสรรพกำลังเข้าต่อสู้อย่างเต็มที่ ในทางกลับกันหากฝ่ายตรงข้ามตระหนักว่าไม่มีโอกาสชนะ สงคราม ก็อาจยอมเจรจา ยอมถอนกำลังทหาร หรือยอมวางอาวุธ เป็นต้น

๓. กระบวนการทางความคิดของฝ่ายตรงข้าม ซึ่งหมายถึง ข้อมูลข่าวสารที่เชื่อถือได้ ความสมบูรณ์และความน่าเชื่อถือของข้อมูลข่าวสารและช่วงเวลาที่เหมาะสมของสถานการณ์ ซึ่งเป็น ปัจจัยสำคัญที่ฝ่ายตรงข้ามใช้ตัดสินใจในการปฏิบัติการ ทั้งนี้การเข้าไปมีอิทธิพลเหนือการตัดสินใจ ของฝ่ายตรงข้ามนั้น สามารถใช้การ

ปฏิบัติการข่าวสารในการทำให้ฝ่ายตรงข้ามยับยั้งการปฏิบัติการ หรือเปลี่ยน ความคิดในการปฏิบัติการ รวมทั้งยังอาจช่วยขัดขวางการปฏิบัติการข่าวสารของฝ่ายตรงข้ามได้

เช่นเดียวกัน โดยอาจจะเป็นการลดหรือขัดขวางการติดต่อสื่อสารของฝ่ายตรงข้าม และระหว่างฝ่ายตรงข้ามกับประชาชนอย่างไรก็ตามโลกในยุคปัจจุบันเป็นยุคข้อมูลข่าวสาร กล่าวได้ว่าเครือข่ายของข้อมูลข่าวสารที่มีอยู่ในระบบมีความเชื่อมโยงกันอย่างซับซ้อนมาก ทั้งภายในแต่ละประเทศและระหว่างประเทศหนึ่งกับประเทศอื่นๆ ขณะที่ระบบข้อมูลข่าวสารต่างๆ (Information Systems) แต่ละระบบ ล้วนเป็นส่วนประกอบสำคัญของโครงสร้างพื้นฐานของระบบข้อมูลข่าวสารใหญ่ที่มีการเชื่อมโยงเอาระบบข้อมูลข่าวสารย่อยๆ มารวมไว้ด้วยกัน ไม่ว่าจะเป็นในส่วนของกองทัพที่ได้มีการนำระบบการบัญชาการรบสมัยใหม่หรือที่เรียกกันโดยทั่วไปว่า C4I (Command, Control, Communication, Computer, and Intelligence) มาใช้หรือแม้กระทั่งในธุรกิจการเงิน การคมนาคม การโทรคมนาคม ระบบสาธารณสุข ปลอดภัย เช่น ไฟฟ้า ประปา โทรศัพท์ ซึ่งระบบฐานข้อมูลของกิจกรรมเหล่านี้ ล้วนถูกควบคุมด้วยระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ในระบบฐานข้อมูลใหญ่ซึ่งเป็นส่วนประกอบหลักของโครงสร้างพื้นฐานที่มีความสำคัญยิ่ง (Critical Infrastructure) ๓ ซึ่งระบบดังกล่าวแม้จะช่วยอำนวยความสะดวกหรือเพิ่มขีดความสามารถในการปฏิบัติงานให้แก่ผู้ใช้อย่างมาก แต่ถ้าหาก ระบบเหล่านี้ ถูกทำลายหรือถูกก่อกวนขัดขวางจนไม่สามารถปฏิบัติงานได้ ไม่ว่าจะด้วย เหตุใด ผลที่เกิดขึ้นจะสร้างความเสียหายร้ายแรงจนยากที่จะประเมิน

ภายใต้สถานการณ์ด้านความมั่นคงของโลกในปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว มีส่วนสำคัญอย่างยิ่งที่ทำให้สภาพแวดล้อมในการปฏิบัติการของกองทัพ ทั้งในด้านการเคลื่อนกำลัง การวางกำลัง และการปฏิบัติการรบต้องปรับเปลี่ยนตามไปด้วย เช่น สภาพของภัยคุกคามอันเกิดจากการปฏิบัติการของกลุ่มก่อการร้ายหรือกลุ่มก่อความไม่สงบที่เข้ามาอยู่ปะปนกับประชาชนในเขตเมือง ทำให้กองทัพต้องเผชิญกับศัตรูที่มองไม่เห็นตัวหรือการที่กองทัพต้องมีการกิจใหม่ๆ ในการเข้าร่วมมือเพื่อสนับสนุนงานด้านมนุษยธรรมและการรักษาสันติภาพ เป็นต้น นอกจากนี้ สภาพการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวยังทำให้เกิดตัวแปรใหม่ที่มีผลต่อการปฏิบัติการของกองทัพ เช่น การที่กลุ่มสิทธิมนุษยชนและองค์กรที่ไม่ใช่รัฐ (NGOS) ทั้งภายในประเทศและต่างประเทศเริ่มเข้ามามีบทบาทมากขึ้นในการตรวจสอบการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่รัฐ อาจทำให้การปฏิบัติการทางทหารไม่สามารถกระทำได้เหมือนในอดีต แต่ขณะเดียวกันความก้าวหน้าของเทคโนโลยีก็จะเป็นเสมือน ตัวช่วยทำให้กองทัพปฏิบัติการกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้นเช่นกัน (ณรงค์ พงษ์พันธ์เดชา (๒๕๔๖) ศึกษาเรื่องแนวทางการพัฒนากำลังพลสำรองของกองทัพไทย)

แนวคิดเกี่ยวกับนักศึกษาวิชาทหาร

๑. นักศึกษาวิชาทหาร (พ.อ. ฉลอง โฉมงาม ๒๕๔๒:๒๕-๒๖) หรืออักษรย่อ นศท. (อังกฤษ: Thai Reserve Officer Training Corps Student, อักษรย่อ: TROTCS) คือ บุคคลซึ่งอยู่ในระหว่างเข้ารับการฝึกวิชาทหารตามหลักสูตรที่กระทรวงกลาโหมกำหนด ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการฝึกวิชาทหาร พ.ศ. ๒๕๐๓ เป็นกำลังพลสำรองของกองทัพไทย ภายใต้การควบคุมของหน่วยบัญชาการรักษาดินแดน (คนทั่วไปนิยมเรียกว่า รด.)

พ.ศ. ๒๔๗๕ ประเทศไทยเริ่มมีการฝึกเยาวชนทหารเพื่อผลิตทหารกองหนุน สนับสนุนการรบของกองทัพไทย กล่าวได้ว่าการศึกษาวิชาทหาร (นศท.) มีต้นกำเนิดและแนวคิดมาจากเยาวชนทหาร

พ.ศ. ๒๔๙๑ กิจการการศึกษาวิชาทหารได้เริ่มต้นขึ้นโดยมีการสถาปนากรมการ รักษาดินแดน ตาม พ.ร.บ.จัดระเบียบป้องกันราชอาณาจักร พ.ศ. ๒๔๙๑ เพื่อดำเนินกิจการดังกล่าว ลงคำสั่งทหารที่ ๕๔/๒๔๗๗ วันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๔๙๑ โดยแนวคิดของรัฐมนตรีว่าการ กระทรวงกลาโหมในขณะนั้น (ต่อมาแก้ไขโดย พ.ร.บ.จัดระเบียบป้องกันราชอาณาจักร พ.ศ. ๒๕๐๐) “การสงครามในอนาคตนั้น พลเมืองทุกคนไม่จำกัดเพศและวัย ย่อมจะต้องมีส่วนร่วมในสงคราม ด้วยกันทั้งสิ้น จึงมีความจำเป็นต้องขยายโครงสร้างของกองทัพ พร้อมกับพัฒนาระบบกำลังสำรอง ควบคู่กันไป

พ.ศ. ๒๔๙๒ ได้เริ่มรับสมัครนักเรียนซึ่งอยู่ในระหว่างการศึกษาตั้งแต่ชั้นเตรียม อุดมศึกษาปีที่ ๑ หรือชั้นปีที่ ๑ ของโรงเรียนอาชีพ หรือเป็นนิสิตและนักศึกษาระดับอุดมศึกษาชั้นปีที่ ๑ และทำการฝึก นศท. เป็นปีแรก โดยเริ่มในกรุงเทพมหานคร แล้วจึงกระจายไปตามหัวเมืองใน ต่างจังหวัด โดยดำเนินการฝึกครบทั้ง ๕ ชั้นปี ในปี ๒๔๙๖

พ.ศ. ๒๔๙๗ ได้มีการประกาศใช้กฎหมายสำคัญ ๒ ฉบับในราชกิจจานุเบกษา คือ พระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ. ๒๔๙๗ และ พระราชบัญญัติส่งเสริมการฝึกวิชาทหาร (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๔๙๗ ส่งผลให้นักศึกษาหรือนิสิตที่สำเร็จการศึกษาในระดับอุดมศึกษา และการฝึกวิชา ทหารตามหลักสูตรที่กระทรวงกลาโหมกำหนด ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการฝึกวิชาทหาร พ.ศ. ๒๔๙๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติส่งเสริมการฝึกวิชาทหาร (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๔๙๗ ต้องเข้า รับราชการทหารในฐานะนายทหารสัญญาบัตรต่อไปอีกไม่เกิน ๒ ปี จากนั้นให้ปลดเป็น นายทหาร สัญญาบัตรกองหนุน หรือรับราชการในฐานะนายทหารสัญญาบัตรประจำการต่อก็ได้ (ต่อมาได้มีการ แก้ไขข้อบังคับฯ เพิ่มเติมส่งผลให้ปลดเป็นนายทหารสัญญาบัตรกองหนุน) และได้มีพิธีประดับยศเป็น ว่าที่ร้อยตรี สำหรับผู้สำเร็จการฝึกวิชาทหารเป็นครั้งแรกเมื่อวันที่ ๑๗ พ.ค. ๒๔๙๗

พ.ศ. ๒๕๐๓ ได้มีการประกาศใช้กฎหมายในราชกิจจานุเบกษา คือ พระราชบัญญัติ ส่งเสริมการฝึกวิชาทหาร พ.ศ. ๒๕๐๓ ส่งผลให้ออนทาบเรียนกองประจำการนักศึกษาหรือนิสิต เฉพาะที่ได้ขึ้นทะเบียนไว้ ตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมการฝึกวิชาทหาร พ.ศ. ๒๔๙๔ ซึ่งได้แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติส่งเสริมการฝึกวิชาทหาร (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๔๙๗ สำหรับ นักศึกษาหรือนิสิตซึ่งรับราชการทหารตามมาตรา ๗ และมาตรา ๗ ทวิ แห่ง พระราชบัญญัติส่งเสริม การฝึกวิชาทหาร พ.ศ. ๒๔๙๔ ซึ่งได้แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติส่งเสริมการฝึกวิชาทหาร (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๔๙๗ นั้นให้ปลดเป็นกองหนุนตามกฎหมายว่าด้วยการรับราชการทหาร

พ.ศ. ๒๕๒๘ ได้เริ่มมีการฝึก นศท.หญิงเป็นครั้งแรก พร้อมกับการฝึก นศท.ชั้นปีที่ ๔ ในส่วนของกองทัพเรือ

พ.ศ. ๒๕๔๔ สถาปนา หน่วยบัญชาการกำลังสำรอง (นสร.) โดยการรวมกิจการของ กรมการรักษาดินแดน และกรมการกำลังสำรองทหารบกเข้าด้วยกัน ลงคำสั่ง ทบ.(เฉพาะ) ที่ ๖๓/ ๔๔ ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๔๔

พ.ศ. ๒๕๕๒ เปลี่ยนนามหน่วยเป็น หน่วยบัญชาการรักษาดินแดน (นรต.) แทนชื่อเดิม หน่วยบัญชาการกำลังสำรอง (นสร.) โดย นรต. มีหน้าที่วางแผน อำนวยการ ประสานงาน กำกับ การและดำเนินการเกี่ยวกับกิจการกำลังสำรองทั้งปวง กิจการสวัสดิ์ รวมทั้งปกครองบังคับบัญชาหน่วยทหารที่กระทรวงกลาโหมกำหนด มีผู้บัญชาการหน่วยบัญชาการรักษาดินแดน เป็นผู้บังคับบัญชารับผิดชอบ การฝึก นศท.จึงได้รับการอำนวยการจากหน่วยงานดังกล่าว ปัจจุบัน รัฐบาลได้กำหนดวันที่ ๘ ธันวาคม ของทุกปีเป็นวัน นักศึกษาวิชาทหาร หน่วยฝึกนักศึกษาวิชาทหารในส่วนกลางและส่วนภูมิภาคจัดพิธีกระทำสัตย์ปฏิญาณตนสวนสนามของนักศึกษาวิชาทหารเพื่อรำลึกถึงวีรกรรมของทหารประจำการ ตำรวจ ยุวชนทหาร และราษฎรอาสาสมัครที่ร่วมมือต่อต้านข้าศึกในสงครามมหาเอเซียบูรพา

๒. หลักสูตรและการเรียนการสอน

เป้าหมายของการฝึกนักศึกษาวิชาทหารในแต่ละชั้นปี

ชั้นปีที่ ๑ และ ๒ ให้นักศึกษาวิชาทหาร ให้ความรู้วิชาทหารเบื้องต้น เพื่อให้บังเกิดระเบียบวินัย ลักษณะทหาร การเชื่อฟังและการปฏิบัติตามคำสั่งผู้บังคับบัญชาโดยเคร่งครัด สามารถใช้อาวุธประจำกาย และทำการยิงปืนอย่างได้ผล

ชั้นปีที่ ๓ ให้นักศึกษาวิชาทหาร ให้ความรู้วิชาทหารทั้งทางเทคนิคและยุทธวิธี ให้สามารถทำหน้าที่ในตำแหน่งผู้บังคับหมู่ได้

ชั้นปีที่ ๔ ให้นักศึกษาวิชาทหาร ให้ความรู้วิชาทหารทั้งทางเทคนิคและยุทธวิธี ให้สามารถทำหน้าที่ในตำแหน่งรองผู้บังคับหมวดได้

ชั้นปีที่ ๕ ให้นักศึกษาวิชาทหาร ให้ความรู้วิชาทหารทั้งทางเทคนิคและยุทธวิธี ให้สามารถทำหน้าที่ในตำแหน่งผู้บังคับหมวดได้

การฝึกวิชาทหารดังกล่าว ถ้ามีการละเว้นการเรียน ๑ ปีโดยไม่แจ้งลาพักเข้ารับการศึกษา ฝึก จะถือว่าสิ้นสุดสภาพความเป็นนักศึกษาวิชาทหารไม่สามารถเข้ารับการศึกษาในชั้นปีต่อไปได้ การเรียนการสอนนักศึกษาวิชาทหารแบ่งออกเป็นภาคที่ตั้งและภาคสนาม

ภาคที่ตั้ง : หน่วยบัญชาการรักษาดินแดน (นรต.) กำหนดให้หน่วยฝึกนักศึกษาวิชาทหารในส่วนกลางทำการฝึก ๒๐ สัปดาห์ ทั้งหมด ๘๐ ชม. ในชั้นปีที่ ๔ และ ๕ นั้นจะมีการฝึกศึกษาวิชาเหล่านี้ ๔๐ ชม.หลัง และสำหรับส่วนภูมิภาค (มทบ. และ จทบ.) จะทำการฝึกภาคที่ตั้งในช่วงปิดภาคต้นของสถานศึกษาปกติ

ภาคสนาม

๑. นักศึกษาวิชาทหารชาย

ชั้นปีที่ ๓ ทำการฝึกภาคสนาม ณ ค่ายฝึกตามที่ศูนย์ฝึกนักศึกษาวิชาทหารประจำมทบ. อย่างน้อย ๖ วัน ๕ คืน

ชั้นปีที่ ๔ ทำการฝึกภาคสนาม ณ ค่ายฝึกเขาชนไก่ จ.กาญจนบุรี อย่างน้อย ๗ วัน ๖ คืน

ชั้นปีที่ ๕ ทำการฝึกภาคสนาม ณ ค่ายฝึกเขาชนไก่ จ.กาญจนบุรี อย่างน้อย ๗ วัน ๖ คืน

๒. นักศึกษาวิชาทหารหญิง

ชั้นปีที่ ๓ ทำการฝึกภาคสนาม ณ ค่ายฝึกตามที่ศูนย์ฝึกนักศึกษาวิชาทหารประจำมทบ. อย่างน้อย ๓ วัน ๒ คืน

ชั้นปีที่ ๔ ทำการฝึกภาคสนาม ณ ค่ายฝึกเขาชนไก่ จ.กาญจนบุรี อย่างน้อย ๕ วัน ๔ คืน

ชั้นปีที่ ๕ ทำการฝึกภาคสนาม ณ ค่ายฝึกเขาชนไก่ จ.กาญจนบุรี อย่างน้อย ๕ วัน ๔ คืน

หลักสูตรพิเศษ

ปัจจุบัน มีการฝึกหลักสูตรพิเศษ เช่น การกระโดดร่มแบบพาราเซล สำหรับ นักศึกษาวิชาทหารชั้นปีที่ ๔ โดยมีการฝึกภาคที่ตั้งและภาคสนามเพิ่มเติมจากหลักสูตรปกติ

“การแต่งตั้งยศ นักศึกษาวิชาทหาร”

สำเร็จ	แต่งตั้งยศเป็น
ชั้นปีที่ ๑	สิบตรี, จ่าตรี, จ่าอากาศตรี
ชั้นปีที่ ๒	สิบโท, จ่าโท, จ่าอากาศโท
ชั้นปีที่ ๓	สิบเอก, จ่าเอก, จ่าอากาศเอก
ชั้นปีที่ ๔	จ่าสิบตรี, พันจ่าตรี, พันจ่าอากาศตรี
ชั้นปีที่ ๕	ว่าที่ ร้อยตรี, ว่าที่ เรือตรี, ว่าที่ เรืออากาศตรี

พล.อ.อภิรัชต์ คงสมพงษ์ ผู้บัญชาการทหารบก (๒๕๖๒) นักศึกษาวิชาทหารเป็นส่วนหนึ่งในระบบการเตรียมกำลังและเป็นกำลังพลสำรองของกองทัพที่จะต้องปฏิบัติหน้าที่ร่วมกับกำลังประจำการเมื่อสถานการณ์จำเป็นต้องการป้องกันประเทศจึงถือเป็นกำลังสำคัญที่จะเสริมสร้างความพร้อมรบให้กับกองทัพให้มีศักยภาพและเป็นหลักประกันต่อความมั่นคงของชาติ อย่างไรก็ตามแม้ว่าการศึกษาวิชาทหารครบตามหลักสูตรจะทำให้ท่านทั้งหลายได้รับการยกเว้นไม่ต้องเข้ารับราชการเป็นทหารกองประจำการ แต่ในขณะที่ในสถานการณ์ปัจจุบันทั่วโลกกลับมาให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างกำลังทหารและกำลังสำรองเพื่อให้พร้อมเผชิญหน้ากับภัยคุกคามต่างๆ อีกทั้งการขยายอิทธิพลของประเทศมหาอำนาจซึ่งอาจนำไปสู่ความขัดแย้งตลอดจนการแย่งชิงแหล่งทรัพยากรธรรมชาติซึ่งนักศึกษาวิชาทหารต้องตระหนักเพราะนี่องๆต้องเจริญเติบโตต่อไปเพื่อประกอบอาชีพที่สุจริตและต้องระลึกเสมอว่าทุกคนต้องพร้อมที่จะกลับมาปฏิบัติหน้าที่เพื่อปกป้องอธิปไตยของชาติทดแทนบุญคุณแผ่นดินเกิดที่บูรพกษัตริย์ไทยในอดีตกาลได้ปกป้องสร้างชาติไทยร่วมกับบรรพบุรุษของพวกเราทุกคนจนมาเป็นไทยในทุกวันนี้ในโอกาสนี้ (พล.อ.อภิรัชต์ คงสมพงษ์ ผู้บัญชาการทหารบก (๒๕๖๒) ไทยโพส บิ๊กแดง' ปลุก รด. พร้อมกลับมารับใช้ชาติ เผชิญหน้าภัยคุกคามจากการขยายตัวของมหาอำนาจที่ส่อขัดแย้ง)

๓. แนวคิดเกี่ยวกับ ข่าวปลอม (Fake News)

ปัญหาใหญ่ของโลกอินเทอร์เน็ตในรอบ ๑-๒ ปีที่ผ่านมา หนีไม่พ้นเรื่อง “ข่าวปลอม” หรือที่เรียกกันในภาษาอังกฤษว่า Fake News ต้องบอกว่าปัญหาข่าวปลอมไม่ใช่เรื่องใหม่ แต่เมื่อพฤติกรรมของผู้ใช้อินเทอร์เน็ตเปลี่ยนไป หันมาเสพข่าวจากโลกโซเชียลมากขึ้น จากเดิมที่เคยติดตามข่าวสารจากสำนักข่าวที่มีชื่อเสียง (ซึ่งมีการคัดกรองคุณภาพในระดับหนึ่ง) ก็เปลี่ยนมาเป็นการอ่าน Feed หรืออ่านข่าวจากห้องแชทที่ “เพื่อนแชร์มา” โดยเชื่อมั่นว่าเพื่อนของเราคัดกรองข่าวที่เหมาะสมมาให้แล้ว เมื่อข่าวจากโซเชียลได้รับการยอมรับมากขึ้น เพิ่มสัดส่วนมากขึ้นจากข่าวทั้งหมดที่เราเสพในแต่ละวัน บวกกับพฤติกรรมของมนุษย์ที่มักมีแนวโน้ม “เชื่อในสิ่งที่เราเชื่ออยู่แล้ว” ก็ทำให้ข่าวที่อาจไม่ถูกต้องในข้อเท็จจริง (Fact) แต่ถูกใจคนอ่าน ได้รับความนิยมนำไปด้วย ปัจจัยเหล่านี้จึงเอื้อให้เกิดสำนักข่าวหน้าใหม่ๆ เป็นจำนวนมาก สำนักข่าวเหล่านี้รู้ว่าผู้อ่านชอบข่าวแบบไหน

จึงพยายามประดิษฐ์หรือสร้างสรรค์ข่าวที่คนชอบ เพื่อให้เกิดการไลค์การแชร์จำนวนมาก สิ่งที่มาตามมาคือรายได้จากโฆษณาที่มากขึ้นตามไปด้วย และหลายครั้งที่สำนักข่าวบางแห่ง “ล้ำเส้น” ถึงกับ “เต้าข่าว” หรือสร้างข่าวปลอมขึ้นมา จะปลอมทั้งหมด ๑๐๐% หรือปลอมเพียงบางส่วนก็ได้ทั้งนั้น

ประเทศไทยมีปัญหาความขัดแย้งทางการเมืองมานานหลายปี การสร้างข่าวปลอมเพื่อใส่ร้ายป้ายสีฝ่ายตรงข้ามเกิดขึ้นมานาน และการใช้ช่องทางตรวจสอบแหล่งที่มาของข่าวทำได้ยาก (เช่น การคัดลอกข่าวแล้วส่งต่อผ่าน LINE Group แทนการส่งลิงค์เพื่อไปอ่านยังเว็บไซต์ต้นฉบับ) ก็ยิ่งทำให้ข่าวปลอมระบาดง่ายขึ้น อย่างไรก็ตาม ปัญหาข่าวปลอมแก้ไม่ง่าย เพราะการตัดสินใจว่าข่าวบางข่าวจริงหรือปลอม (หรือปลอมบางส่วน) เป็นเรื่องยาก ต่อให้เป็นมนุษย์ที่มีประสบการณ์ด้านสื่อสารมวลชนมาอย่างยาวนานก็ตาม ยิ่งมาบวกกับปริมาณข่าวปลอมที่มีจำนวนเพิ่มขึ้นแบบทวีคูณ การแยกแยะโพสต์ในอินเทอร์เน็ตว่าอันไหนเป็นข่าวปลอมให้ได้ตลอดเวลา ยิ่งยากเข้าไปอีก ถือเป็นปัญหาที่ยังไม่สามารถแก้ไขได้ง่ายด้วยการเขียนโปรแกรมคอมพิวเตอร์เข้าช่วย (Fake News ข่าวปลอม ปัญหาใหญ่ของโลกอินเทอร์เน็ต By : Isriya Paireepairit)

ผลการวิจัยจากมหาวิทยาลัยปริ้นต์ตัน และมหาวิทยาลัยนิวยอร์ก สหรัฐอเมริกา ที่ได้ทำการสำรวจกลุ่มตัวอย่างชาวอเมริกันมากกว่า ๓,๕๐๐ คน เกี่ยวกับข้อเขียนที่พวกเขาแชร์ลงในเฟซบุ๊ก พบว่าคนอายุมากกว่า ๖๕ ปี ขึ้นไป เป็นกลุ่มประชากรที่แชร์ข้อเขียนที่เป็น ‘ข่าวปลอม (Fake News)’ มากที่สุด เมื่อเทียบกับคนในช่วงอายุอื่นทำให้ตระหนักถึงภัยจากการแชร์ การรับรู้ ‘ข่าวปลอม (Fake News)’ ที่จัดเป็นภัยคุกคามคนทุกเพศทุกวัยในยุคที่สื่อออนไลน์และโซเชียลมีเดียกำลังครองโลกอย่างทุกวันนี้

รายงานข่าวเรื่อง “พบคนวัย ๖๕ ปี แชร์ข่าวปลอมมากที่สุด” โดย อรรถภูมิ อองกุลนะ (หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ ฉบับวันพฤหัสบดีที่ ๑๗ มกราคม ๒๕๖๑) ได้อัปเดตให้เห็นภัยจากข่าวปลอมในยุคสื่อออนไลน์ ด้วยการอ้างอิงผลการวิจัยของ มหาวิทยาลัยปริ้นต์ตัน และมหาวิทยาลัยนิวยอร์ก สหรัฐอเมริกาโดยนอกจากจะฟันธงผลการค้นพบสำคัญว่า คนวัย ๖๕ ปี ขึ้นไป เป็นกลุ่มคนเป้าหมายที่แชร์ข่าวปลอมและคาดเห็นได้ว่าเป็นกลุ่มคนที่เสพข่าวปลอม ที่แชร์ต่อๆ กันมาในกลุ่มเพื่อน กลุ่มโซเชียลเน็ตเวิร์คมากที่สุดแล้ว ยังได้เผยถึงข้อค้นพบอื่นที่น่าสนใจบ่งบอกถึงภัยจากข่าวปลอมที่คุกคามคนทั่วโลกอย่างหนักหน่วงขึ้นทุกวันว่า “อายุเป็นตัวบ่งชี้ถึงพฤติกรรมการแชร์ข่าวปลอมอย่างมีนัยสำคัญ ไม่ใช่การศึกษา เพศ เชื้อชาติ รายได้ หรือจำนวนลิงค์เว็บที่พวกเขาแชร์ออกไป” เพราะจากการสำรวจพฤติกรรมการแชร์ข่าวในช่วงก่อนการเลือกตั้งสหรัฐอเมริกาในปี ๒๕๕๙ ผ่านทางเฟซบุ๊ก พบว่ากลุ่มตัวอย่างร้อยละ ๘.๕ แชร์ข้อมูลข่าวปลอมผ่านทาง เฟซบุ๊ก โดยในกลุ่มตัวอย่างนี้ ส่วนมากเป็นผู้สนับสนุนประธานาธิบดี โดนัลด์ ทรัมป์ นอกจากนั้นยังพบว่าผู้สนับสนุนพรรครีพับลิกัน และไม่ฝักใฝ่พรรคใดมีสถิติแชร์ข่าวปลอมมากกว่าผู้สนับสนุนพรรคเดโมแครต แต่นักวิจัยชี้ว่า ที่ผลการวิจัยออกมาเช่นนี้เพราะข่าวปลอมจำนวนมากเป็น ‘ข่าวปลอม (Fake News)’ เกี่ยวกับการสนับสนุนทรัมป์นั่นเอง (อยู่รอดปลอดภัยจากการเสพ & แชร์ ‘ข่าวปลอม (Fake News)’ บนโลกออนไลน์ ด้วยเคล็ดลับรู้ก่อนแชร์)

จากการสำรวจ ๔๐ ประเทศทั่วโลก พบว่า กว่า ๕๕% คิดว่าข่าวปลอมเป็นสิ่งที่แยกยาก ขณะที่คนรุ่นใหม่ส่วนใหญ่ยังคงแชร์ถึงแม้จะรู้ว่าไม่ใช่เรื่องจริง โดยกลุ่มตัวอย่าง อายุ ๑๘-๒๙ ปี แชร์ข่าวปลอม ๓๑% และอายุ ๕๐ ปีขึ้นไป มีการแชร์ข่าวปลอม ๒๗% การตรวจสอบของข่าว

ปลอม ของสำนักข่าวเอพี มีทั้งใช้วิธีโทรกลับไปสอบถามแหล่งข่าว รวมถึงใช้เทคโนโลยีในการตรวจสอบภาพ วิดีโอ ดูการตัดต่อ ซึ่งขณะนี้ข่าวปลอมที่กำลังมาแรงคือ เกี่ยวกับการเลือกตั้งประธานาธิบดีสหรัฐฯ เนื่องจากกำลังมีการเลือกตั้งในปี ๒๕๖๓ ข่าวปลอม ๗ ประเภท กนกพร ประสิทธิ์ผล ผู้อำนวยการศูนย์พัฒนาสื่อใหม่ ไทยพีบีเอส กล่าวว่า ข่าวปลอม แบ่งได้ ๗ ประเภท คือ

๑. Satire or Parody เสียดสีหรือตลก
๒. False Connection โยงมั่ว
๓. Misleading ทำให้เข้าใจผิด
๔. False Context ผิดที่ผิดทาง นำภาพไม่เกี่ยวข้องมาสร้างข่าวต่อ
๕. Impostor โกหกที่มาของข้อมูล
๖. Manipulated ตัดต่อภาพ เสียง คลิปวิดีโอ และ
๗. Fabricated กุข่าวปลอม สวมรอยเป็นสำนักข่าว

ข่าวปลอมสร้างโดยคน ๔ กลุ่ม คือ

๑. กลุ่มเกียรตินักเลงคีย์บอร์ด โพสต์ข้อความเพื่อความสนุกสนานส่วนตัว
๒. กลุ่มหวังเงินค่าโฆษณา โพสต์สร้างกระแสหวังยอด Follow (ติดตาม)
๓. กลุ่มสร้างความเกลียดชัง จะโพสต์ข้อความหรือ Hate Speech ดูหมิ่น ยุยง

ปลุกปั่น

๔. กลุ่มหลอกลวง สร้างข้อมูลเท็จ หลอกขายสินค้า หรือฉ้อโกง

วิธีเช็คข่าวปลอม-ไม่ปลอม วิธีเช็คข้อมูลเพื่อให้รู้เท่าทันข่าวปลอม มี ๖ ข้อสำคัญ

ได้แก่

ข้อมูล

๑. ตรวจสอบแหล่งที่มาของข่าวสารข้อมูล เช่น สำนักข่าว หน่วยงาน หรือชื่อผู้ให้

๒. มีเว็บไซต์อื่น หรือแหล่งข่าวอื่นเผยแพร่หรือไม่

๓. ภาพเก่า เล่าใหม่ หรือไม่ เช็คภาพประกอบ TINEYE หรือ Google Reverse

Image Search

๔. เช็คความน่าเชื่อถือของเว็บไซต์ หรือเพจ เช่น BrandName, URL, Logo/Verified, ADS, Font, Spelling หรือ คำผิด และ Click Bait

ข่าวร้าย เลือกราย สร้างความเกลียดชัง และคนดังมีชื่อเสียง

๖. ไม่นิ่งนอนใจ รายงานเมื่อเจอข่าวปลอม รีบช่วยเตือน หรือรายงานไปยัง

ผู้เกี่ยวข้อง

ขณะนี้บริษัทโซเซียลมีเดียรายใหญ่ ต่างพากันตระหนักในการลดปัญหาดังกล่าว โดย “Facebook” พยายามลดการแสดงผลเนื้อหาบน News Feed ด้านสุขภาพ การรักษาโรคที่เกินจริง รวมถึงเพิ่มฟีเจอร์ใหม่ อาทิ ปุ่มแจ้งเตือนข่าวปลอมเพื่อเตือนผู้ใช้ เพชู้กด้วยตัวเอง และปุ่ม About this article ตรวจสอบแหล่งข่าวก่อนแชร์ เช่น “Youtube” เตรียมปรับลดการแนะนำวิดีโอ ที่เข้าข่ายในกลุ่มของ Borderline หรือเรื่องราวปาฏิหาริย์ต่างๆ ส่วนผู้ให้บริการค้นหาข้อมูลอันดับหนึ่งของโลกอย่าง “Google” ได้เพิ่มมาตรการคัดกรองข่าวปลอมและข้อมูลที่บิดเบือนความจริงบน

อินเทอร์เน็ต หลังเกิดปัญหาการแพร่ขยายอย่างรวดเร็วของข่าวปลอมในปัจจุบัน และ ให้ความรู้แก่เยาวชนแล้วตั้งหน่วยงานตรวจสอบข่าวปลอม รวมถึงพัฒนาแพลตฟอร์มในการช่วยกรองตรวจจับ และเชื่อมต่อกับหน่วยงานของสภการบริหารและตอบข้อกังขาของประชาชนได้ (Fake News ข่าวปลอม ปัญหาใหญ่ของโลกอินเทอร์เน็ต By : Isriya Paireepairit)

แนวคิดเครือข่ายเฝ้าระวังด้านการข่าวเพื่อความมั่นคงในประเทศ

การแก้ปัญหา“ข่าวปลอม”ในต่างประเทศ ใน “อังกฤษ” ประกาศจะเสริมหลักสูตรการเรียนการสอนเรื่อง Internet Safety ในชั้นประถมและมัธยม เริ่มในปี ๒๕๖๓ เพื่อเสริมทักษะแก่เด็ก เยาวชน รู้เท่าทันข่าวลวงและข่าวปลอม “สิงคโปร์” มีกฎหมายป้องกันการแพร่กระจายของข่าวปลอม เปิดทางให้ทางการสามารถสอดส่องแพลตฟอร์มออนไลน์ แชนแนลส่วนตัวของประชาชนได้ “เยอรมัน” ควบคุมเนื้อหา Hate Speech ให้ลบข้อมูลที่ผิดกฎหมายภายใน ๒๔ ชั่วโมง ซึ่งหากฝ่าฝืนโทษปรับสูงถึง ๕๐ ล้านยูโร และ “ไทย” ตั้งศูนย์ FAKE NEWS CENTER โดย กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม เน้นสื่อสารข่าวการเตือนภัยพิบัติและข่าวลวงที่กระทบต่อความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สินของประชาชน “FAKE NEWS ไม่มีวันหมดไป เพราะแพลตฟอร์มและเทคโนโลยีเติบโตอย่างรวดเร็ว คนไทย ๗๐-๘๐% กระโดดเข้ามาสู่โลกอินเทอร์เน็ตทำให้การเติบโตของ FAKE NEWS มีมากขึ้น ทางที่ดีที่สุด คือ การสร้างความรู้เท่าทันสื่อ โดยการทำงานร่วมกันของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องหมด” กนกพร กล่าว พุทธิพงษ์ ปุณณกันต์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม กล่าวว่า ข่าวปลอมเป็นปัญหาที่กระทบทั้งด้านสังคมและความมั่นคง ทุกประเทศต้องการจะหาวิธีการป้องกัน วันนี้ทุกคนสามารถโพสต์หรือแชร์อะไรตามอารมณ์ชั่ววูบ และอาจกระทบต่อสังคมในวงกว้างได้ การตั้งศูนย์ข่าวปลอม FAKE NEWS CENTER ความจริงแล้วคือปลายเหตุ สิ่งที่จะหยุดข่าวปลอมได้ คือ ผู้เสพต้องสามารถ วิเคราะห์ได้และไม่แชร์ (ต้องรู้ทันสื่อเพราะ“FAKE NEWS” ไม่มีวันหมด)

การเปลี่ยนผ่าน ของสื่อมวลชนที่พัฒนาจากสื่อกระจายเสียง และสื่อสิ่งพิมพ์ เข้าสู่ยุคของสื่อดิจิทัลและสื่อสังคมออนไลน์ ทำให้บทบาทของสื่อมวลชนแบบดั้งเดิมเปลี่ยนแปลงไป การตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาและแหล่งที่มาของข่าวเปลี่ยนไป ผู้รับสารมีช่องทางในการรับข้อมูลข่าวสารมากขึ้น การผลิตข้อมูลข่าวสารในหลากหลายรูปแบบรวมถึงข้อมูลข่าวสารลวงจึงเป็นปัญหาระดับโลก จึงเป็นที่มาของการผนึกพลังเพื่อรับมือกับปัญหาข่าวลวงข่าวปลอม โอกาสเดียวกันนี้ ทั้ง ๘ ภาคร่วมกันประกาศปฏิญญา ๕ ข้อ เพื่อลดปัญหาข่าวลวงดังนี้

๑. ส่งเสริมและสนับสนุนความร่วมมือซึ่งกันและกันในภาคีเครือข่าย เพื่อให้เกิดการทำงานร่วมกันเพื่อรับมือและรวมพลังต่อต้านข่าวลวงในทุกระดับของสังคม

๒. ส่งเสริมและสนับสนุนการผลักดันนโยบายในการต่อต้านข่าวลวงในระดับประเทศ และเกิดการขับเคลื่อนงานด้าน การต่อต้านข่าวลวง ทั้งในระดับสังคม ชุมชน และประเทศชาติ

๓. ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาให้เกิดการศึกษาวิจัยและสร้างองค์ความรู้ ด้านการต่อต้านข่าวลวง รวมทั้งหาแนวทางปฏิบัติต้นแบบ (Best Practice) เพื่อให้เกิดฐานความรู้และแนวทางปฏิบัติอันจะนำไปสู่การผลักดันให้เกิดพลังความรู้ของสังคม

๔. พัฒนาระบบการ รูปแบบการทำงาน และนวัตกรรมตลอดจนเครื่องมือหรือกลไก เฝ้าระวังเพื่อใช้ในการป้องกันและการแก้ไขปัญหาข่าวลวงอย่าง มีส่วนร่วม ที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ ทั้งภาควิชาการ วิชาชีพ ผู้ผลิตสื่อ ภาคประชาชนและผู้ใช้สื่อ

๕. ส่งเสริมให้ประชาชนเกิดความรู้ ความเข้าใจด้านการรู้เท่าทันสื่อสารสนเทศ และ ดิจิทัล (Media Information and Digital Literacy: MIDL) ประชาชนเกิดภูมิคุ้มกันต่อปัญหาข่าว ลวง และพัฒนาประชาชนในประเทศไปสู่ความเป็นพลเมืองดิจิทัล (Digital Citizen)

การลงนามและประกาศปฏิญญาถือเป็นความร่วมมือที่จะเสริมพลังและสนับสนุนการ ทำงานซึ่งกันและกันของภาคีเครือข่าย เพื่อขยายผลองค์ความรู้ ด้านการรู้เท่าทันและเฝ้าระวังสื่อ ให้กับประชาชน ให้มีความรู้เท่าทันและมีส่วนร่วม ในการพัฒนาสื่อปลอดภัยสร้างสรรค์ภายใต้ ระบบ นิเวศสื่อที่ดี (สุภิญญา กลางณรงค์ ประธานคณะทำงานคุ้มครองผู้บริโภค สภาการหนังสือพิมพ์ แห่งชาติ)

ปัจจุบันการแพร่ระบาดของข่าวปลอมเป็นปัญหาระดับโลก ไม่ได้เกิดขึ้นเฉพาะในไทย แต่เกิดขึ้นกับทุกประเทศ จึงควรบรรจุให้เป็นวาระของสังคมโลก ในการช่วยกันแก้ปัญหา ที่ต้องรู้เท่า ทันการใช้สื่อ ไม่ใช่หวังแต่รอผู้ให้บริการ เช่น เฟซบุ๊ก กูเกิ้ล ดูแล ฝ่ายเดียวผู้เชี่ยวชาญด้านนิเทศฯ เผย ว่าวัตถุประสงค์การสร้างข่าวปลอมมี ๒ อย่างหลักๆ คือ

๑. หวังผลเพื่อสนับสนุนส่งเสริมประโยชน์ของตนเองและทำลายฝ่ายตรงข้าม อาทิ หวัง ผลทางการเมือง ธุรกิจ หรือแม้แต่เรื่องส่วนตัว

๒. สนองความสนุกส่วนตัวเพื่อให้คนอื่นหลงเชื่อ โดยไม่ได้หวังผลชัดเจน กลุ่มนี้เรียกว่า “เกเรียนออนไลน์”

ปัจจัยที่ทำให้ข่าวปลอมระบาด เกิดจากผู้เสพข่าวขาดทักษะการรู้เท่าทันสื่อที่มีความ ชับซ้อน เพราะเคยชินกับการเสพข้อมูลจากสื่อหลักที่มีการกลั่นกรอง ทำให้เมื่อพบข้อมูลบนโซเชียล มีเดีย จึงมักคิดว่าเป็นเรื่องจริงเสมอไป “เหมือนช่วงที่มีความขัดแย้งทางการเมือง เห็นได้ชัดว่า ตอนนั้นเมื่อมีข้อมูลอะไรมา คนมักหลงเชื่อและส่งต่ออย่างรวดเร็ว โดยไม่มีการตรวจสอบข้อมูลอย่าง ละเอียดก่อน” ผลเสียจากการแชร์ข้อมูลการสร้างข่าวเท็จ มีมาก ตั้งแต่ปัญหาระหว่างบุคคลจน กลายเป็นคดีความ ทำให้สังคมและบุคคลอื่นตื่นตระหนก บางครั้งอาจร้ายแรงจนกระทบเศรษฐกิจ และสังคมของประเทศ (ดร.มานะ ตรีริยาภิวัฒน์ คณบดีคณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย)

การตั้งศูนย์ต่อต้านข่าวปลอม (Anti-Fake News Center) จะต้องพร้อมปฏิบัติงานได้ อย่างเต็มรูปแบบ โดยจะกำหนดหลักเกณฑ์ในการตรวจสอบข่าวปลอมที่อิงอยู่กับมาตรฐานของ “เครือข่ายตรวจสอบข้อเท็จจริงนานาชาติ” (International Fact-Checking Network – IFCN)” ซึ่งได้กำหนด “ชุดหลักการ” (code of principles) ของเครือข่ายไว้ประมาณ ๕ ข้อ ซึ่งปัจจุบันหลาย ประเทศทั่วโลกที่มีการทำงานด้านต่อต้านและป้องกันข่าวปลอมใช้อ้างอิง อาทิ ยุโรป สหรัฐอเมริกา และไต้หวัน รวมถึงแพลตฟอร์มโซเชียลระดับโลกด้วย สำหรับชุดหลักการ ที่คาดว่าจะใช้เป็น หลักเกณฑ์ในการพิจารณาข่าวปลอมที่มีผลกระทบต่อสังคมในวงกว้าง ส่งผลกระทบต่อชีวิต และทรัพย์สินต่อประชาชน สร้างความเข้าใจผิดต่อสังคม ตลอดจนข่าวที่ทำลายภาพลักษณ์ต่อ ประเทศโดยจะครอบคลุมหัวข้อ ความเที่ยงธรรมและความปราศจากอคติในการคัดเลือกข่าว, ความ เป็นส่วนบุคคลกับสิทธิเสรีภาพของการนำเสนอข่าว, การขัดกันด้านผลประโยชน์ และผลประโยชน์

ทับซ้อนไม่นำไปสู่ความขัดแย้ง, ให้ความเป็นธรรมแก่ฝ่ายที่ถูกพาดพิงและทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องเท่าเทียมกัน, สามารถอธิบายกระบวนการการพิสูจน์ การตรวจสอบ แหล่งที่มาของบทความและข้อเท็จจริงต่างๆ ได้, มีความรู้เกี่ยวกับข่าวนั้นๆ ทั้งประชาชนจะสามารถตรวจสอบข้อเท็จจริงในด้านต่างๆ ได้อย่างเปิดเผย ชื่อสัตย์ และโปร่งใส เป็นหน่วยงานที่อิสระ ไม่ขึ้นต่ออิทธิพลของหน่วยงานหรือองค์กรใดๆ เป็นต้น หากประเทศไทยเดินเข้าสู่มาตรฐาน IFCN ได้ ก็จะทำให้สามารถเข้าสู่แพลตฟอร์มโซเชียลระดับโลกของเอกชนได้ด้วย เมื่อมีแจ้งผลการตรวจสอบข่าวปลอม และยืนยันข้อมูลที่ถูกต้องจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยตรง ซึ่งมีตัวแทนร่วมอยู่ในคณะกรรมการฯ ก็จะได้รับความร่วมมือในการเผยแพร่ข้อมูลที่ถูกต้อง และสกัดกั้นการแพร่กระจายข่าวปลอมที่สร้างผลกระทบและความเสียหายในวงกว้าง ทั้งยังเป็นที่ยอมรับในระดับสากลว่าประเทศไทยเป็นอีกประเทศที่ให้ความสำคัญกับการแก้ไขปัญหาข่าวปลอม และมีกระบวนการที่สร้างความมีส่วนร่วมร่วมกับประชาชนในการทำงานด้านนี้ โดยมุ่งให้ได้มาตรฐานสากล นอกจากนี้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงดิจิทัลฯ ยังเปิดเผยว่า ที่ประชุม “คณะกรรมการประสานงานและแก้ไขปัญหาข่าวปลอมที่กระทบต่อความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินประชาชน” เมื่อ ๒๙ สิงหาคม ๒๕๖๒ ได้สรุปสาระสำคัญใน ๓ เรื่อง ได้แก่

๑. เห็นชอบหลักเกณฑ์ในการพิจารณาข่าวปลอมที่มีผลกระทบต่อสังคมในวงกว้าง ข่าวที่ส่งผลกระทบต่อชีวิตและทรัพย์สินต่อประชาชนโดยตรง เช่น โรคระบาด ภัยพิบัติ เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม ข่าวที่สร้างความแตกแยกในสังคม ข่าวที่สร้างความเข้าใจผิดต่อสังคมตลอดจนข่าวที่ทำลายภาพลักษณ์ต่อประเทศ

๒. แนวทางการดำเนินงานเร่งด่วน ได้แก่ การเร่งประสานความร่วมมือในการปฏิบัติกับเครือข่ายเฟซบุ๊ก ไลน์ กูเกิล และผู้ให้บริการเครือข่ายโทรศัพท์เคลื่อนที่

๓. เปิดเวทีรับฟังความคิดเห็นสาธารณะ และประชุมเชิงปฏิบัติการ (เวิร์คชอป) กับหน่วยงานภาครัฐ ก่อนที่จะมีการเปิดศูนย์ฯ เพื่อให้มีแนวทางปฏิบัติงานในทิศทางเดียวกัน รายชื่อบุคคลผู้ติดต่อของแต่ละหน่วยงานเพื่อให้ตรวจสอบข้อมูลและยืนยันความถูกต้องให้ประชาชนได้ภายใน ๑ ชั่วโมง และเปิดตัวเว็บไซต์ FACT Checking Thailand มีการทำงานในลักษณะออนไลน์และออฟไลน์

ทั้งยังตั้งคณะอนุกรรมการฯ เพื่อหนุนการทำงานของศูนย์ต่อต้านข่าวปลอม ใน ๔ กลุ่มหลัก ได้แก่ ภัยพิบัติ, เศรษฐกิจ การเงินการธนาคาร-หุ้น , ผลิตภัณฑ์สุขภาพ-สินค้าและบริการที่ผิดกฎหมายอื่น และกลุ่มนโยบายรัฐบาล-ข่าวสารที่กระทบสังคม ชัดศีลธรรมอันดี และความมั่นคงในประเทศ (นายพุทธิพงษ์ ปุณณกันต์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม (ดีอี))

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เครือข่ายทางสังคม จึงเป็นการรวมตัวของกลุ่มของสมาชิกของเครือข่าย (Nodes) ที่มีความเกี่ยวข้องเชื่อมโยงกันโดยมีความสัมพันธ์และปฏิสัมพันธ์ทางสังคมในรูปแบบต่าง ๆ เช่น ความเป็นเพื่อน ญาติพี่น้อง ผู้ร่วมงานการพูดคุย การให้คำแนะนำ การให้ความไว้วางใจ การแลกเปลี่ยนสารสนเทศการติดต่อสื่อสาร ผ่านอีเมลและสื่อสังคมออนไลน์การให้ความร่วมมือ ความเป็นผู้แต่งร่วม

และการอ้างอิงผลงานวิจัย เป็นต้น (Marin and Wellman, 2011, pp.11-12 ใน รุจเรขา วิทยายุทธพิภพ. (๒๕๕๗)

เครือข่ายสังคม (Social networks) เป็นระบบทางสังคมที่เชื่อมโยงกันด้วยความสัมพันธ์ ซึ่งเครือข่าย (Network) หมายถึง กลุ่มของจุดเชื่อมโยง (Links) ระหว่างองค์ประกอบของหน่วย (Elements of Unit) แต่ละองค์ประกอบเรียกว่าโหนด (Node) ปกติจะเรียกหน่วย (Units) ว่าระบบ (System) จำนวนที่น้อยที่สุดขององค์ประกอบ (Elements) คือ ๓ และจำนวนที่น้อยที่สุดของจุดเชื่อมโยง (Links) คือ ๒ จุด เมื่อจุดเชื่อมโยง (Link) ของ ๒ องค์ประกอบ (Elements) มาเจอกัน เรียกว่าความสัมพันธ์ (Relation หรือ Relationship) เครือข่ายสังคมในสังคมเครือข่าย (Haythomthwaite, 1996, p.323 ใน รุจเรขา วิทยายุทธพิภพ (๒๕๕๗)

เครือข่ายสังคม จึงเป็นโครงสร้างของสังคมที่สร้างขึ้นจากกลุ่มบุคคลของสังคม (เช่น บุคคลหรือองค์กร) และกลุ่มของ ๒ กลุ่มที่เชื่อมโยงกัน ภาพรวมของเครือข่ายสังคมทำให้มีวิธีการวิเคราะห์โครงสร้างเอ็นทิตีของสังคมเช่นเดียวกับหลายๆทฤษฎีที่อธิบายรูปแบบของโครงสร้างสังคม การศึกษาโครงสร้างเหล่านี้ใช้การวิเคราะห์เครือข่ายที่ระบุรูปแบบของแต่ละแห่งและของโลก ระบุหน่วยที่มีอิทธิพลต่อกันและตรวจสอบความเคลื่อนไหวของเครือข่าย (Wasserman S. and Faust K. (1994) Social Network Analysis: Methods and Applications. Cambridge, Cambridge University Press.)

เครือข่ายของสื่อสังคม เป็นระบบย่อยของสังคม ที่สนับสนุนโดยเครือข่ายของสื่อ (Media Network) มีในทุกระดับจำแนกได้เป็น ๔ ระดับ ๑ ระดับความสัมพันธ์ของแต่ละบุคคล (Individual Relations) ระดับ ๒ ความสัมพันธ์ของกลุ่มและองค์กร เป็นการเชื่อมโยงของกลุ่มถาวรและชั่วคราวโดยใช้เครือข่ายคอมพิวเตอร์และโทรคมนาคม (Group and Organizational relations) ระดับ ๓ ความสัมพันธ์ของสังคม (Societal Relations) ระดับ ๔ ความสัมพันธ์ของโลก (Global Relations) (Dijk, 2006, pp.25-26)

ข่าวความมั่นคง เป็นข่าวกรองประเภทเดียวกับข่าวกรองปฏิบัติการเพื่อเสถียรภาพ หรือข่าวกรองการปฏิบัติการป้องกัน และปราบปรามการก่อความไม่สงบซึ่งปัจจัยทางการข่าวกรองประกอบด้วย กำลังของผู้ก่อความไม่สงบ หรือผู้ก่อการร้ายภูมิภาค ลมฟ้าอากาศ และประชาชน ซึ่งความต้องการข่าวกรองจะกำหนดด้วยฐานข้อมูล ได้แก่ การเมือง เศรษฐกิจ สังคมจิตวิทยา และลักษณะภูมิศาสตร์ เพื่อความมุ่งหมายที่จะทราบถึงขีดความสามารถ จุดอ่อน และหนทางปฏิบัติของผู้ก่อความไม่สงบหรือผู้ก่อการร้าย โดยจะดำเนินการรวบรวมข่าวสารของทั้งข่าวกรองทางการรบ การรวบรวมพิเศษ การจัดตั้งข่าวยานข่าวลับการต่อต้านการข่าวกรอง (พ.ต.ท.ดร.สิทธิพัฒน์ เฉลิมยศ อาจารย์ (สบ๒) ทนท. อาจารย์กลุ่มวิชาความมั่นคงและกิจการพิเศษกลุ่มงานอาจารย์ กองบัญชาการเสนาธิการ)

สงครามอสมมาตร (Asymmetric warfare) มิติที่เปลี่ยนไปบนภัยคุกคามในยุคเศรษฐกิจดิจิทัล ที่กลายเป็นภัยคุกคามครั้งใหม่ต่อโลก เพราะพลังอำนาจได้เปลี่ยนขั้วไป มหาอำนาจในยุคโลกาภิวัตน์มิใช่ประเทศที่มีพลังทางทหารเพียงอย่างเดียว บนโลกไซเบอร์ ความรู้และความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีทำให้บุคคลมีพลังไม่ต่างกับประเทศมหาอำนาจในการทำลายล้าง

มองกลับมาที่ประเทศไทย เราจะสร้างเครื่องมือและนำเครื่องมือดิจิทัลมาใช้ได้ทันและใช้เป็นได้ทันต่อสถานการณ์โลกอย่างไร (พ.อ.ดร.เศรษฐพงศ์ มะลิสุวรรณ รองประธาน กสทช.)

การปฏิบัติการข่าวสารถือว่าเป็นเครื่องมือสำคัญในระดับแนวหน้าของการปฏิบัติการทางทหาร ทั้งนี้เพราะการนำเอาเทคโนโลยีมาใช้ในสนามรบสามารถทำให้การเผยแพร่ข้อมูลและการควบคุมพื้นที่ในสนามรบ (Battle Space) มีประสิทธิภาพอย่างมาก และถือเป็นข้อมูลสำคัญที่ผู้นำทางทหารจะนำไปใช้ประกอบการตัดสินใจในการทำการรบ เพราะในการทำสงครามนั้น ฝ่ายทหารจำเป็นต้องเข้าใจถึงอิทธิพลที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของฝ่ายตรงข้าม และต้องมีการปฏิบัติการพิสูจน์ทราบเกี่ยวกับฝ่ายตรงข้าม (ณรงค์ พงษ์พันธ์เดชา (๒๕๔๖) : ศึกษาเรื่องแนวทางการพัฒนากำลังพลสำรองของกองทัพไทย)

นักศึกษาวิชาทหาร คือ บุคคลซึ่งอยู่ในระหว่างเข้ารับการศึกษาวิชาทหารตามหลักสูตรที่กระทรวงกลาโหมกำหนด ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการฝึกวิชาทหาร พ.ศ. ๒๕๐๓ เป็นกำลังพลสำรองของกองทัพไทย ภายใต้การควบคุมของ หน่วยบัญชาการรักษาดินแดน (คนทั่วไปนิยมเรียกว่า รด.) (พ.อ. ฉลอง โฉมงาม ๒๕๔๒:๒๕-๒๖) หรืออักษรย่อ นศท. (อังกฤษ: Thai Reserve Officer Training Corps Student, อักษรย่อ: TROTCS)

นักศึกษาวิชาทหารเป็นส่วนหนึ่งในระบบการเตรียมกำลังและเป็นกำลังพลสำรองของกองทัพที่จะต้องปฏิบัติหน้าที่ร่วมกับกำลังประจำการเมื่อสถานการณ์จำเป็นต้องการป้องกันประเทศจึงถือเป็นกำลังสำคัญที่จะเสริมสร้างความพร้อมรบให้กับกองทัพให้มีศักยภาพและเป็นหลักประกันต่อความมั่นคงของชาติ (พล.อ.อภิรัชต์ คงสมพงษ์ ผู้บัญชาการทหารบก (๒๕๖๒) ไทยโพสต์ บิ๊กแดง ปลุก รด. พร้อมกลับมารับใช้ชาติ เผชิญหน้าภัยคุกคามจากการขยายตัวของมหาอำนาจที่สอดคล้อง)

Fake News ข่าวปลอม ปัญหาใหญ่ของโลกอินเทอร์เน็ต ประเทศไทยมีปัญหาความขัดแย้งทางการเมืองมานานหลายปี การสร้างข่าวปลอมเพื่อใส่ร้ายป้ายสีฝ่ายตรงข้ามเกิดขึ้นมานาน และการใช้ช่องทางตรวจสอบแหล่งที่มาของข่าวทำได้ยาก (เช่น การคัดลอกข่าวแล้วส่งต่อผ่าน LINE Group แทนการส่งลิงค์เพื่อไปอ่านยังเว็บไซต์ต้นฉบับ) ก็ยิ่งทำให้ข่าวปลอมระบาดง่ายขึ้น อย่างไรก็ตาม ปัญหาข่าวปลอมแก้ไขไม่ง่าย เพราะการตัดสินใจว่าข่าวบางข่าวจริงหรือปลอม (หรือปลอมบางส่วน) เป็นเรื่องยาก ต่อให้เป็นมนุษย์ที่มีประสบการณ์ด้านสื่อสารมวลชนมาอย่างยาวนานก็ตาม ยิ่งมาบวกกับปริมาณข่าวปลอมที่มีจำนวนเพิ่มขึ้นแบบทวีคูณ การแยกแยะโพสต์ในอินเทอร์เน็ตว่าอันไหนเป็นข่าวปลอมให้ได้ตลอดเวลา ยิ่งยากเข้าไปอีก ถือเป็นปัญหาที่ยังไม่สามารถแก้ไขได้อย่างง่ายด้วยการเขียนโปรแกรมคอมพิวเตอร์เข้าช่วย (Isriya Paireepairit)

อยู่รอดปลอดภัยจากการเสพ & แชร์ ‘ข่าวปลอม (Fake News)’ บนโลกออนไลน์ ด้วยเคล็ดลับรู้ก่อนแชร์ จากข่าวปลอมในยุคสื่อออนไลน์ ด้วยการอ้างอิงผลการวิจัยของ มหาวิทยาลัยปรินต์ตัน และมหาวิทยาลัยนิวยอร์ก สหรัฐอเมริกาโดยนอกจากจะพินิจผลการค้นพบสำคัญว่า คนวัย ๖๕ ปี ขึ้นไป เป็นกลุ่มคนเป้าหมายที่แชร์ข่าวปลอมและคาดเห็นได้ว่าเป็นกลุ่มคนที่เสพข่าวปลอม ที่แชร์ต่อๆ กันมาในกลุ่มเพื่อน กลุ่มโซเชียลเน็ตเวิร์คมากที่สุดแล้ว ยังได้เผยถึงข้อค้นพบอื่นที่น่าสนใจ บ่งบอกถึงภัยจากข่าวปลอมที่คุกคามคนทั่วโลกอย่างหนักหน่วงขึ้นทุกวันนี้ว่า (อรรถภูมิ อองกุลนะ (หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ ฉบับวันพฤหัสบดีที่ ๑๗ มกราคม ๒๕๖๑)

มาตรการคัดกรองข่าวปลอมและข้อมูลที่บิดเบือนความจริงบนอินเทอร์เน็ต หลังเกิดปัญหาการแพร่ขยายอย่างรวดเร็วของข่าวปลอมในปัจจุบัน และให้ความรู้แก่เยาวชนแล้วตั้งหน่วยงานตรวจสอบข่าวปลอม รวมถึงพัฒนาแพลตฟอร์มในการช่วยกรอง ตรวจสอบ และเชื่อมต่อกับหน่วยงานของสภการบริหารและตอบข้อกังขาของประชาชนได้ (กนกพร ประสิทธิ์ผล ผู้อำนวยการศูนย์พัฒนาสื่อใหม่ไทยพีบีเอส : ข่าวปลอม)

คู่มือแนวทางในการศึกษาตามหลักสูตรของวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร หลักสูตรการป้องกันราชอาณาจักร (วปอ.) และหลักสูตรการป้องกันราชอาณาจักรภาครัฐร่วมเอกชน (ปรอ.) ประจำปี การศึกษาพุทธศักราช ๒๕๕๒ - ๒๕๕๓ เอกสาร วปอ. หมายเลข ๐๐๘ คู่มือเรื่องความมั่นคงแห่งชาติ

การรู้เท่าทันและเฝ้าระวังสื่อให้กับประชาชน ให้มีความรู้เท่าทันและมีส่วนร่วม ในการพัฒนาสื่อปลอดภัยสร้างสรรค์ภายใต้ ระบบนิเวศสื่อที่ดี" (สุภิญญา กลางณรงค์ ประธานคณะทำงานคุ้มครองผู้บริโภค สภากาหนดสื่อพิมพ์แห่งชาติ)

ปัจจัยที่ทำให้ข่าวปลอมระบาด เกิดจากผู้เสพข่าวขาดทักษะการรู้เท่าทันสื่อที่มีความซับซ้อน เพราะเคยชินกับการเสพข้อมูลจากสื่อหลักที่มีการกลั่นกรอง ทำให้เมื่อพบข้อมูลบนโซเชียลมีเดีย จึงมักคิดว่าเป็นเรื่องจริงเสมอไป “เหมือนช่วงที่มีความขัดแย้งทางการเมือง เห็นได้ชัดว่า ตอนนั้นเมื่อมีข้อมูลอะไรมา คนมักหลงเชื่อและส่งต่ออย่างรวดเร็ว โดยไม่มีการตรวจสอบข้อมูลอย่างละเอียดก่อน” ผลเสียจากการแชร์ข้อมูลการสร้างข่าวเท็จ มีมาก ตั้งแต่ปัญหาระหว่างบุคคลจนกลายเป็นคดีความ ทำให้สังคมและบุคคลอื่นตื่นตระหนก บางครั้ง อาจร้ายแรงจนกระทบเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ (ดร.มานะ ตรีริยาภิวัฒน์ คณบดีคณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย)

การตั้งศูนย์ต่อต้านข่าวปลอม (Anti-Fake News Center) การทำงานของศูนย์ต่อต้านข่าวปลอม ใน ๔ กลุ่มหลัก ได้แก่ ภัยพิบัติ, เศรษฐกิจ การเงินการธนาคาร-หุ้น, ผลิตภัณฑ์สุขภาพ-สินค้าและบริการที่ผิดกฎหมายอื่น และกลุ่มนโยบายรัฐบาล-ข่าวสารที่กระทบสังคม ชัดศีลธรรมอันดีและความมั่นคงในประเทศ (นายพุทธิพงษ์ ปุณณกันต์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม (ดีอี))

บทที่ ๓ วิธีดำเนินการวิจัย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑. เพื่อศึกษาบทบาทของนักศึกษาวิชาทหาร ในการเฝ้าระวังข้าวปลอมในปัจจุบัน
๒. เพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรคของนักศึกษาวิชาทหาร ในการเฝ้าระวังข้าวปลอม
๓. เพื่อกำหนดบทบาทของนักศึกษาวิชาทหาร ในการเฝ้าระวังข้าวปลอมและข้าวสาร เพื่อความมั่นคงในสถานที่ศึกษา

ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มผู้ให้ข้อมูล

ประชากร ได้แก่ นักศึกษาวิชาทหาร ชั้นปีที่ ๑ - ๕ (ชายและหญิง) ในสถานศึกษาจังหวัด นครสวรรค์, จังหวัดกำแพงเพชร และจังหวัดอุทัยธานี ปีการศึกษา ๒๕๖๓ จำนวน ๘,๗๐๐ คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ตัวแทน นักศึกษาวิชาทหาร ชั้นปีที่ ๑ - ๕ (ชายและหญิง) ใน สถานศึกษาจังหวัดนครสวรรค์, จังหวัดกำแพงเพชร และจังหวัดอุทัยธานี ปีการศึกษา ๒๕๖๓ จำนวน ๓๘๓ คน โดยใช้สูตรคำนวณของ ทาโร่ ยามานะ (Taro Yamane , 1973 : 727-728) ดังนี้

$$n = \frac{N}{1+N(e)^2}$$

เมื่อ n แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N แทน ขนาดของประชากร

e แทน ค่าความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่าง

เมื่อ N = ๘,๗๐๐

$$e = 0.05$$

เมื่อแทนค่า จะได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

$$n = \frac{8,700}{1+8,700(0.05)^2}$$

$$= 382.41$$

ผู้วิจัยขอปัดเป็นเลขเศษ = ๓๘๓

ดังนั้น ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ๓๘๓ คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามวัตถุประสงค์ของการศึกษา โดยมีทั้งคำถามปลายปิด (Close - Ended Question) และปลายเปิด (Open - Ended Question) โดยใช้รูปแบบการประเมินของ โดแนลด์ แอล เคิร์กแพทริก (Donald L. Kirkpatrick) แบบสอบถามที่จัดทำแบ่งเป็น ๓ ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ ๑ เป็นแบบสอบถามปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นคำถามปลายปิด (Close - Ended Question)

ส่วนที่ ๒ เป็นข้อมูลการเฝ้าระวังข่าวปลอมของนักศึกษาวิชาทหาร กรณีศึกษา ศูนย์ฝึกนักศึกษาวิชาทหารมณฑลทหารบกที่ ๓๑ เป็นคำถามปลายปิด (Close - Ended Question)

ส่วนที่ ๓ ข้อเสนอแนะและข้อคิดเห็นอื่นๆ เป็นคำถามปลายเปิด (Open - Ended Question)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล จะดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากรวิจัยจำนวน ๓๘๓ ชุด โดยมีขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

๑. ผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถามให้กับนักศึกษาวิชาทหาร โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างจากสถานศึกษาในจังหวัดนครสวรรค์, จังหวัดกำแพงเพชร และจังหวัดอุทัยธานี

๒. เก็บรวบรวมแบบสอบถามที่ได้รับจากประชากรวิจัย ตรวจสอบจำนวนและตรวจความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม ให้ได้ตามจำนวนที่ต้องการคือ ๓๘๓ ชุด

๓. นำแบบสอบถามที่รวบรวมจากกลุ่มตัวอย่าง ลงรหัสและไปดำเนินการวิเคราะห์ทางสถิติต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์นี้ เป็นข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) เป็นข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้จัดสร้างขึ้น เพื่อสอบถามประชากรวิจัยที่เป็นนักศึกษาวิชาทหาร จำนวน ๓๘๓ ชุด ซึ่งการวิเคราะห์และประมวลผลข้อมูล โดยการนำแบบสอบถามที่รวบรวมได้มาดำเนินการในการวิเคราะห์ ดังนี้

๑. การตรวจข้อมูล (Editing) โดยตรวจดูความสมบูรณ์ของแบบสอบถามและแยกแบบสอบถามที่ไม่สมบูรณ์ออก

๒. การลงรหัส (Coding) นำแบบสอบถามที่ถูกต้องแล้วมาลงรหัส

๓. การประมวลผลข้อมูล โดยนำข้อมูลที่ลงรหัสแล้วมาบันทึกและประมวลผล ดังนี้

๓.๑ วิเคราะห์ข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ค่าร้อยละ

๓.๒ วิเคราะห์ข้อเสนอแนะ และข้อคิดเห็นอื่นๆ ในเชิงคุณภาพในลักษณะการ

สรุปผลข้อมูล

๓.๓ การวิเคราะห์ทางสถิติครั้งนี้ใช้ระดับนัยสำคัญทางสถิติ ๐.๐๕

บทที่ ๔ อภิปรายผล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจำแนกตามกลุ่มต่างๆ

โดยสำรวจกับกลุ่มของนักศึกษาวิชาทหาร ในพื้นที่ของมณฑลทหารบกที่ ๓๑ รับผิดชอบ จำนวน ๓ จังหวัด คือ นครสวรรค์, กำแพงเพชร และอุทัยธานี รวมทั้งสิ้น ๓๘๔ คน รายละเอียดดังต่อไปนี้.-

ผลการสำรวจพบว่า

คำถามส่วนที่ ๑ : ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ข้อที่ ๑ เพศ

การสำรวจความคิดเห็นของนักศึกษาวิชาทหาร ๓๘๔ คน เป็นชาย ๒๗๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๗๐.๓๑ และเป็นหญิง ๑๑๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๙.๖๙ (แผนภาพที่ ๔-๑ และตารางที่ ๔-๑)

แผนภาพที่ ๔ - ๑ แสดงเพศของนักศึกษาวิชาทหาร

ที่มา : ประมวลผลโดยผู้วิจัย, ๒๕๖๓

ตารางที่ ๔ - ๑ แสดงเพศของนักศึกษาวิชาทหารที่แสดงความคิดเห็น

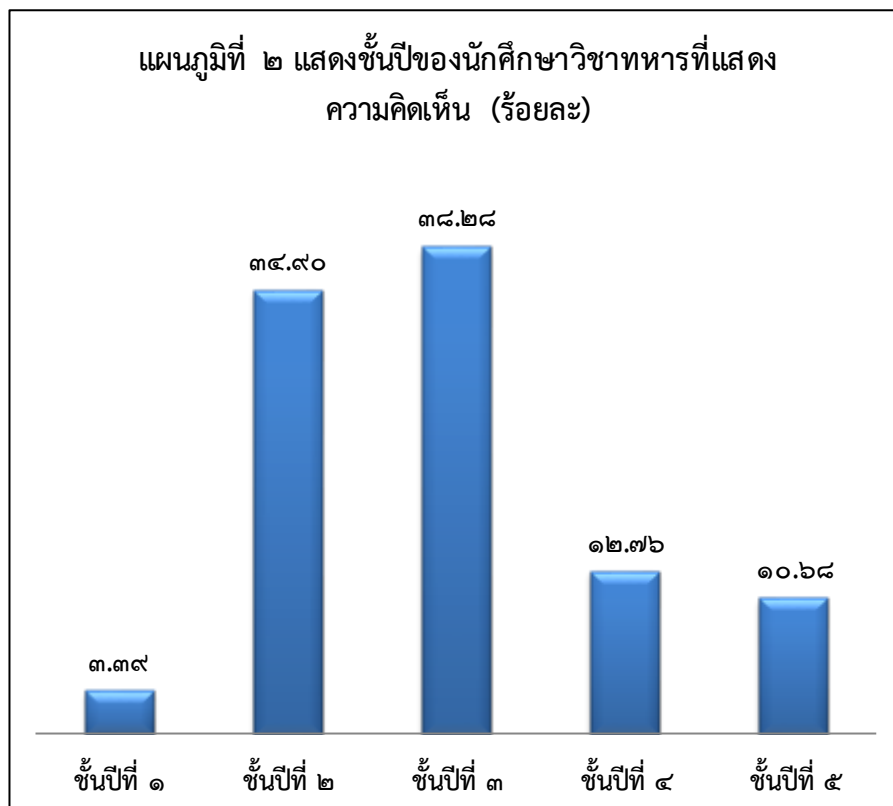
เพศ	รายละเอียดข้อมูล	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ชาย	๒๗๐	๗๐.๓๑
หญิง	๑๑๔	๒๙.๖๙
รวม	๓๘๔	๑๐๐.๐๐

ที่มา : ประมวลผลโดยผู้วิจัย, ๒๕๖๓

ข้อที่ ๒ นักศึกษาวิชาทหารชั้นปีที่ ๓

การสำรวจความคิดเห็นของนักศึกษาวิชาทหารที่มีชั้นปีการศึกษามากที่สุดคือ ชั้นปีที่ ๓ จำนวน ๑๔๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๘.๒๘ รองลงมาคือ ชั้นปีที่ ๒ จำนวน ๑๓๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๔.๙๐ และชั้นปีที่ ๔ จำนวน ๔๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๒.๗๖ (แผนภาพที่ ๔-๒ และตารางที่ ๔-๒)

แผนภาพที่ ๔ - ๒ แสดงชั้นปีของนักศึกษาวิชาทหาร

ที่มา : ประมวลผลโดยผู้วิจัย, ๒๕๖๓

ตารางที่ ๔ - ๒ แสดงชั้นปีของนักศึกษาวิชาทหารที่แสดงความคิดเห็น

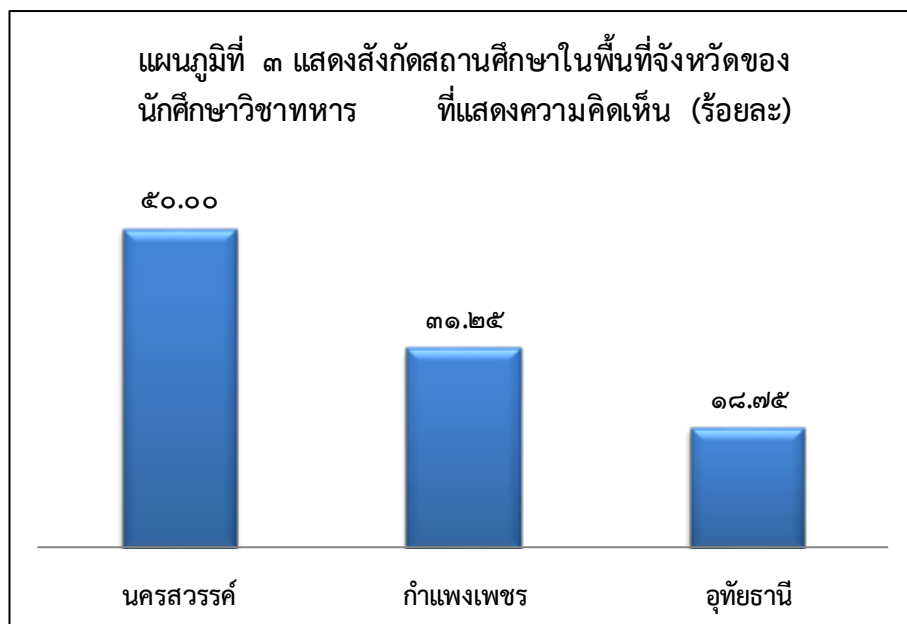
ชั้นปีที่	รายละเอียดข้อมูล	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ชั้นปีที่ ๑	๑๓	๓.๓๙
ชั้นปีที่ ๒	๑๓๔	๓๔.๙๐
ชั้นปีที่ ๓	๑๔๗	๓๘.๒๘
ชั้นปีที่ ๔	๔๙	๑๒.๗๖
ชั้นปีที่ ๕	๔๑	๑๐.๖๘
รวม	๓๘๔	๑๐๐.๐๐

ที่มา : ประมวลผลโดยผู้วิจัย, ๒๕๖๓

ข้อที่ ๓ สังกัดสถานศึกษาในพื้นที่จังหวัด

การสำรวจความคิดเห็นของนักศึกษาวิชาทหาร ที่มีสังกัดสถานศึกษาในพื้นที่จังหวัดมากที่สุดคือ จังหวัดนครสวรรค์ จำนวน ๑๙๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๐.๐๐ รองลงมาคือ จังหวัดกำแพงเพชร จำนวน ๑๒๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๑.๒๕ และจังหวัดอุทัยธานี จำนวน ๗๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๘.๗๕ (แผนภาพที่ ๔-๓ และตารางที่ ๔-๓)

แผนภาพที่ ๔ - ๓ แสดงสังกัดสถานศึกษาในพื้นที่จังหวัดของนักศึกษาวิชาทหาร

ที่มา : ประมวลผลโดยผู้วิจัย, ๒๕๖๓

ตารางที่ ๔ - ๓ แสดงสังกัดสถานศึกษาในพื้นที่จังหวัดของนักศึกษาวิชาทหารที่แสดงความคิดเห็น

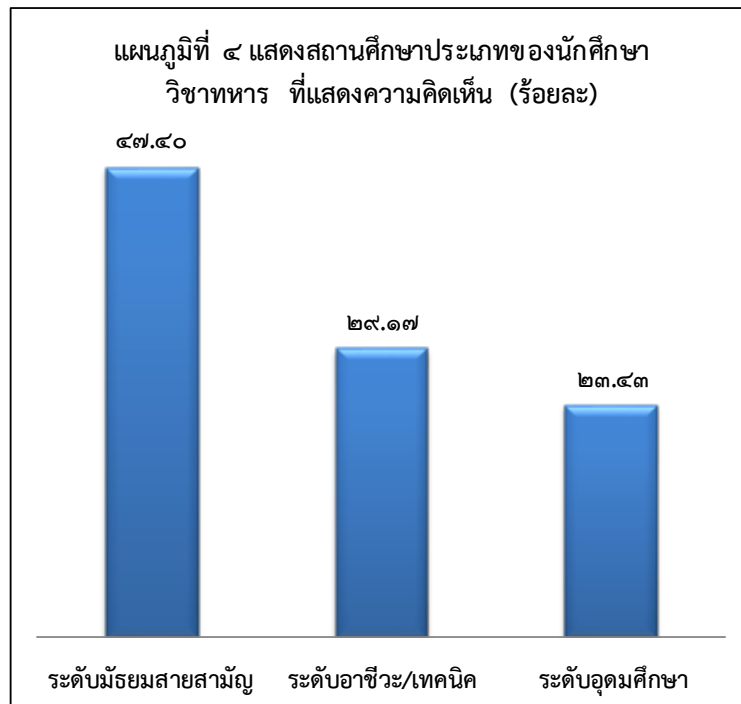
สังกัดสถานศึกษาในพื้นที่ จังหวัด	รายละเอียดข้อมูล	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ
นครสวรรค์	๑๙๒	๕๐.๐๐
กำแพงเพชร	๑๒๐	๓๑.๒๕
อุทัยธานี	๗๒	๑๘.๗๕
รวม	๓๘๔	๑๐๐.๐๐

ที่มา : ประมวลผลโดยผู้วิจัย, ๒๕๖๓

ข้อที่ ๔ สถานศึกษาประเภท

การสำรวจความคิดเห็นของนักศึกษาวิชาทหาร ที่มีสถานศึกษาประเภทมากที่สุดคือ ระดับมัธยมศึกษาสามัญ จำนวน ๑๘๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๗.๔๐ รองลงมาคือ ระดับอาชีวะ/เทคนิค จำนวน ๑๒๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๙.๑๗ และระดับอุดมศึกษา จำนวน ๙๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๓.๔๓ (แผนภูมิที่ ๔ และตารางที่ ๔)

แผนภาพที่ ๔ - ๔ แสดงสถานศึกษาประเภทของนักศึกษาวิชาทหาร

ที่มา : ประมวลผลโดยผู้วิจัย, ๒๕๖๓

ตารางที่ ๔ - ๔ แสดงสถานศึกษาประเภทของนักศึกษาวิชาทหารที่แสดงความคิดเห็น

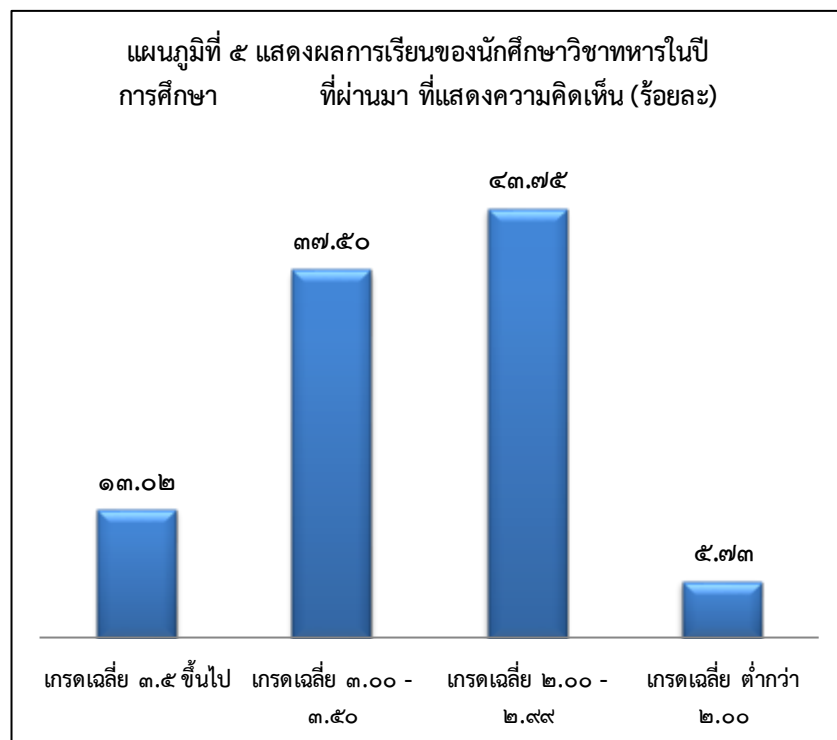
สถานศึกษาประเภท	รายละเอียดข้อมูล	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ระดับมัธยมศึกษาสามัญ	๑๘๒	๔๗.๔๐
ระดับอาชีวะ/เทคนิค	๑๑๒	๒๙.๑๗
ระดับอุดมศึกษา	๙๐	๒๓.๔๓
รวม	๓๘๔	๑๐๐.๐๐

ที่มา : ประมวลผลโดยผู้วิจัย, ๒๕๖๓

ข้อที่ ๕ ผลการเรียนรู้ของท่านในปีการศึกษาที่ผ่านมา

การสำรวจความคิดเห็นของนักศึกษาวิชาทหาร ที่มีผลการเรียนในปีการศึกษาที่ผ่านมา จำนวนมากที่สุดคือ เกรดเฉลี่ย ๒.๐๐ - ๒.๙๙ จำนวน ๑๖๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๓.๗๕ รองลงมาคือ เกรดเฉลี่ย ๓.๐๐ - ๓.๕๐ จำนวน ๑๔๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๗.๕๐ และเกรดเฉลี่ย ๓.๕๐ ขึ้นไป จำนวน ๕๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๓.๐๒ (แผนภาพที่ ๔ - ๕ และตารางที่ ๔ -๕)

แผนภาพที่ ๔ - ๕ แสดงผลการเรียนของนักศึกษาวิชาทหารในปีการศึกษา

ที่มา : ประมวลผลโดยผู้วิจัย, ๒๕๖๓

ตารางที่ ๔ - ๕ แสดงผลการเรียนของนักศึกษาระดับปริญญาโทในปีการศึกษาที่ผ่านมาที่แสดงความคิดเห็น

ผลการเรียนในปีการศึกษาที่ ผ่านมา	รายละเอียดข้อมูล	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เกรดเฉลี่ย ๓.๕ ขึ้นไป	๕๐	๑๓.๐๒
เกรดเฉลี่ย ๓.๐๐ - ๓.๕๐	๑๔๔	๓๗.๕๐
เกรดเฉลี่ย ๒.๐๐ - ๒.๙๙	๑๖๘	๔๓.๗๕
เกรดเฉลี่ย ต่ำกว่า ๒.๐๐	๒๒	๕.๗๓
รวม	๓๘๔	๑๐๐.๐๐

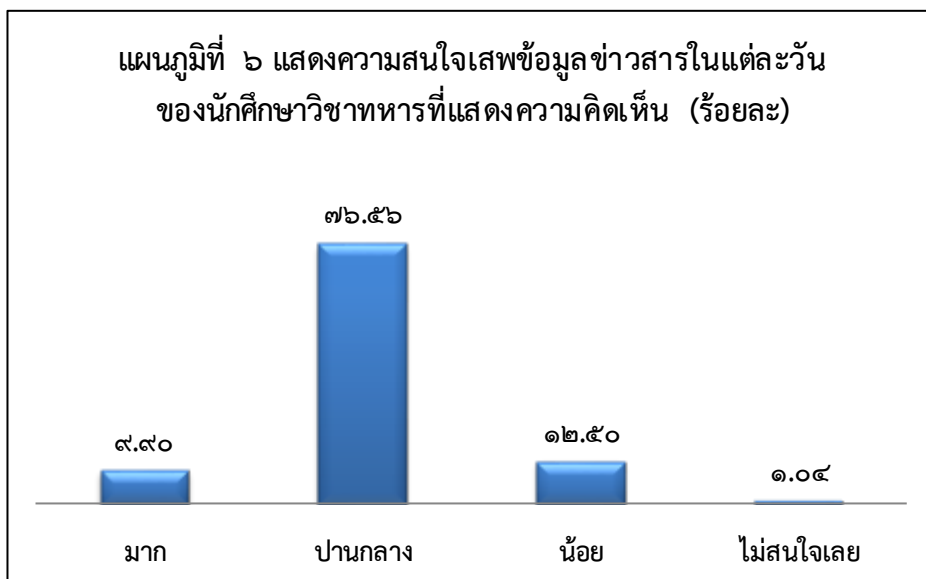
ที่มา : ประมวลผลโดยผู้วิจัย, ๒๕๖๓

คำถามส่วนที่ ๒ : ข้อมูลการเฝ้าระวังข่าวปลอมของนักศึกษาระดับปริญญาโท ศูนย์ฝึกนักศึกษาระดับปริญญาโทมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี

ข้อที่ ๖ ท่านสนใจเสพข้อมูลข่าวสารในแต่ละวันมากเพียงใด

นักศึกษาระดับปริญญาโทที่แสดงความคิดเห็นส่วนใหญ่มีความสนใจเสพข้อมูลข่าวสารในแต่ละวันในระดับปานกลาง ร้อยละ ๗๖.๕๖ รองลงมาในระดับน้อย ร้อยละ ๑๒.๕๐ และในระดับมาก ร้อยละ ๙.๙๐ (แผนภาพที่ ๔-๖ และตารางที่ ๔-๖)

แผนภาพที่ ๔ - ๖ แสดงความสนใจเสพข้อมูลข่าวสารในแต่ละวัน

ที่มา : ประมวลผลโดยผู้วิจัย, ๒๕๖๓

ตารางที่ ๔ - ๖ แสดงความสนใจเสพข้อมูลข่าวสารในแต่ละวันของนักศึกษาวิชาทหารที่แสดงความ
 คิดเห็น

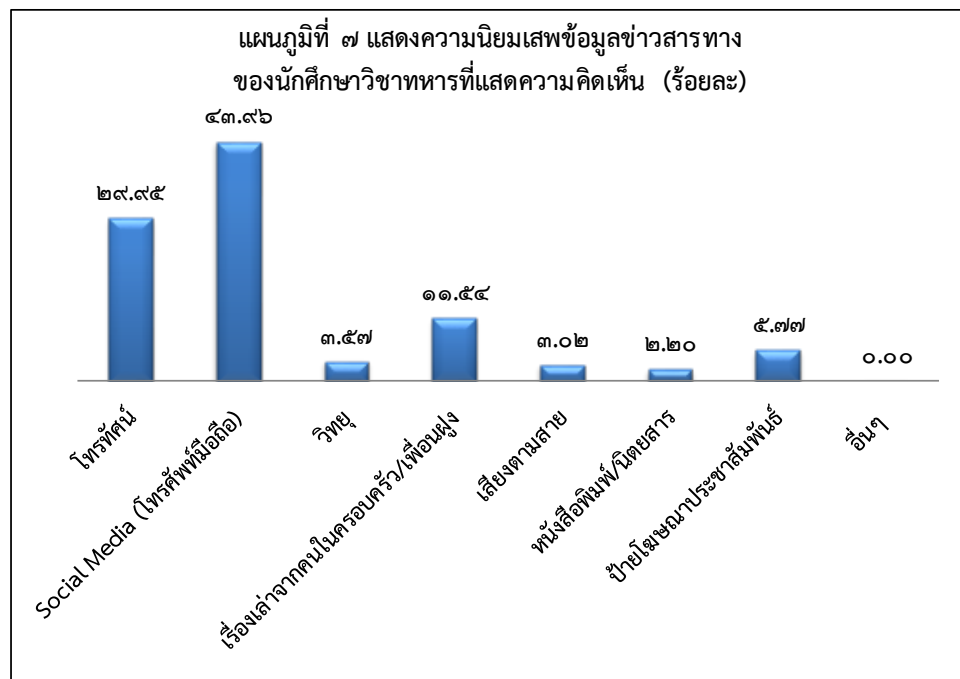
ความสนใจการเสพข่าวแต่ละวัน	รายละเอียดข้อมูล	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ
มาก	๓๘	๙.๙๐
ปานกลาง	๒๙๔	๗๖.๕๖
น้อย	๔๘	๑๒.๕๐
ไม่สนใจเลย	๔	๑.๐๔
รวม	๓๘๔	๑๐๐.๐๐

ที่มา : ประมวลผลโดยผู้วิจัย, ๒๕๖๓

ข้อที่ ๗ ท่านนิยมเสพข้อมูลข่าวสารทางช่องใด (ตอบได้มากกว่า ๑ ข้อ)

นักศึกษาวิชาทหารที่แสดงความคิดเห็นส่วนใหญ่มีความนิยมเสพข้อมูลข่าวสารทาง
 Social Media (โทรศัพท์มือถือ) ร้อยละ ๔๓.๙๖ รองลงมาทางโทรทัศน์ ร้อยละ ๒๙.๙๕ และทางเรื่อง
 เล่าจากคนในครอบครัว/เพื่อนฝูง ร้อยละ ๑๑.๕๔ (แผนภาพที่ ๔- ๗ และตารางที่ ๔-๗)

แผนภาพที่ ๔ - ๗ แสดงความนิยมนเสพข้อมูลข่าวสารของนักศึกษาวิชาทหาร

ที่มา : ประมวลผลโดยผู้วิจัย, ๒๕๖๓

ตารางที่ ๔ - ๗ แสดงช่องทางที่นิยมเสพข้อมูลข่าวสาร ของนักศึกษาวิชาทหารที่แสดงความคิดเห็น

ช่องทางที่นิยมเสพข้อมูล ข่าวสาร	รายละเอียดข้อมูล	
	ความถี่	ร้อยละ
โทรทัศน์	๒๑๘	๒๙.๙๕
Social Media (โทรศัพท์มือถือ)	๓๒๐	๔๓.๙๖
วิทยุ	๒๖	๓.๕๗
เรื่องเล่าจากคนในครอบครัว/ เพื่อนฝูง	๘๔	๑๑.๕๔
เสียงตามสาย	๒๒	๓.๐๒
หนังสือพิมพ์/นิตยสาร	๑๖	๒.๒๐
ป้ายโฆษณาประชาสัมพันธ์	๔๒	๕.๗๗
อื่นๆ	๐	๐.๐๐
รวม	๗๒๘	๑๐๐.๐๐

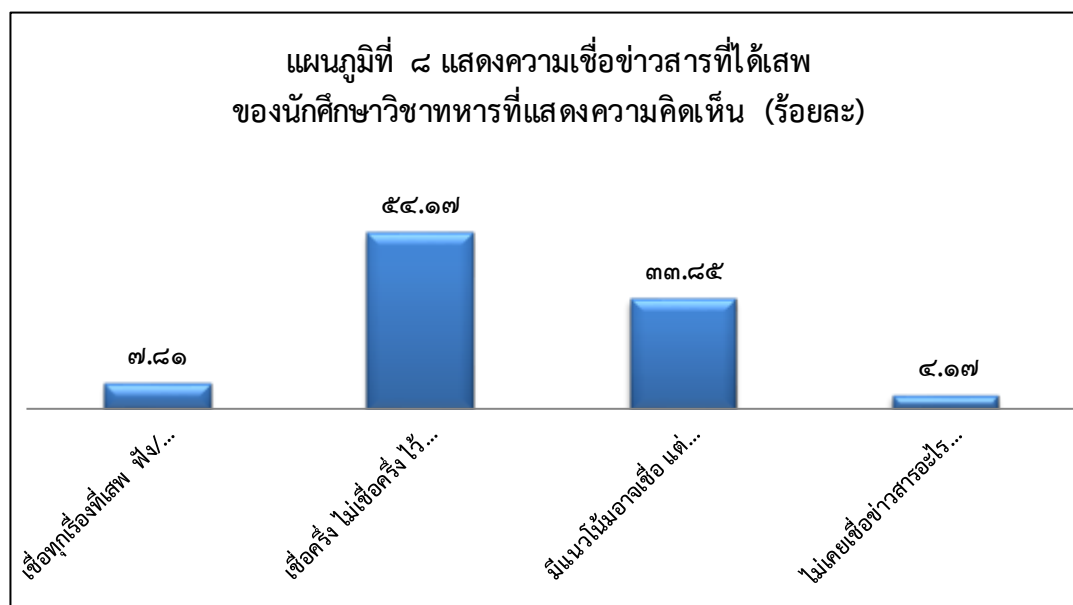
* **หมายเหตุ** เลือกได้มากกว่า ๑ ข้อ

ที่มา : ประมวลผลโดยผู้วิจัย, ๒๕๖๓

ข้อที่ ๘ ท่านเชื่อข่าวสารทุกเรื่องที่ได้เสพหรือไม่

นักศึกษาวิชาทหารที่แสดงความคิดเห็นเรื่องการเชื่อข่าวสารที่ได้เสพ พบว่าส่วนใหญ่มีความเชื่อครึ่ง ไม่เชื่อครึ่ง ไว้ก่อนเสมอทุกเรื่อง ร้อยละ ๕๔.๑๗ รองลงมา มีแนวโน้มอาจเชื่อ แต่ต้องวิเคราะห์ดูก่อนว่าเสพข่าวจากแหล่งไหน ร้อยละ ๓๓.๘๕ และเชื่อทุกเรื่องที่ได้เสพ ฟัง/อ่าน ปูบเชื่อเลย ร้อยละ ๗.๙๑ (แผนภาพที่ ๔-๘ และตารางที่ ๔-๘)

แผนภาพที่ ๔ - ๘ แสดงความเชื่อข่าวสารที่ได้เสพของนักศึกษาวิชาทหาร

ที่มา : ประมวลผลโดยผู้วิจัย, ๒๕๖๓

ตารางที่ ๔ - ๘ แสดงความเชื่อข่าวสารที่ได้เสพ ของนักศึกษาวิชาทหารที่แสดงความคิดเห็น

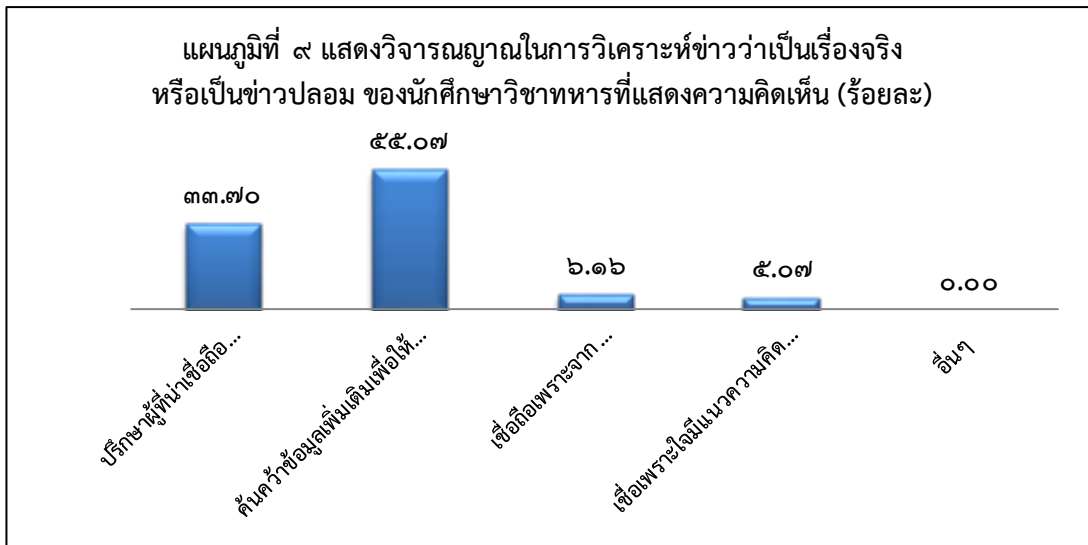
ความเชื่อข่าวสารที่ได้เสพ	รายละเอียดข้อมูล	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เชื่อทุกเรื่องที่ได้เสพ ฟัง/อ่าน ปู่เชื่อเลย	๓๐	๗.๘๑
เชื่อครึ่ง ไม่เชื่อครึ่ง ไว้ก่อนเสมอทุกเรื่อง	๒๐๘	๕๕.๑๗
มีแนวโน้มอาจเชื่อ แต่ต้องวิเคราะห์ดูก่อนว่าเสพข่าวจากแหล่งไหน	๑๓๐	๓๓.๘๕
ไม่เคยเชื่อข่าวสารอะไรง่าย ๆ อยู่แล้วเป็นประจำ	๑๖	๔.๑๗
รวม	๓๘๔	๑๐๐.๐๐

ที่มา : ประมวลผลโดยผู้วิจัย, ๒๕๖๓

ข้อที่ ๙ วิจัยรณญาณในการวิเคราะห์ข่าวของท่านว่าข้อใดเป็นเรื่องจริง หรือเป็นข่าวปลอมเกิดจาก (ตอบได้มากกว่า ๑ ข้อ)

นักศึกษาวิชาทหารที่แสดงความคิดเห็นส่วนใหญ่มีการวิเคราะห์ข่าวว่าเป็นเรื่องจริง หรือเป็นข่าวปลอมจากการค้นคว้าข้อมูลเพิ่มเติมเพื่อให้ได้ข้อเท็จจริง (ค้นหาในอินเทอร์เน็ตหรืออ่านหนังสือ) ร้อยละ ๕๕.๐๗ รองลงมาจากการศึกษาผู้ที่น่าเชื่อถือ (สอบถาม) ร้อยละ ๓๓.๗๐ และเชื่อถือเพราะจากประสบการณ์เดิมของตนที่ผ่านมา ร้อยละ ๖.๑๖ (แผนภาพที่ ๔-๙ และตารางที่ ๔-๙)

แผนภาพที่ ๔ - ๙ แสดงวิจารณ์ญาณในการวิเคราะห์ข่าวว่าเป็นเรื่องจริงหรือเป็นข่าวปลอม

ที่มา : ประมวลผลโดยผู้วิจัย, ๒๕๖๓

ตารางที่ ๔ - ๙ แสดงวิจารณ์ญาณในการวิเคราะห์ข่าวว่าเป็นเรื่องจริงหรือเป็นข่าวปลอม

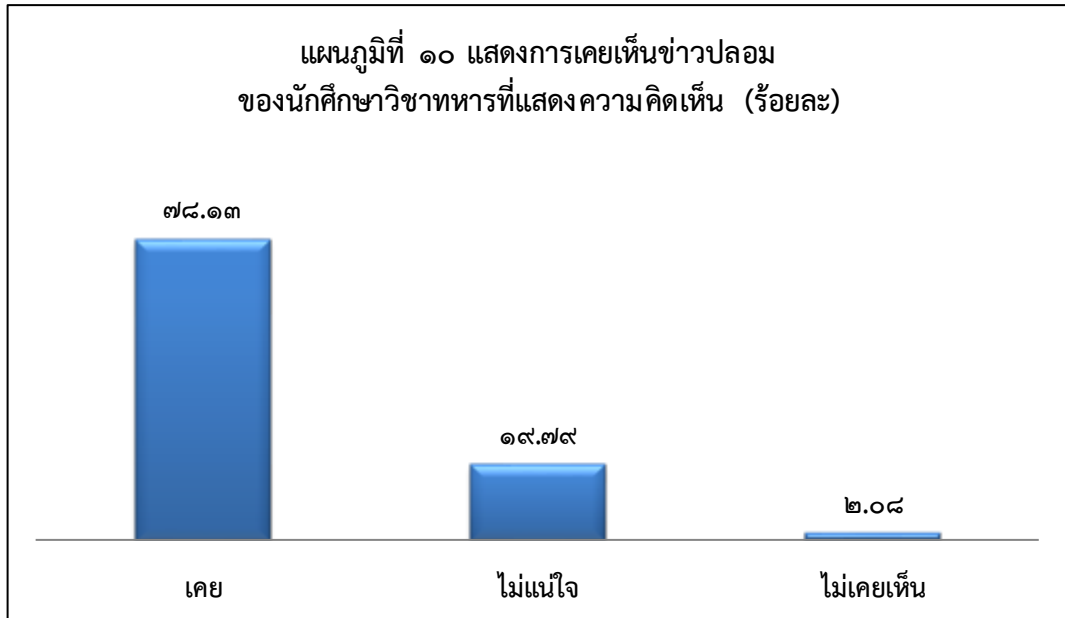
วิจารณ์ญาณในการวิเคราะห์ข่าว	รายละเอียดข้อมูล	
	ความถี่	ร้อยละ
ปรึกษาผู้ที่น่าเชื่อถือ (สอบถาม)	๑๘๖	๓๓.๗๐
ค้นคว้าข้อมูลเพิ่มเติมเพื่อให้ได้ข้อเท็จจริง (ค้นหาในอินเทอร์เน็ตหรืออ่านหนังสือ)	๓๐๔	๕๕.๐๗
เชื่อถือเพราะจากประสบการณ์เดิมของตนที่ผ่านมา	๓๔	๖.๑๖
เชื่อเพราะใจมีแนวความคิดอยากเชื่อ ไม่ต้องคิดมาก	๒๘	๕.๐๗
อื่นๆ	๐	๐.๐๐
รวม	๕๕๒	๑๐๐.๐๐

ที่มา : ประมวลผลโดยผู้วิจัย, ๒๕๖๓

ข้อที่ ๑๐ ท่านเคยเห็นข่าวปลอม หรือไม่

นักศึกษาวิชาทหารที่แสดงความคิดเห็นส่วนใหญ่ เคยเห็นข่าวปลอม ร้อยละ ๗๘.๑๓ รองลงมา ไม่น่าใจ ร้อยละ ๑๙.๗๙ และ ไม่เคยเห็น ร้อยละ ๒.๐๘ (แผนภาพที่ ๔-๑๐ และตารางที่ ๔-๑๐)

แผนภาพที่ ๔ - ๑๐ แสดงการเคยเห็นข้าวปลอม

ที่มา : ประมวลผลโดยผู้วิจัย, ๒๕๖๓

ตารางที่ ๔ - ๑๐ แสดงการเคยเห็นข้าวปลอม ของนักศึกษาวิชาทหารที่แสดงความคิดเห็น

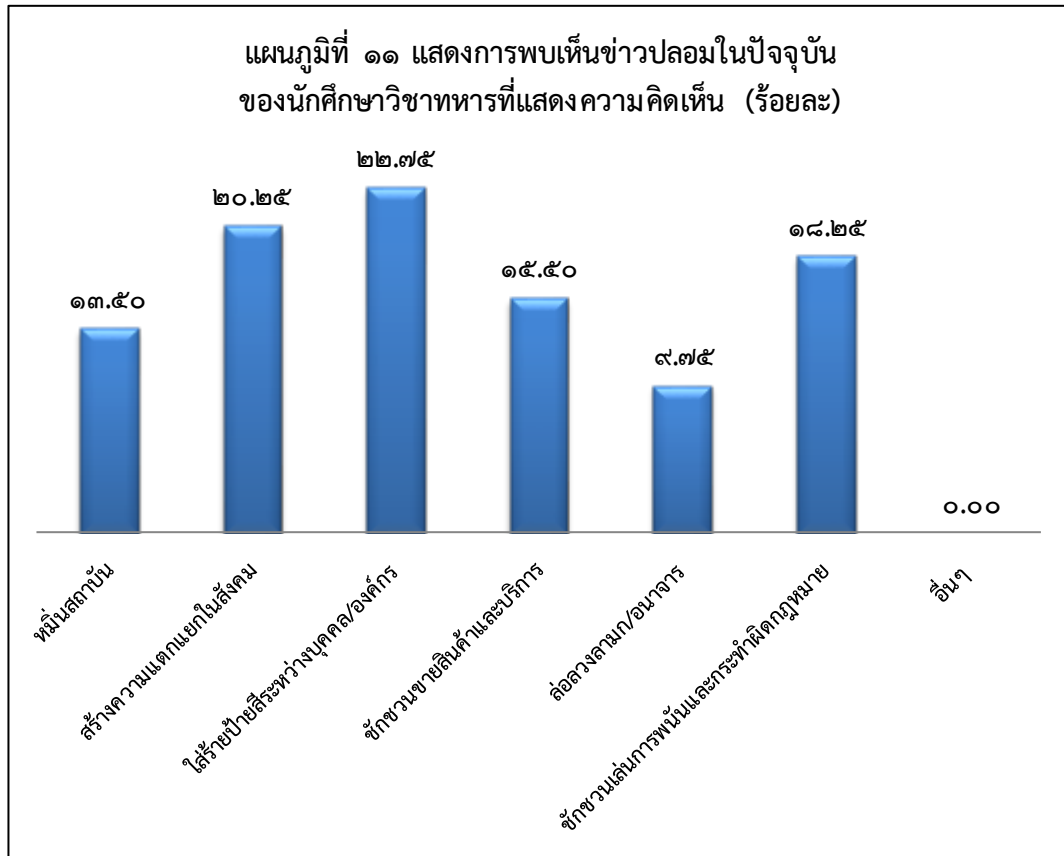
การเคยเห็น	รายละเอียดข้อมูล	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เคย	๓๐๐	๗๘.๑๓
ไม่แน่ใจ	๗๖	๑๙.๗๙
ไม่เคยเห็น	๘	๒.๐๘
รวม	๓๘๔	๑๐๐.๐๐

ที่มา : ประมวลผลโดยผู้วิจัย, ๒๕๖๓

ข้อที่ ๑๑ ข้าวปลอมที่พบมากในปัจจุบัน (ตอบได้มากกว่า ๑ ข้อ)

นักศึกษาวิชาทหารที่แสดงความคิดเห็นส่วนใหญ่พบเห็นข้าวปลอมมากที่สุดในปัจจุบัน คือ ใส่ร้ายป้ายสีระหว่างบุคคล/องค์กร ร้อยละ ๒๒.๗๕ รองลงมา สร้างความแตกแยกในสังคม ร้อยละ ๒๐.๒๕ และชักชวนเล่นการพนันและกระทำความผิดกฎหมาย ร้อยละ ๑๘.๒๕ (แผนภาพที่ ๔-๑๑ และตารางที่ ๔-๑๑)

แผนภาพที่ ๔ - ๑๑ แสดงการพบเห็นข้าวปลอมในปัจจุบัน

ที่มา : ประมวลผลโดยผู้วิจัย, ๒๕๖๓

ตารางที่ ๔ - ๑๑ แสดงการพบเห็นข้าวปลอมในปัจจุบัน ของนักศึกษาวิชาทหารที่แสดงความคิดเห็น

การพบเห็นข้าวปลอมในปัจจุบัน	รายละเอียดข้อมูล	
	ความถี่	ร้อยละ
หมิ่นสถาบัน	๑๐๘	๑๓.๕๐
สร้างความแตกแยกในสังคม	๑๖๒	๒๐.๒๕
ใส่ร้ายป้ายสีระหว่างบุคคล/องค์กร	๑๘๒	๒๒.๗๕
ชักชวนขายสินค้าและบริการ	๑๒๔	๑๕.๕๐
ล่อลวงลามก/อนาจาร	๗๘	๙.๗๕
ชักชวนเล่นการพนันและกระทำผิดกฎหมาย	๑๔๖	๑๘.๒๕
อื่นๆ	๐	๐.๐๐
รวม	๘๐๐	๑๐๐.๐๐

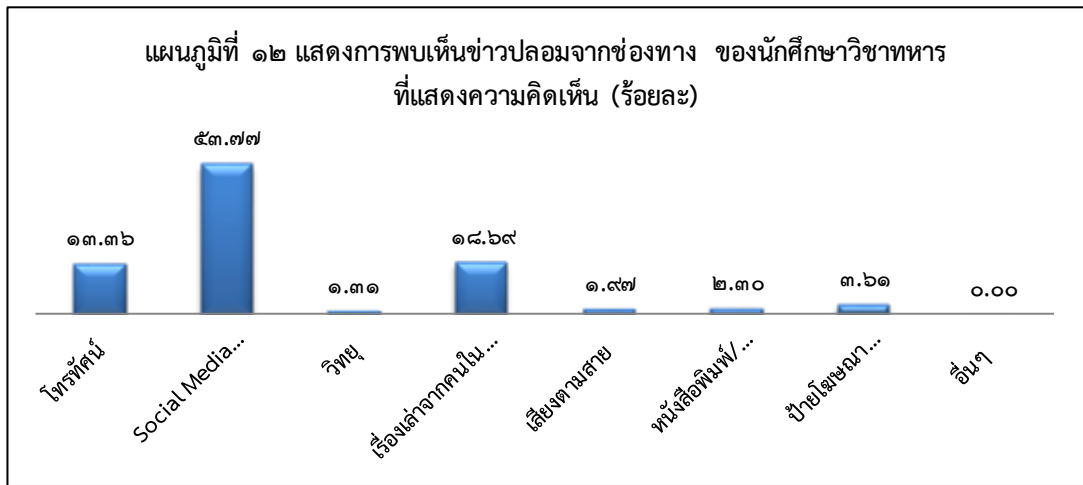
* หมายเหตุ เลือกได้มากกว่า ๑ ข้อ

ที่มา : ประมวลผลโดยผู้วิจัย, ๒๕๖๓

ข้อที่ ๑๒ ข่าวปลอมที่ท่านพบในประสบการณ์ที่ผ่านมาจากช่องทางใด (ตอบได้มากกว่า ๑ ข้อ)

นักศึกษาวิชาทหารที่แสดงความคิดเห็นส่วนใหญ่ในประสบการณ์ที่ผ่านมา พบเห็นข่าวปลอมจากช่องทาง Social Media (โทรศัพท์มือถือ) ร้อยละ ๕๓.๗๗ รองลงมาทางเรื่องเล่าจากคนในครอบครัว/เพื่อนฝูง ร้อยละ ๑๘.๖๙ และ ทางโทรทัศน์ ร้อยละ ๑๘.๓๖ (แผนภาพที่ ๔-๑๒ และ ตารางที่ ๔-๑๒)

แผนภาพที่ ๔ - ๑๒ แสดงการพบเห็นข่าวปลอมจากช่องทาง

ที่มา : ประมวลผลโดยผู้วิจัย, ๒๕๖๓

ตารางที่ ๑๒ แสดงการพบเห็นข่าวปลอมจากช่องทาง ของนักศึกษาวิชาทหารที่แสดงความคิดเห็น

ช่องทางการพบเห็นข่าวปลอม	รายละเอียดข้อมูล	
	ความถี่	ร้อยละ
โทรทัศน์	๑๑๒	๑๘.๓๖
Social Media (โทรศัพท์มือถือ)	๓๒๘	๕๓.๗๗
วิทยุ	๘	๑.๓๑
เรื่องเล่าจากคนในครอบครัว/เพื่อนฝูง	๑๑๔	๑๘.๖๙
เสียงตามสาย	๑๒	๑.๙๗
หนังสือพิมพ์/นิตยสาร	๑๔	๒.๓๐
ป้ายโฆษณาประชาสัมพันธ์	๒๒	๓.๖๑
อื่นๆ	๐	๐.๐๐
รวม	๖๑๐	๑๐๐.๐๐

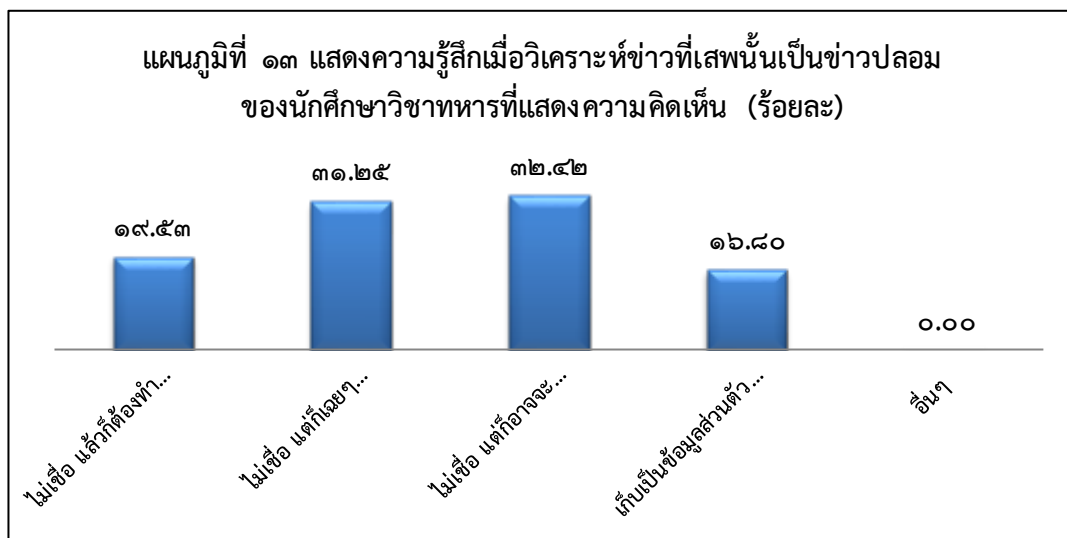
* **หมายเหตุ** เลือกได้มากกว่า ๑ ข้อ

ที่มา : ประมวลผลโดยผู้วิจัย, ๒๕๖๓

ข้อที่ ๑๓ เมื่อท่านวิเคราะห์ว่าชาวที่ได้เสพนั้นเป็นชาวปลอม ท่านรู้สึกอย่างไร (ตอบได้มากกว่า ๑ ข้อ)

นักศึกษาวិชาตทหารที่แสดงความคิดเห็นส่วนใหญ่ เมื่อวิเคราะห์ว่าชาวที่ได้เสพนั้นเป็นชาวปลอมรู้สึก ว่า ไม่เชื่อ แต่ก็อาจจะเล่า/ส่งต่อ/แชร์ ให้คนอื่นได้รู้บ้างในเรื่องนี้เพื่อเฝ้าระวังไว้ ร้อยละ ๓๒.๔๒ รองลงมา ไม่เชื่อ แต่ก็เฉยๆ ปล่อยมันไป ไม่สนใจ ร้อยละ ๓๑.๒๕ และ ไม่เชื่อ แล้วก็ต้องทำอะไรบางอย่าง เช่น บอกพ่อแม่หรือครู เป็นต้น ร้อยละ ๑๙.๕๓ (แผนภาพที่ ๔-๑๓ และตารางที่ ๔-๑๓)

แผนภาพที่ ๔ - ๑๓ แสดงความรู้สึกเมื่อวิเคราะห์ช่างที่เสพนั้นเป็นชาวปลอม

ที่มา : ประมวลผลโดยผู้วิจัย, ๒๕๖๓

ตารางที่ ๔ - ๑๓ แสดงความรู้สึกเมื่อวิเคราะห์ช่างที่เสพนั้นเป็นชาวปลอม

แสดงความรู้สึก	รายละเอียดข้อมูล	
	ความถี่	ร้อยละ
ไม่เชื่อ และก็ต้องทำอะไรบางอย่าง เช่น บอกพ่อแม่หรือครู เป็นต้น	๑๐๐	๑๙.๕๓
ไม่เชื่อ แต่ก็เฉยๆ ปล่อยมันไป ไม่สนใจ	๑๖๐	๓๑.๒๕
ไม่เชื่อ แต่ก็อาจจะเล่า/ส่งต่อ/แชร์ ให้คนอื่นได้รู้บ้างในเรื่องนี้เพื่อเฝ้าระวังไว้	๑๖๖	๓๒.๔๒
เก็บเป็นข้อมูลส่วนตัว อาจเชื่อครึ่ง ไม่เชื่อครึ่ง แต่ขอเก็บไว้ก่อนเผื่อมีประโยชน์	๘๖	๑๖.๘๐
อื่นๆ	๐	๐.๐๐
รวม	๕๑๒	๑๐๐.๐๐

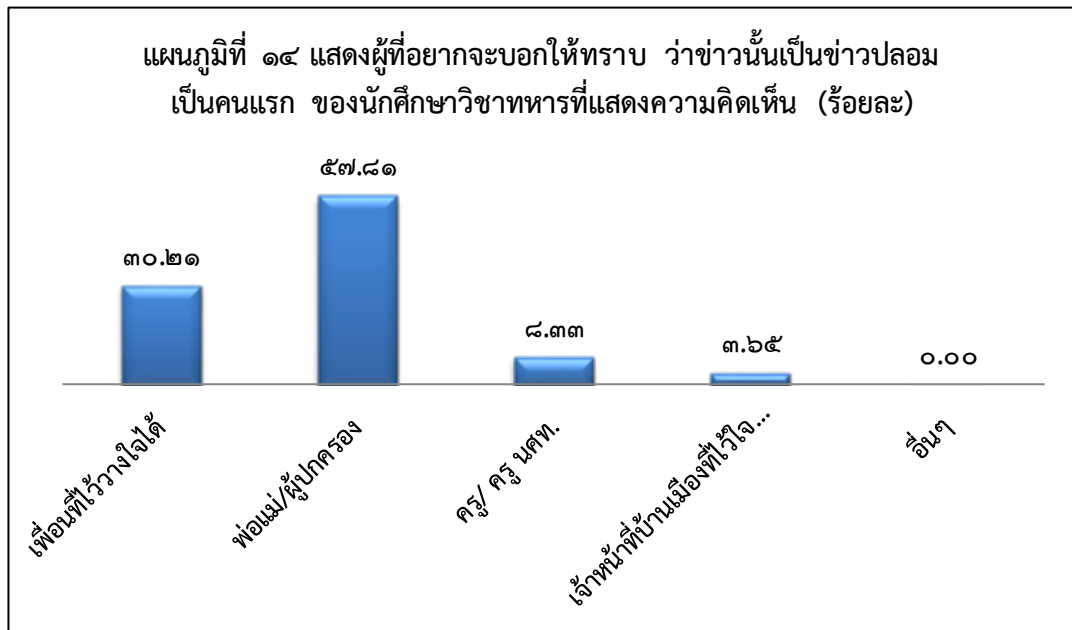
* **หมายเหตุ** เลือกได้มากกว่า ๑ ข้อ

ที่มา : ประมวลผลโดยผู้วิจัย, ๒๕๖๓

ข้อที่ ๑๔ ถ้ามีโอกาส เมื่อท่านทราบว่าช่าวนั้นเป็นชาวปลอม ท่านอยากจะบอกให้ใครทราบในเรื่องนี้เป็นคนแรก

นักศึกษาวิชาทหารที่แสดงความคิดเห็นส่วนใหญ่ พบว่าเมื่อทราบว่าช่าวนั้นเป็นชาวปลอมจะบอกให้พ่อแม่/ผู้ปกครอง ทราบเป็นคนแรก ร้อยละ ๕๗.๘๑ รองลงมา เพื่อนที่ไว้ใจได้ ร้อยละ ๓๐.๒๑ และ ครู/ครู นศท. ร้อยละ ๘.๓๓ (แผนภาพที่ ๔-๑๔ และตารางที่ ๔-๑๔)

แผนภาพที่ ๔ - ๑๔ แสดงผู้ที่อยากจะบอกให้ทราบว่าช่าวนั้นเป็นชาวปลอมเป็นคนแรก

ที่มา : ประมวลผลโดยผู้วิจัย, ๒๕๖๓

ตารางที่ ๔ - ๑๔ แสดงผู้ที่อยากจะบอกให้ทราบว่าช่าวนั้นเป็นชาวปลอมเป็นคนแรก

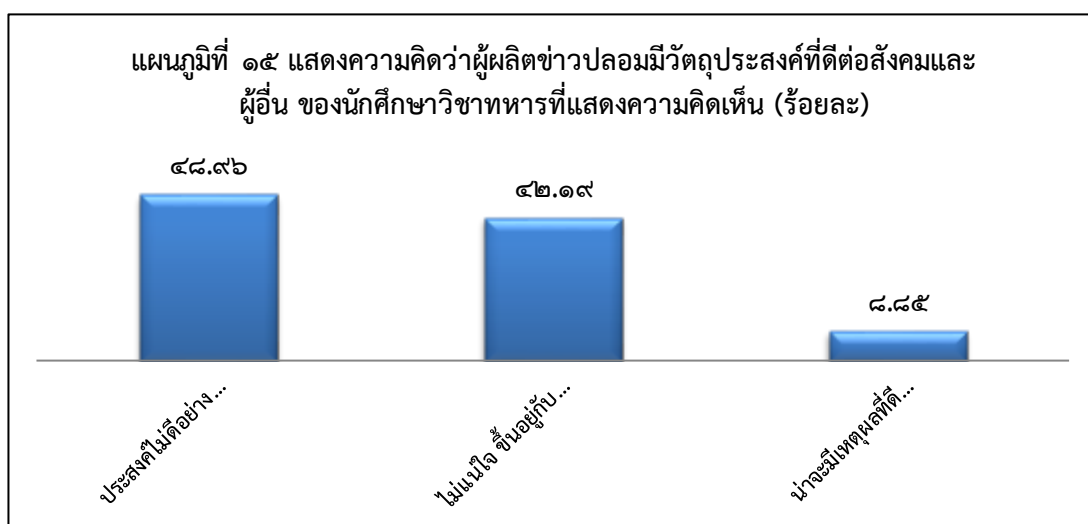
ผู้ที่อยากจะบอกเป็นคนแรก	รายละเอียดข้อมูล	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพื่อนที่ไว้ใจได้	๑๑๖	๓๐.๒๑
พ่อแม่/ผู้ปกครอง	๒๒๒	๕๗.๘๑
ครู/ ครู นศท.	๓๒	๘.๓๓
เจ้าหน้าที่บ้านเมืองที่ไว้ใจได้	๑๔	๓.๖๕
อื่นๆ	๐	๐.๐๐
รวม	๓๘๔	๑๐๐.๐๐

ที่มา : ประมวลผลโดยผู้วิจัย, ๒๕๖๓

ข้อที่ ๑๕ ท่านคิดว่าผู้ผลิตข้าวปลอมมีวัตถุประสงค์ที่ดีต่อสังคมและผู้อื่นหรือไม่

นักศึกษาวិชาตอาหารที่แสดงความคิดเห็นส่วนใหญ่ คิดว่าผู้ผลิตข้าวปลอมมีวัตถุประสงค์ไม่ดีอย่างแน่นอน ต่อสังคมและผู้อื่น ร้อยละ ๔๘.๙๖ รองลงมา ไม่แน่ใจ ขึ้นอยู่กับเหตุผลของผู้กระทำ ว่าต้องการสิ่งใด อาจไม่ใช่เรื่องเลวร้ายเสมอไปก็ได้ ร้อยละ ๔๒.๑๙ และ น่าจะมีเหตุผลที่ดีส่วนตัวของผู้ผลิตไม่เช่นนั้นคงไม่เสียเวลามาผลิตข้าวสารเผยแพร่ร้อยละ ๘.๘๕ (แผนภาพที่ ๔-๑๕ และตารางที่ ๔-๑๕)

แผนภาพที่ ๔ - ๑๕ แสดงความคิดเห็นว่าผู้ผลิตข้าวปลอมมีวัตถุประสงค์ที่ดีต่อสังคมและผู้อื่น

ที่มา : ประมวลผลโดยผู้วิจัย, ๒๕๖๓

ตารางที่ ๔ - ๑๕ แสดงความคิดเห็นว่าผู้ผลิตข้าวปลอมมีวัตถุประสงค์ที่ดีต่อสังคมและผู้อื่น ของนักศึกษาวิชาตอาหารที่แสดงความคิดเห็น

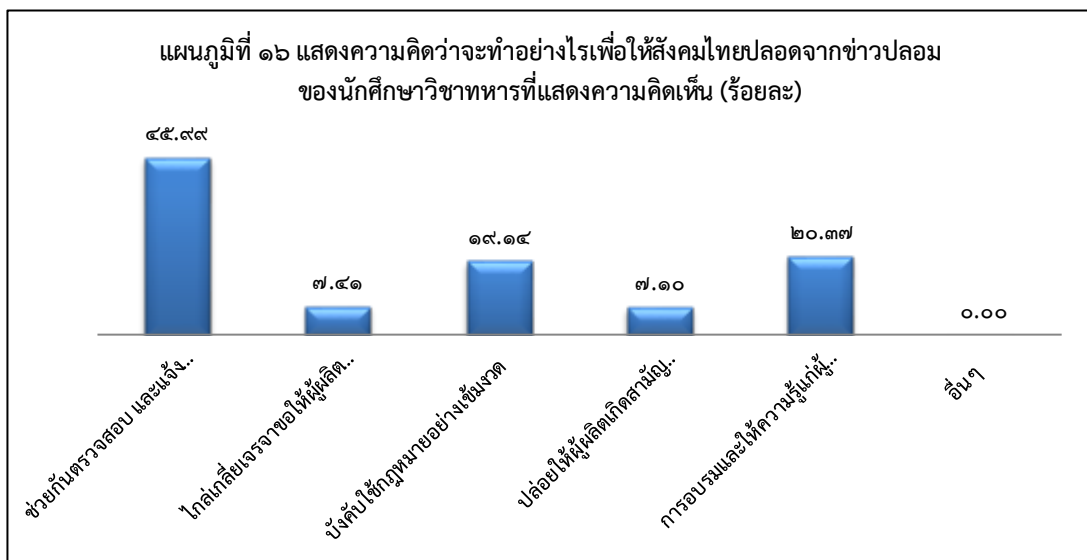
แสดงความคิดเห็นว่า	รายละเอียดข้อมูล	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ประสงค์ไม่ดีอย่างแน่นอน	๑๘๘	๔๘.๙๖
ไม่แน่ใจ ขึ้นอยู่กับเหตุผลของผู้กระทำว่าต้องการสิ่งใด อาจไม่ใช่เรื่องเลวร้ายเสมอไปก็ได้	๑๖๒	๔๒.๑๙
น่าจะมีเหตุผลที่ดีส่วนตัวของผู้ผลิตไม่เช่นนั้นคงไม่เสียเวลามาผลิตข้าวสารเผยแพร่	๓๔	๘.๘๕
รวม	๓๘๔	๑๐๐.๐๐

ที่มา : ประมวลผลโดยผู้วิจัย, ๒๕๖๓

ข้อที่ ๑๖ ท่านคิดว่าจะทำให้สังคมไทย ปลอดภัยจากข้าวปลอมได้อย่างไร (ตอบได้มากกว่า ๑ ข้อ)

นักศึกษาวิชาทหารที่แสดงความคิดเห็นส่วนใหญ่ คิดว่าจะช่วยกันตรวจสอบ และแจ้งเตือนซึ่งกันและกัน เพื่อให้สังคมไทยปลอดภัยจากข้าวปลอม ร้อยละ ๔๕.๙๙ รองลงมา การอบรมและให้ความรู้แก่ผู้เสพข่าวสารในเรื่องการสร้างวิจรรย์ญาณในการรับรู้ ร้อยละ ๒๐.๓๗ และ บังคับใช้กฎหมายอย่างเข้มงวด ร้อยละ ๑๙.๑๔ (แผนภาพที่ ๔-๑๖ และตารางที่ ๔-๑๖)

แผนภาพที่ ๔ - ๑๖ แสดงความคิดเห็นว่าจะทำอย่างไรเพื่อให้สังคมไทยปลอดภัยจากข้าวปลอม

ที่มา : ประมวลผลโดยผู้วิจัย, ๒๕๖๓

ตารางที่ ๔ - ๑๖ แสดงความคิดเห็นว่าจะทำอย่างไรเพื่อให้สังคมไทยปลอดภัยจากข้าวปลอม ของ
นักศึกษาวิชาทหารที่แสดงความคิดเห็น

คิดว่าจะทำอย่างไร	รายละเอียดข้อมูล	
	ความถี่	ร้อยละ
ช่วยกันตรวจสอบ และแจ้งเตือนซึ่งกันและกัน	๒๙๘	๔๕.๙๙
ใกล้เกลี่ยจรจาขอให้ผู้ผลิตเลิกทำข้าวปลอม	๔๘	๗.๔๑
บังคับใช้กฎหมายอย่างเข้มงวด	๑๒๔	๑๙.๑๔
ปล่อยให้ผู้ผลิตเกิดสำนึกเองเพราะจะเชื่อหรือไม่ขึ้นอยู่กับผู้เสพข่าวสารมากกว่า	๔๖	๗.๑๐
การอบรมและให้ความรู้แก่ผู้เสพข่าวสารในเรื่องการสร้างวิจรรย์ญาณในการรับรู้	๑๓๒	๒๐.๓๗
อื่นๆ	๐	๐.๐๐
รวม	๖๔๘	๑๐๐.๐๐

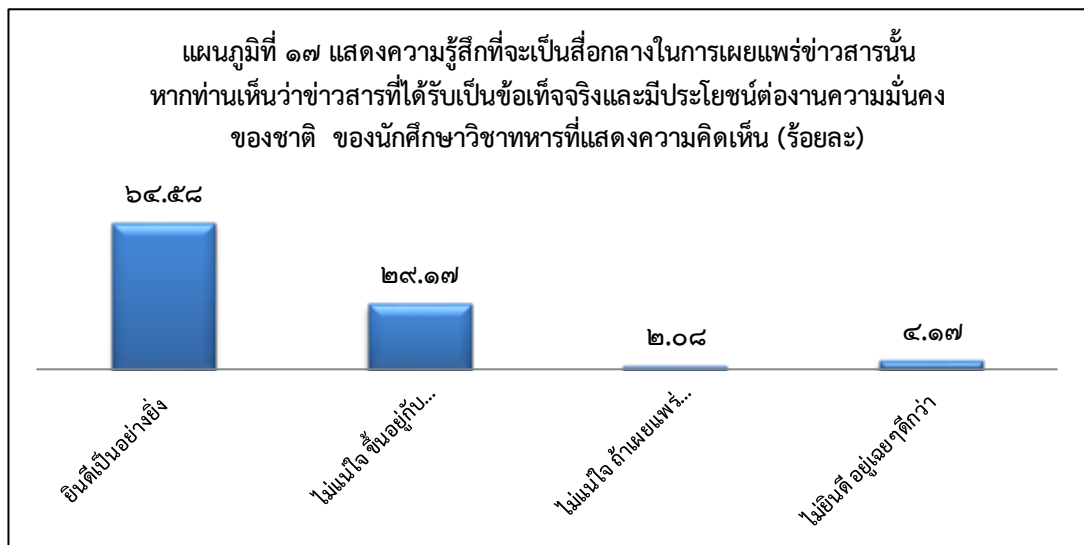
* หมายเหตุ เลือกได้มากกว่า ๑ ข้อ

ที่มา : ประมวลผลโดยผู้วิจัย, ๒๕๖๓

ข้อที่ ๑๗ หากท่านเห็นว่าข่าวสารที่ได้รับเป็นข้อเท็จจริงและมีประโยชน์ต่อ
งานความมั่นคงของชาติ ท่านมีความยินดีที่จะเป็นสื่อกลางในการเผยแพร่ข่าวสารนั้น
หรือไม่

นักศึกษาวិชาทหารที่แสดงความคิดเห็นส่วนใหญ่พบว่า ยินดีเป็นอย่างยิ่ง ที่จะ
เป็นสื่อกลางในการเผยแพร่ข่าวสารนั้น หากเห็นว่าข่าวสารที่ได้รับเป็นข้อเท็จจริงและมีประโยชน์ต่อ
งานความมั่นคงของชาติ ถึงร้อยละ ๖๔.๕๘ รองลงมา ไม่แน่ใจ ขึ้นอยู่กับสถานการณ์ในเวลานั้น ร้อยละ
๒๙.๑๗ และ ไม่ยินดี อยู่เฉยๆ ตีกว่าร้อยละ ๔.๑๗ (แผนภาพที่ ๔-๑๗ และตารางที่ ๔-๑๗)

แผนภาพที่ ๔ - ๑๗ แสดงความรู้สึกที่จะเป็นสื่อกลางในการเผยแพร่ข่าวสารนั้น

ที่มา : ประมวลผลโดยผู้วิจัย, ๒๕๖๓

ตารางที่ ๔ - ๑๗ แสดงความรู้สึกที่จะเป็นสื่อกลางในการเผยแพร่ข่าวสารนั้น

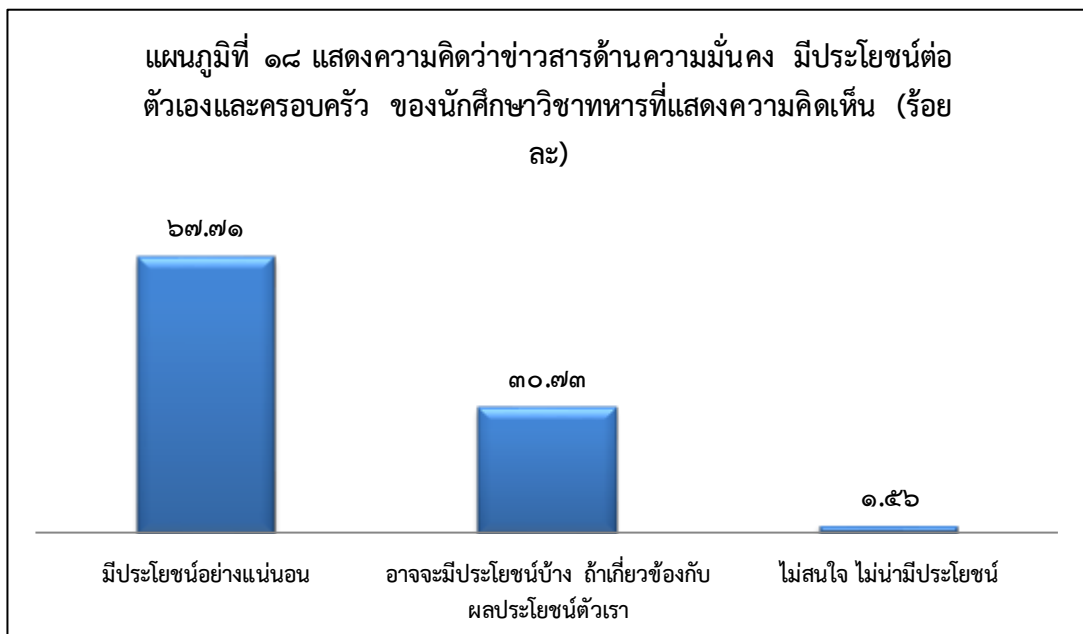
แสดงความรู้สึก	รายละเอียดข้อมูล	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ยินดีเป็นอย่างยิ่ง	๒๔๘	๖๔.๕๘
ไม่แน่ใจ ขึ้นอยู่กับสถานการณ์ในเวลานั้น	๑๑๒	๒๙.๑๗
ไม่แน่ใจ ถ้าเผยแพร่แล้วตัวเองไม่ได้ประโยชน์ ก็ไม่ยอมทำ	๘	๒.๐๘
ไม่ยินดี อยู่เฉยๆดีกว่า	๑๖	๔.๑๗
รวม	๓๘๔	๑๐๐.๐๐

ที่มา : ประมวลผลโดยผู้วิจัย, ๒๕๖๓

ข้อที่ ๑๘ ข่าวสารด้านความมั่นคงนั้น ท่านคิดว่ามีประโยชน์ต่อตัวท่านและครอบครัวหรือไม่

นักศึกษาวิชาทหารที่แสดงความคิดเห็นส่วนใหญ่ คิดว่าข่าวสารด้านความมั่นคงนั้น มีประโยชน์อย่างแน่นอน ต่อตัวเองและครอบครัว ร้อยละ ๖๗.๗๑ รองลงมา อาจจะมีประโยชน์บ้าง ถ้าเกี่ยวข้องกับผลประโยชน์ตัวเรา ร้อยละ ๓๐.๗๓ และ ไม่สนใจ ไม่น่ามีประโยชน์ ร้อยละ ๑.๕๖ (แผนภาพที่ ๔-๑๘ และตารางที่ ๔-๑๘)

แผนภาพที่ ๔ - ๑๘ แสดงความคิดเห็นว่าข่าวสารด้านความมั่นคง มีประโยชน์ต่อตัวเองและครอบครัว

ที่มา : ประมวลผลโดยผู้วิจัย, ๒๕๖๓

ตารางที่ ๔ - ๑๘ แสดงความคิดเห็นว่าข่าวสารด้านความมั่นคง มีประโยชน์ต่อตัวเองและครอบครัว ของนักศึกษาวิชาทหารที่แสดงความคิดเห็น

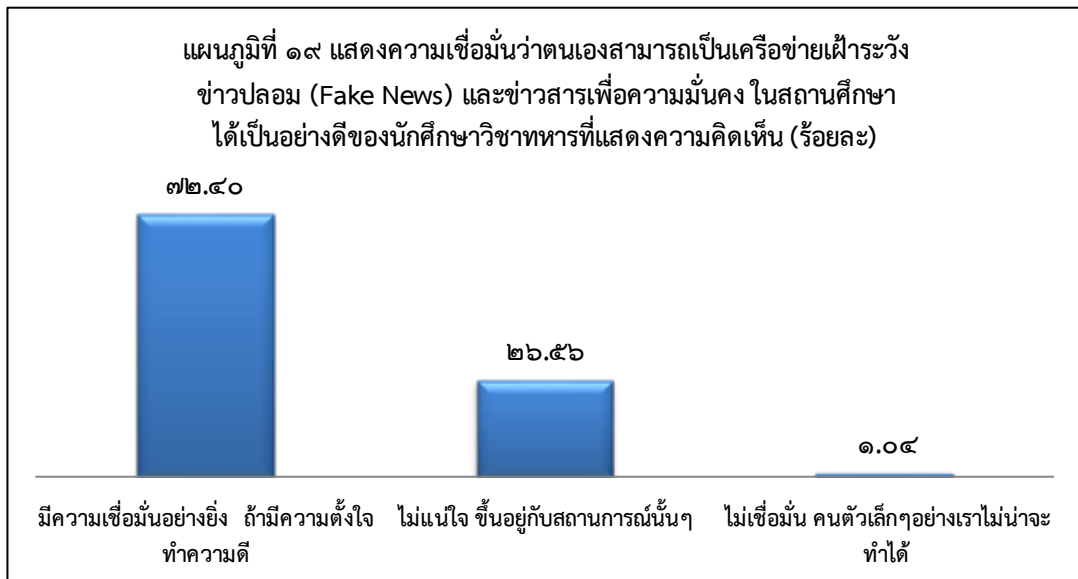
แสดงความคิดเห็นว่า	รายละเอียดข้อมูล	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ
มีประโยชน์อย่างแน่นอน	๒๖๐	๖๗.๗๑
อาจจะมีประโยชน์บ้าง ถ้าเกี่ยวข้องกับผลประโยชน์ตัวเรา	๑๑๘	๓๐.๗๓
ไม่สนใจ ไม่น่ามีประโยชน์	๖	๑.๕๖
รวม	๓๘๔	๑๐๐.๐๐

ที่มา : ประมวลผลโดยผู้วิจัย, ๒๕๖๓

ข้อที่ ๑๙ ถึงแม้ นศท. จะเป็นเพียงเยาวชนตัวเล็กๆ ที่ยังไม่มีบทบาทเด่นในสังคม แต่ท่านมีความเชื่อมั่นหรือไม่ว่า ท่านสามารถเป็นเครือข่ายเฝ้าระวังข่าวปลอม (Fake News) และ ข่าวสารเพื่อความมั่นคง ในสถานศึกษาได้เป็นอย่างดี

นักศึกษาวิชาทหารที่แสดงความคิดเห็นส่วนใหญ่พบว่า มีความเชื่อมั่นอย่างยิ่ง ถ้ามีความตั้งใจทำความดี ที่จะสามารถเป็นเครือข่ายเฝ้าระวังข่าวปลอม (Fake News) และข่าวสารเพื่อความมั่นคงในสถานศึกษาได้เป็นอย่างดี ถึงร้อยละ ๗๒.๔๐ รองลงมา ไม่นั่นใจ ขึ้นอยู่กับสถานการณ์นั้นๆ ร้อยละ ๒๖.๕๖ และ ไม่เชื่อมั่น คนตัวเล็กๆอย่างเราไม่น่าจะทำได้ ร้อยละ ๑.๐๔ (แผนภาพที่ ๔-๑๙ และตารางที่ ๔-๑๙)

แผนภาพที่ ๔ - ๑๙ แสดงความเชื่อมั่นว่าตนเองสามารถเป็นเครือข่ายเฝ้าระวังข่าวปลอม

ที่มา : ประมวลผลโดยผู้วิจัย, ๒๕๖๓

ตารางที่ ๔ - ๑๙ แสดงความเชื่อมั่นว่าตนเองสามารถเป็นเครือข่ายเฝ้าระวังข่าวปลอม (Fake News) และ ข่าวสารเพื่อความมั่นคง ในสถานศึกษาได้เป็นอย่างดี ของนักศึกษาวิชาทหารที่แสดงความคิดเห็น

แสดงความเชื่อมั่น	รายละเอียดข้อมูล	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ
มีความเชื่อมั่นอย่างยิ่ง ถ้ามีความตั้งใจทำความดี	๒๗๘	๗๒.๔๐
ไม่แน่ใจ ขึ้นอยู่กับสถานการณ์นั้นๆ	๑๐๒	๒๖.๕๖
ไม่เชื่อมั่น คนตัวเล็กๆอย่างเราไม่น่าจะทำได้	๔	๑.๐๔
รวม	๓๘๔	๑๐๐.๐๐

ที่มา : ประมวลผลโดยผู้วิจัย, ๒๕๖๓

คำถามส่วนที่ ๓ : ข้อเสนอแนะและข้อคิดเห็นอื่นๆ

ข้อที่ ๒๐ ข้อคิดเห็นอื่นๆ ในบทบาทของ นศท. กับการเฝ้าระวังข่าวปลอม นักศึกษา
วิชาทหารได้แสดงความคิดเห็น ดังนี้.-

๑. ควรที่จะตรวจสอบแหล่งข่าวและประเมินความน่าเชื่อถือ
๒. อ่านข่าวนั้นให้ถี่เสียก่อนที่จะแชร์ลงสื่อโซเชียล
๓. ช่วยกันไม่แพร่ข่าวสารที่ไม่เป็นความจริง
๔. ทำให้ทันต่อเหตุการณ์
๕. ไม่หลงเชื่อข่าวปลอม
๖. ช่วยกันวิเคราะห์ข่าวที่ได้ยินหรือเห็น เพื่อที่จะได้หาข้อเท็จจริง และตามตัวหาผู้ที่
แจ้งข่าวปลอมออกมา ที่ทำให้ประชาชนเสียหายนั้น แล้วดำเนินคดีต่อไป
๗. ควรค้นหาข้อมูลให้ถี่ถ้วนก่อนจะเชื่อข่าวสารนั้นๆ และถ้าเป็นข่าวปลอมจริงๆ ก็ช่วย
บอกต่อๆ กันไปเพื่อไม่ให้เข้าใจผิดกับข่าวนั้นๆ
๘. ตรวจสอบดูใน social ต่างๆ ถ้าหากพบเห็นข่าวปลอม จะแจ้งและเตือนทุกคนให้
ทราบทันที
๙. ตรวจสอบแหล่งอ้างอิงของข่าวก่อนจะเสพข่าว
๑๐. หาข้อมูลก่อนเชื่อเสมอ
๑๑. ช่วยกันตรวจสอบ อบรมและให้ความรู้แก่ผู้เสพข่าวสารในเรื่องการสร้าง
วิจารณญาณในการรับรู้
๑๒. ใช้วิจารณญาณในการเสพข่าวในปัจจุบัน และระวังการเสพข่าว
๑๓. จะทำยังไงให้คนในครอบครัวไม่เชื่อข่าวปลอม
๑๔. ตรวจสอบข่าวที่ออกจาก เพชบุ๊ก ต่าง ๆ ว่าตรงกับโทรทัศน์ไหม
๑๕. ตรวจสอบแหล่งอ้างอิงของข่าวจากเว็บไซต์ต่างๆ
๑๖. ตรวจสอบแหล่งที่มาใครเป็นคนสร้างกระแสข่าวปลอมขึ้นมา
๑๗. การไม่แชร์ ไม่ส่งต่อข้อมูลข่าวสารที่เป็นเท็จ และเช็คจากหลายๆ แหล่งข้อมูล
เพราะอาจทำให้เข้าใจผิด
๑๘. ถ้าหากมีการพบเห็นข่าวปลอมช่วยกันตรวจสอบ
๑๙. อบรมและเฝ้าดูแล หาข้อเท็จจริงของข้อมูลก่อน
๒๐. อบรมและให้ความรู้แก่ผู้เสพข่าวสารในการสร้างวิจารณญาณในการรับรู้
๒๑. สอบถามบุคคลที่มีความรู้และพยายามดูข่าวจากทางโทรทัศน์ที่น่าเชื่อถือได้
มากกว่าโทรศัพท์
๒๒. ช่วยกันวิเคราะห์ข่าวนั้นบอกต่อให้คนอื่น ได้รับรู้
๒๓. ควรตักเตือนหรือบอกผู้อื่นให้รับรู้
๒๔. ไม่ปักใจเชื่อข่าวที่ได้รับมาต้องหาข้อมูลหรือข้อเท็จจริงก่อนตัดสินใจ
๒๕. จะคอยระวังข่าวปลอมในสถานการณ์ที่จะเป็นอาจจะมีเชื่อบ้างไม่เชื่อบ้าง
๒๖. ช่วยกันระวังข่าวปลอมพยายามติดตามข่าวสารบ่อยๆ ช่วยเตือนกัน

๒๗. ควรคิดและพิจารณาว่า ชาวที่เราอ่านหรือเห็นอยู่นั้นเป็นชาวจริงหรือปลอมกันแน่ เราจึงควรตรวจสอบให้ละเอียดมากยิ่งขึ้น ถ้าหากว่ามีความผิดปกติแล้วให้รีบแจ้ง และดำเนินการต่อครูหรือผู้กำกับก็ได้

๒๘. คิดว่าไม่มีปัญหาในส่วนของ การเฝ้าระวังชาวปลอมเพราะได้มีการ พุด คุย และโต้แย้งสร้างเครือข่ายในหมู่เพื่อน นศท. ด้วยกันเองอยู่แล้ว

๒๙. ฟังหูไว้หู เชื่อครึ่งไม่เชื่อครึ่งตรวจสอบว่าชาวเป็นจริงหรือเท็จ

๓๐. ชาวปลอมอาจจะทำให้ส่งผลกระทบต่อองค์กรต่าง ๆ และผู้คนที่ได้อาจจะส่งผลกระทบต่อผู้ที่กล่าวมาได้วิธีป้องกันชาวปลอม ผู้คนควรเสพข่าวอย่างละเอียดก่อนถึงจะแชร์ข้อมูลออกไป ใช้วิจารณญาณ อ่านข่าวมากในการเสพข่าว

๓๑. ช่วยตักเตือนเรื่องการหลงเชื่อชาวปลอมและรณรงค์ให้ตรวจสอบที่มาของข่าวว่าน่าเชื่อถือหรือไม่ ตรวจสอบข้อเท็จจริงของข่าวก่อนเผยแพร่ให้คนอื่นรับรู้

๓๒. อยากให้ทุกคนพิจารณา ดีๆ ก่อนแชร์หรือนำไปพุด บางทีข่าวอาจเป็นชาวปลอม และองค์กรต่างๆ ก็ช่วยตรวจสอบว่าเป็นชาวจริงหรือไม่ ควรดำเนินคดีหรือป่าว

๓๓. ไม่หลงเชื่ออะไรง่ายๆ แล้วควรเสพข่าวดีๆ และควรตรวจสอบแหล่งที่มาว่าจะเชื่อถือได้มากแค่ไหน

๓๔. รวบรวมข่าวสารต่างๆ แล้วหาข้อมูลเกี่ยวกับข่าวสาร นั้น ๆ ว่ามีประโยชน์หรือไม่ และเป็นชาวปลอมหรือป่าว ถ้าคิดว่าเป็นชาวปลอมจะช่วยกันสืบแหล่งที่มาว่าเนื้อหาในข่าวนั้นเป็นจริงหรือเท็จ

๓๕. ควรให้หน่วยงานตรวจสอบอย่างเข้มงวดและออกกฎหมายให้ชัดเจนขึ้นบทลงโทษหนักขึ้น

๓๖. นศท. ก็มีโอกาสเฝ้าระวังข่าวสารปลอมได้

๓๗. เมื่อเห็นชาวปลอมเราควรบอกคนอื่นรู้ด้วยว่าชาวปลอมว่าอย่านำไปเผยแพร่

๓๘. ศึกษาข้อมูลของข่าวนั้นว่ามาจากแหล่งข้อมูลที่ไหน ใครเป็นผู้เผยแพร่ข่าว

๓๙. ต้องช่วยกันตรวจสอบ และเตือนบอกทุกคนให้สืบข้อมูลความเป็นมาให้ดีก่อนที่จะเชื่อ

๔๐. ค้นหาข้อมูลเพื่อหาข้อเท็จจริงช่วยกันตรวจสอบ และแจ้งเตือนซึ่งกันและกัน

๔๑. สืบข่าวในข้อมูลเพื่อเป็นชาวจริงหรือเท็จในหมู่เพื่อน

๔๒. ในสถานะนักศึกษาวิชาทหาร พวกเราจะช่วยกันคัดชาวปลอมให้มากที่สุด

๔๓. อยากให้จับคนกระทำผิดมาลงโทษ

๔๔. ไม่แชร์ชาวปลอม ช่วยข้าราชการตรวจสอบว่าชาวไหนเป็นชาวปลอม

๔๕. ในสถานะที่เป็นนักศึกษาวิชาทหารก็จะช่วยเหลือทางราชการอย่างถึงที่สุดเพื่อมิให้ชาวปลอมสร้างผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติ

๔๖. ช่วยราชการตรวจสอบคัดกรองว่าชาวไหนเป็นชาวปลอม

๔๗. เฝ้าระวังชาวปลอมในแนวคิดของชุมชนและข้อมูลสื่อสารต่างๆ

๔๘. ตรวจสอบข่าวให้ดีก่อนแชร์ส่งต่อไปที่อื่นๆ ไม่แชร์สิ่งที่ทำให้ผู้อื่นเสียหาย

๔๙. ในบางสถานการณ์ นศท.อาจตามข่าวได้ช้า อาจใช้เวลาในการตรวจข่าวเป็นเวลานาน และในบางครั้งอาจมีการที่ต้องปรึกษาผู้รู้

๕๐. ฟังข่าว-อ่านข่าว แล้วนำไปพิจารณาว่าข่าวที่ฟังที่อ่านนั้นเป็นเรื่องจริงหรือป่าว ถ้าข่าวนั้นเป็นข่าวปลอม ควรเตือนให้ผู้อื่นระวังไม่ไปติดกับดักกับข่าวปลอม

๕๑. เราจะเป็นส่วนหนึ่งในการเฝ้าระวังไม่ให้เกิดอะไรต่างๆ และจะคอยดูแลความปลอดภัย

๕๒. ต้องมั่นใจก่อนว่าข่าวที่ได้รับมาเป็นข่าวจริงก่อนที่จะไปเล่าให้ผู้อื่นฟัง หรือ แชร์ข่าวให้ผู้อื่นรับรู้ต่อไป

๕๓. ต้องเฝ้าระวังตรวจสอบข่าวสารต่างๆก่อนที่เราจะแชร์ข่าวสารนั้นๆ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งในการตรวจสอบเพื่อไม่ให้เกิดการแชร์ข้อมูลผิดๆ

๕๔. การเฝ้าระวังข่าวปลอมนั้นเราควรไตร่ตรองถ้าเป็นข่าวปลอมเราไม่ควรแชร์ไปที่อื่น

๕๕. ช่วยกันตรวจสอบว่าข่าวนั้นๆเป็นข่าวจริงหรือข่าวปลอม และวิเคราะห์ก่อนแชร์ก่อนบอกต่อตลอดเพื่อไม่ให้เกิดผลกระทบตามมาทีหลัง

๕๖. ช่วยเฝ้าระวังไว้เป็นหลัก ช่วยกันตรวจสอบอย่างเข้มงวด

๕๗. ช่วยเฝ้าระวังการแชร์ข่าวปลอมที่ไม่ดีหรือช่วยเฝ้าระวังในการแชร์ข่าวปลอม

๕๘. ให้ช่วยกันดูแลและสังเกตเมื่อเป็นข่าวปลอมให้ช่วยกันแชร์หรือบอกกระจายข่าว

บทที่ ๕

สรุปและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “การกำหนดบทบาทของนักศึกษาวิชาทหาร ในเครือข่ายเฟ้าระวังข่าวปลอม (Fake News) และข่าวสารเพื่อความมั่นคงในสถานศึกษาในพื้นที่ มณฑลทหารบกที่ ๓๑” นั้น ได้วิจัยเกี่ยวกับบทบาทและปัญหาอุปสรรคของนักศึกษาวิชาทหาร ในการเฟ้าระวังข่าวปลอมในปัจจุบัน รวมทั้งเพื่อให้ได้แนวคิดในการกำหนดบทบาทของนักศึกษาวิชาทหาร ในการเฟ้าระวังข่าวปลอมและข่าวสารเพื่อความมั่นคงในสถานศึกษา

สรุป

การกำหนดบทบาทของนักศึกษาวิชาทหาร ในเครือข่ายเฟ้าระวังข่าวปลอม (Fake News) และข่าวสารเพื่อความมั่นคงในสถานศึกษา สรุปผลได้ดังนี้

๑. นักศึกษาวิชาทหารที่สนใจเสพข้อมูลข่าวสารในแต่ละวัน ในระดับปานกลางมีจำนวนถึงร้อยละ ๗๖.๕๖ แสดงว่าส่วนใหญ่ให้ความสำคัญและสนใจในข้อมูลข่าวสาร ที่เผยแพร่ตามสื่อต่างๆ

๒. นักศึกษาวิชาทหาร นิยมใช้ Social Media (โทรศัพท์มือถือ) เป็นช่องทางในการเสพข้อมูล คิดเป็นร้อยละ ๔๓.๙๖ มากกว่าช่องทางอื่นใดแสดงว่าปัจจัยที่เข้าถึงนักศึกษาวิชาทหารได้ดีที่สุดคือ Social Media (โทรศัพท์มือถือ) สอดคล้องกับปัจจุบันในแง่ของการปฏิบัติการข่าวสาร ก็มี การเปลี่ยนแปลงไปตามสภาพแวดล้อมทางด้านยุทธศาสตร์ และพัฒนาการของเครื่องมือหรือสิ่งอำนวยความสะดวกที่นำมาใช้ในยุคของโลกไร้พรมแดน เช่น การใช้ดาวเทียม การใช้เครือข่ายทางคอมพิวเตอร์ การใช้ไวรัสคอมพิวเตอร์ หรือสื่อชนิดใหม่ๆ ทั้งทางวิทยุ โทรทัศน์ โทรศัพท์เคลื่อนที่ ฯลฯ (ณรงค์ พงษ์พันธ์เดชา (๒๕๕๖) ศึกษาเรื่องแนวทางการพัฒนากำลังพลสำรองของกองทัพไทย)

๓. นักศึกษาวิชาทหารมีวิจาร์ณญาณในการเสพข่าว ในลักษณะ เชื่อครึ่ง ไม่เชื่อครึ่งไว้ก่อนเสมอ คิดเป็นร้อยละ ๕๔.๑๗ ซึ่งถือว่ามีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควร สอดคล้องกับบทความ Fake News ข่าวปลอม ปัญหาใหญ่ของโลกอินเทอร์เน็ต By : Isriya Paireepairit ที่เชื่อว่าข่าวปลอม สร้างโดยคน ๔ กลุ่ม คือ

๓.๑ กลุ่มเกียรยนักเลงคีย์บอร์ด โพสต์ข้อความเพื่อความสนุกส่วนตัว

๓.๒ กลุ่มหวังเงินค่าโฆษณา โพสต์สร้างกระแสหวังยอด Follow (ติดตาม)

๓.๓ กลุ่มสร้างความเกลียดชัง จะโพสต์ข้อความหรือ Hate Speech ดูหมิ่น ยุยง

ปลุกปั่น

๓.๔ กลุ่มหลอกหลวง สร้างข้อมูลเท็จ หลอกขายสินค้า หรือฉ้อโกง ดังนั้นนักศึกษาวิชาทหารจึงต้องใช้วิจาร์ณญาณในการเสพข่าวอย่างยิ่ง

๔. เมื่อสงสัยข้อมูลที่ได้รับการเสพข่าว นักศึกษาวิชาทหารจะทำการค้นคว้าข้อมูลเพิ่มเติมเพื่อให้ได้ข้อเท็จจริง (ค้นหาในอินเทอร์เน็ตหรืออ่านหนังสือ) เพื่อวิเคราะห์ข่าวว่าเป็นเรื่องจริงหรือปลอม คิดเป็นร้อยละ ๕๕.๐๗ หรือปรึกษาผู้ที่น่าเชื่อถือ (สอบถาม) คิดเป็นร้อยละ ๓๓.๗๐ ซึ่งเป็นเรื่องที่ดีสำหรับเยาวชนรุ่นใหม่ สอดคล้องกับขณะนี้บริษัทโซเชียลมีเดียรายใหญ่ ต่างพากันตระหนักในการลดปัญหาดังกล่าว โดย “Facebook” พยายามลดการแสดงผลเนื้อหาบน News Feed ด้านสุขภาพ การรักษาโรคที่เกินจริง รวมถึงเพิ่มฟีเจอร์ใหม่ อาทิ ปุ่มแจ้งเตือนข่าวปลอมเพื่อเตือนผู้ใช้เฟซบุ๊กด้วยตัวเอง และปุ่ม About this article ตรวจสอบแหล่งข่าวก่อนแชร์ เช่น “Youtube” เตรียมปรับลดการแนะนำวิดีโอ ที่เข้าข่ายในกลุ่มของ Borderline หรือเรื่องราวปาฏิหาริย์ต่างๆ ส่วนผู้ให้บริการค้นหาข้อมูลอันดับหนึ่งของโลกอย่าง “Google” ได้เพิ่มมาตรการคัดกรองข่าวปลอมและข้อมูลที่บิดเบือนความจริงบนอินเทอร์เน็ต หลังเกิดปัญหาการแพร่ขยายอย่างรวดเร็วของข่าวปลอมในปัจจุบัน และ ให้ความรู้แก่เยาวชนแล้วตั้งหน่วยงานตรวจสอบข่าวปลอม รวมถึงพัฒนาแพลตฟอร์มในการช่วยกรอง ตรวจสอบ และเชื่อมต่อกับหน่วยงานของสภการบริหารและตอบข้อกังขาของประชาชนได้ (อยู่รอดปลอดภัยจากการเสพ & แชร์ ‘ข่าวปลอม (Fake News)’ บนโลกออนไลน์ ด้วยเคล็ดลับรู้ก่อนแชร์ By : Isriya Pairepairit)

๕. นักศึกษาวิชาทหารส่วนใหญ่เคยเห็นข่าวปลอม คิดเป็นร้อยละ ๗๘.๑๘ และข่าวปลอมที่พบเห็นมากที่สุดในประสบการณ์ของนักศึกษาวิชาทหาร ได้แก่ ข่าวใส่ร้ายป้ายสีระหว่างบุคคล/องค์กร คิดเป็นร้อยละ ๒๒.๗๕ และ ข่าวสารสร้างความแตกแยกในสังคมคิดเป็นร้อยละ ๒๐.๒๕ แสดงว่านักศึกษาวิชาทหารส่วนใหญ่มีวิจารณญาณที่ดี

ผลการวิจัยจากมหาวิทยาลัยปรีนต์ตัน และมหาวิทยาลัยนิวยอร์ก สหรัฐอเมริกา ที่ได้ทำการสำรวจกลุ่มตัวอย่างชาวอเมริกันมากกว่า ๓,๕๐๐ คน เกี่ยวกับข้อเขียนที่พวกเขาแชร์ลงในเฟซบุ๊ก พบว่าคนอายุมากกว่า ๖๕ ปี ขึ้นไป เป็นกลุ่มประชากรที่แชร์ข้อเขียนที่เป็น ‘ข่าวปลอม (Fake News)’ มากที่สุด เมื่อเทียบกับคนในช่วงอายุอื่นทำให้ตระหนักถึงภัยจากการแชร์ การรับรู้ ‘ข่าวปลอม (Fake News)’ ที่จัดเป็นภัยคุกคามคนทุกเพศทุกวัยในยุคที่สื่อออนไลน์และโซเชียลมีเดียกำลังครองโลกอย่างทุกวันนี้ (อรรถภูมิ อองกุลนะ (หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ ฉบับวันพฤหัสบดีที่ ๑๗ มกราคม ๒๕๖๑)

๖. ช่องทาง Social Media (โทรศัพท์มือถือ) เป็นช่องทางที่นักศึกษาวิชาทหารพบเห็นข่าวปลอมมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๕๓.๗๗ และเรื่องเล่าจากคนในครอบครัว/เพื่อนฝูง ร้อยละ ๑๘.๖๙ สะท้อนให้เห็นถึงปัจจัยการแพร่กระจายของข่าวปลอมที่อยู่ในระบบ Social Media (โทรศัพท์มือถือ) รวมทั้งที่บุคคลได้หลงเชื่อแล้วกลายเป็นข่าวลือที่ผิด ยังคงมีเป็นจำนวนมากและมีอิทธิพลอย่างสูงต่อตัวนักศึกษาวิชาทหาร

๗. เมื่อนักศึกษาวิชาทหารได้ทำวิเคราะห์ข่าวที่ได้เสพนั้นแล้วเป็นข่าวปลอม จะรู้สึกไม่เชื่อ แต่ก็อาจจะเล่า/ส่งต่อ/แชร์ ให้คนอื่นได้รู้บ้างในเรื่องนี้เพื่อเผื่อระวังไว้ คิดเป็นร้อยละ ๓๒.๔๒ และไม่เชื่อแล้วจะต้องทำอะไรบางอย่าง คิดเป็นร้อยละ ๑๙.๕๓ โดยนักศึกษาวิชาทหารเมื่อทราบว่าเป็นข่าวปลอม อาจจะแจ้งให้ พ่อแม่/ผู้ปกครอง ทราบเป็นคนแรก คิดเป็นร้อยละ ๕๗.๘๑ สะท้อนให้เห็นถึงวิจารณญาณที่มีในตัวนักศึกษาวิชาทหารดีพอสมควร สอดคล้องกับสัญญา กลางณรงค์ ประธานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ ในการผนึกพลังเพื่อรับมือกับปัญหาข่าว

ลวงข่าวปลอม โอกาสเดียวกันนี้ ทั้ง ๘ ภาคี ได้ร่วมกันประกาศปฏิญญา ๕ ข้อ เพื่อลดปัญหาข่าวลวงดังนี้

๗.๑ ส่งเสริมและสนับสนุนความร่วมมือซึ่งกันและกันในภาคีเครือข่าย เพื่อให้เกิดการทำงานร่วมกันเพื่อรับมือและรวมพลังต่อต้านข่าวลวงในทุกระดับของสังคม

๗.๒ ส่งเสริมและสนับสนุนการผลักดันนโยบายในการต่อต้านข่าวลวงในระดับประเทศและเกิดการขับเคลื่อนงานด้าน การต่อต้านข่าวลวง ทั้งในระดับสังคม ชุมชน และประเทศชาติ

๗.๓ ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาให้เกิดการศึกษาวิจัยและสร้างองค์ความรู้ ด้านการต่อต้านข่าวลวง รวมทั้งหาแนวทางปฏิบัติต้นแบบ (Best Practice) เพื่อให้เกิดฐานความรู้และแนวทางปฏิบัติอันจะนำไปสู่การผลักดันให้เกิดพลังความรู้ของสังคม

๗.๔ พัฒนาระบบการ รูปแบบการทำงาน และนวัตกรรมตลอดจนเครื่องมือหรือกลไกเฝ้าระวังเพื่อใช้ในการป้องกันและการแก้ไขปัญหาข่าวลวงอย่าง มีส่วนร่วม ที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ ทั้งภาควิชาการ วิชาชีพ ผู้ผลิตสื่อ ภาคประชาชน และผู้ใช้สื่อ

๗.๕ ส่งเสริมให้ประชาชนเกิดความรู้ ความเข้าใจด้านการรู้เท่าทันสื่อสารสนเทศและดิจิทัล (Media Information and Digital Literacy: MIDL) ประชาชนเกิดภูมิคุ้มกันต่อปัญหาข่าวลวง และพัฒนาประชาชนในประเทศไปสู่ความเป็นพลเมืองดิจิทัล (Digital Citizen)

๘. นักศึกษาวิชาทหารคิดว่าผู้ผลิตข่าวปลอมประสงค์ไม่ใช่อ่างแน่นอน คิดเป็นร้อยละ ๔๘.๘๖ สอดคล้องกับข่าวปลอม ๗ ประเภท กนกพร ประสิทธิ์ผล ผู้อำนวยการศูนย์พัฒนาสื่อใหม่ไทยพีบีเอส กล่าวว่า ข่าวปลอม แบ่งได้ ๗ ประเภท คือ

๘.๑ Satire or Parody เสียดสีหรือตลก

๘.๒ False Connection โยงมั่ว

๘.๓ Misleading ทำให้เข้าใจผิด

๘.๔ False Context ผิดที่ผิดทาง นำภาพไม่เกี่ยวข้องมาสร้างข่าวต่อ

๘.๕ Impostor โกหกที่มาของข้อมูล

๘.๖ Manipulated ตัดต่อภาพ เสียง คลิปวิดีโอ และ

๘.๗ Fabricated กุข่าวปลอม สวมรอยเป็นสำนักข่าว

รวมทั้งคิดว่าต้องช่วยกันตรวจสอบ และแจ้งเตือนซึ่งกันละกัน เพื่อให้สังคมไทยปลอดภัยจากข่าวปลอม คิดเป็นร้อยละ ๔๕.๘๙ ซึ่งแสดงออกถึงความเป็นพลเมืองดี มีจิตใจเข้าถึงงานการข่าวเพื่อความมั่นคงของนักศึกษาวิชาทหารเป็นอย่างดี

๙. นักศึกษาวิชาทหารส่วนใหญ่มีความยินดีเป็นอย่างยิ่ง ที่จะเป็นสื่อกลางในการเผยแพร่ข่าวข้อเท็จจริงและมีประโยชน์ต่อความมั่นคงของชาติ คิดเป็นร้อยละ ๖๔.๕๘ รวมทั้งไม่แน่ใจขึ้นอยู่กับสถานการณ์ในเวลานั้น คิดเป็นร้อยละ ๒๙.๑๗ แสดงให้เห็นว่า หากมีการพูดคุยอธิบายให้นักศึกษาวิชาทหารเข้าใจความสำคัญของงานความมั่นคงของชาติอย่างถ่องแท้แล้ว นักศึกษาวิชาทหารมากกว่า ร้อยละ ๘๕ พร้อมจะให้ความร่วมมือกับทางราชการ สอดคล้องกับเครือข่ายสังคม เป็นระบบย่อยของสังคม ที่สนับสนุนโดยเครือข่ายของสื่อ (media network) มีในทุกระดับจำแนกได้เป็น ๔ ระดับ (Dijk, 2006, pp.25-26) ดังนี้

๙.๑ ระดับความสัมพันธ์ของแต่ละบุคคล (Individual Relations) โดยแต่ละคนจะสร้างจุดเชื่อมกับสมาชิกในครอบครัว เพื่อน คนคุ้นเคย เพื่อนบ้าน เพื่อนร่วมงาน และอื่นๆ ระดับนี้จะได้รับการสนับสนุนจากเครือข่ายของสื่อและอินเทอร์เน็ต

๙.๒ ระดับความสัมพันธ์ของกลุ่มและองค์กร เป็นการเชื่อมโยงของกลุ่มถาวรและชั่วคราวโดยใช้เครือข่ายคอมพิวเตอร์และโทรคมนาคม (Group and Organizational Relations)

๙.๓ ระดับความสัมพันธ์ของสังคม (Societal Relations) เป็นระดับความสัมพันธ์ระดับบุคคล ระดับกลุ่มและระดับองค์กรที่ทำให้เกิดสังคมที่มีการเชื่อมโยงโดยใช้เครือข่ายของสื่อ ความสัมพันธ์ของระดับนี้ทำให้เกิดเศรษฐกิจเครือข่าย หรือเศรษฐกิจใหม่

๙.๔ ระดับความสัมพันธ์ของโลก (Global Relations) เป็นระดับความสัมพันธ์ของสังคมทั่วโลกและองค์การระหว่างประเทศ

๑๐. นักศึกษาวิชาทหารยินดีที่จะช่วยเหลือทางราชการทุกประการ หากเชื่อมั่นว่าข่าวสารด้านความมั่นคงนั้น มีประโยชน์อย่างแน่นอน คิดเป็นร้อยละ ๖๗.๗๑ และนักศึกษาวิชาทหารยังเชื่อมั่นว่าถึงแม้จะเป็นเพียงเยาวชนคนตัวเล็กๆ ที่ยังไม่มียศทหารในสังคม ถ้ามีความตั้งใจทำความดีที่จะเป็นเครือข่ายเฝ้าระวังข่าวปลอมและข่าวสารเพื่อความมั่นคงในสถานศึกษา สามารถปฏิบัติได้ คิดเป็นร้อยละ ๗๒.๔๐ สอดคล้องกับการแก้ปัญหา“ข่าวปลอม”ในต่างประเทศ ใน “อังกฤษ” ประกาศจะเสริมหลักสูตร การเรียนการสอนเรื่อง Internet Safety ในชั้นประถมและมัธยม เริ่มในปี ๒๕๖๓ เพื่อเสริมทักษะแก่เด็ก เยาวชน รู้เท่าทันข่าวลวงและข่าวปลอม “สิงคโปร์” มีกฎหมายป้องกันการแพร่กระจายของข่าวปลอม เปิดทางให้ทางการสามารถสอดส่องแพลตฟอร์มออนไลน์ แชนแนลส่วนตัวของประชาชนได้ “เยอรมัน” ควบคุมเนื้อหา Hate Speech ให้ลบข้อมูลที่ผิดกฎหมายภายใน ๒๔ ชั่วโมง ซึ่งหากฝ่าฝืนโทษปรับสูงถึง ๕๐ ล้านยูโร และ “ไทย” ตั้งศูนย์ FAKE NEWS CENTER โดยกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม เน้นสื่อสารข่าวการเตือนภัยพิบัติและข่าวลวงที่กระทบต่อความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน “FAKE NEWS ไม่มีวันหมดไป เพราะแพลตฟอร์มและเทคโนโลยีเติบโตอย่างรวดเร็ว คนไทย ๗๐-๘๐% กระโดดเข้ามาสู่โลกอินเทอร์เน็ตทำให้การเติบโตของ FAKE NEWS มีมากขึ้น ทางที่ดีที่สุด คือ การสร้างความรู้เท่าทันสื่อ โดยการทำงานร่วมกันของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องหมด” พุทธิพงษ์ ปุณณกันต์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม กล่าวว่า ข่าวปลอมเป็นปัญหาที่กระทบทั้งด้านสังคมและความมั่นคง ทุกประเทศต้องการจะหาวิธีการป้องกัน วันนี้ทุกคนสามารถโพสต์หรือแชร์อะไรตามอารมณ์ชั่ววูบ และอาจกระทบต่อสังคมในวงกว้างได้ การตั้งศูนย์ข่าวปลอม FAKE NEWS CENTER ความจริงแล้วคือปลายเหตุ สิ่งที่จะหยุดข่าวปลอมได้ คือ ผู้เสพต้องสามารถ วิเคราะห์ได้และไม่แชร์ (ต้องรู้ทันสื่อเพราะ “FAKE NEWS” ไม่มีวันหมด)

ดังนั้นจึงสามารถสรุปได้ว่านักศึกษาวิชาทหารซึ่งเป็นกลุ่มวัยรุ่นเยาวชนคนรุ่นใหม่ นิยมใช้ Social Media (โทรศัพท์มือถือ) เป็นอย่างยิ่ง ข่าวลือ ข่าวลวง และข่าวปลอม จึงแพร่มาจากระบบ Social Media มากที่สุด แต่นักศึกษาวิชาทหารเองก็มีวิจารณญาณในการเสพข่าว ซึ่งถือได้ว่าเป็นภูมิคุ้มกันในตัวที่พอสมควร โดยนิยมสืบค้นข้อมูลเพิ่มเติม (ในอินเทอร์เน็ต, หนังสือ, สอบถามผู้รู้) ให้แน่ใจก่อน จึงจะเชื่อในข้อมูลข่าวสารนั้น สำหรับนักศึกษาวิชาทหารส่วนใหญ่ยอมรับว่าเคยเห็นข่าวปลอม และช่องทางที่พบข่าวปลอมมากที่สุด คือ ในระบบ Social Media แต่อย่างไรก็ตามนักศึกษา

วิชาทหารส่วนมากมีความตั้งใจ มุ่งมั่นที่จะแสดงออกในการเป็นพลเมืองดี ยินดีเป็นสื่อกลางในการเผยแพร่ข่าวสารข้อเท็จจริงและมีประโยชน์ต่อความมั่นคงของชาติด้วยความเต็มใจอย่างยิ่ง ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับเงื่อนไขที่ผู้ปกครอง, ครู และเจ้าหน้าที่หน่วยงานความมั่นคง จะต้องเข้าไปพูดคุยรวมทั้งทำความเข้าใจโดยละเอียด อย่างเป็นรูปธรรมสัมผัสได้กับนักศึกษาวิชาทหาร เพื่อให้เห็นความสำคัญของบทบาทในเครือข่ายการเฝ้าระวังข่าวปลอม (Fake News) และข่าวสารเพื่อความมั่นคงในสถานศึกษา ย่อมได้รับผลสำเร็จจากการดำเนินการเป็นอย่างดี อย่างแน่นอน รวมทั้งยังถือได้ว่าเป็นการดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของงานวิจัยที่ชัดเจน ในการศึกษาบทบาทและกำหนดบทบาทใหม่ ของนักศึกษาวิชาทหารในการเฝ้าระวังข่าวปลอมและข่าวสารเพื่อความมั่นคง ในสถานศึกษาอย่างแท้จริง

ข้อเสนอแนะ

ผลจากการวิจัยการวิจัยเรื่อง “การกำหนดบทบาทของนักศึกษาวิชาทหาร ในเครือข่ายเฝ้าระวังข่าวปลอม (Fake News)” และข่าวสารเพื่อความมั่นคงในสถานศึกษาในพื้นที่ มณฑลทหารบกที่ ๓๑ นั้น วิจัยเกี่ยวกับบทบาทและปัญหาอุปสรรคของนักศึกษาวิชาทหาร ในการเฝ้าระวังข่าวปลอมในปัจจุบัน รวมทั้งเพื่อให้ได้แนวคิดในการกำหนดบทบาทของนักศึกษาวิชาทหารในการเฝ้าระวังข่าวปลอมและข่าวสารเพื่อความมั่นคงในสถานศึกษา โดยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้-

๑. ควรที่จะตรวจสอบแหล่งข่าวและประเมินความน่าเชื่อถือในข่าวนั้นๆ ก่อนที่จะแชร์หรือเผยแพร่

๒. ประชาชนต้องช่วยกันตรวจสอบ อบรมและให้ความรู้แก่ผู้เสพข่าวสารในเรื่องการสร้างวิจรณ์ญาณในการรับรู้ที่ถูกต้อง

๓. ตรวจสอบข่าวที่ออกจากระบบ Social Media ต่างๆ ว่าตรงกับสื่อสารมวลชนประเภทอื่นหรือไม่

๔. ตรวจสอบแหล่งอ้างอิงของข่าวจากเว็บไซต์ต่างๆ สอดคล้องกับ วิธีเช็คข่าว “ข่าวปลอม-ไม่ปลอม วิธีเช็คข้อมูลเพื่อให้รู้เท่าทันข่าวปลอม มี ๖ ข้อสำคัญ ได้แก่

๔.๑ ตรวจสอบแหล่งที่มาของข่าวสารข้อมูล เช่น สำนักข่าว หน่วยงาน หรือชื่อผู้ให้ข้อมูล

๔.๒ มีเว็บไซต์อื่น หรือแหล่งข่าวอื่นเผยแพร่หรือไม่

๔.๓ ภาพเก่า เล่าใหม่ หรือไม่ เช็คภาพประกอบ TINEYE หรือ Google Reverse Image Search

๔.๔ เช็คความน่าเชื่อถือของเว็บไซต์หรือเพจ เช่น Brand Name, URL, Logo/Verified, ADS, Font, Spelling หรือ คำผิด และ Click Bait

๔.๕ ลักษณะเนื้อหาข่าวที่ต้องสังเกต ข่าวไม่จริงมักเล่นกับ ความเชื่อ เหตุการณ์รุนแรง ข่าวร้าย เลือกลง สร้างความเกลียดชัง และคนดังมีชื่อเสียง

๔.๖ ไม่นิ่งนอนใจ รายงานเมื่อเจอข่าวปลอม รีบช่วยเตือน หรือรายงานไปยังผู้เกี่ยวข้อง (อยู่รอดปลอดภัยจากการเสพ & แชร์ ‘ข่าวปลอม (Fake News)’ บนโลกออนไลน์ ด้วยเคล็ดลับรู้ก่อนแชร์)

๕. คิดว่าไม่มีปัญหาในส่วนของการเฝ้าระวังข่าวปลอมเพราะได้มีการ พุด คุย และโต้แย้งสร้างเครือข่ายในหมู่เพื่อนนักศึกษาวิชาทหารด้วยกันเองอยู่แล้ว สม่่าเสมอ

๖. ควรให้หน่วยงานตรวจสอบอย่างเข้มงวดและออกกฎหมายให้ชัดเจนขึ้นบดทลงโทษหนักขึ้น

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

๑. ควรมีหน่วยงานและการทำงานวิจัย ในการสำรวจข้อมูล พิจารณา วิเคราะห์ และตรวจสอบ ข่าวปลอม (Fake News) ที่มีแพร่หลายในระบบ Social Media อย่างเข้มข้น เพราะเยาวชนคนรุ่นใหม่นิยมเสพข่าวและรับข้อมูลข่าวสารทางระบบ Social Media เป็นจำนวนมาก และมีแนวโน้มจะแย่งชิงพื้นที่สื่อประเภทอื่นๆ มากขึ้นเรื่อยๆ

๒. ควรมีการกำหนดบทบาท ขอบเขต ที่นักศึกษาวิชาทหารหรือนักเรียน ซึ่งเป็นเยาวชนในสถานศึกษาจะกระทำได้ตามกรอบของกฎหมายอย่างเด่นชัด ในกรณีเมื่อพบ ข่าวลือ ข่าวลวง และข่าวปลอม

๓. ควรมีการกำหนดบทบาท ขอบเขต ที่นักศึกษาวิชาทหารหรือนักเรียน ซึ่งเป็นเยาวชนในสถานศึกษาจะทำได้ในการสนับสนุนงานด้านการข่าวเพื่อความมั่นคงของชาติอย่างชัดเจน

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

วารสาร

ณรงค์ พงษ์พันธ์เดชา “ศึกษาเรื่องแนวทางการพัฒนากำลังพลสำรองของกองทัพไทย”, ๒๕๕๖.
สุรชาติ บำรุงสุข. “ปฏิบัติการข่าวสาร”, จุลสารความมั่นคงศึกษา. ฉบับที่ ๗๘ มิถุนายน ๒๕๕๓.

วิทยานิพนธ์ รายงานการวิจัย เอกสารวิจัย

รุจเรขา วิทยาอุทมิกุล. “การพัฒนาแบบจำลองเครือข่ายสังคมเพื่อการเพิ่มผลผลิตงานวิจัยในมหาวิทยาลัยวิจัยไทย”. วิทยานิพนธ์หลักสูตรวารสารสนเทศศาสตร์, สาขาวิชาศิลปศาสตร์, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, ๒๕๕๗.

ฐานข้อมูลออนไลน์

กนกพร ประสิทธิ์ผล. “มาตรการคัดกรองข่าวปลอมและข้อมูลที่บิดเบือนความจริงบนอินเทอร์เน็ต”. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : <https://www.bangkokbiznews.com/news/detail/847403>, ๒๕๖๑.

ธงรบ ชุนสงคราม. “การเปลี่ยนแปลงเชิงพฤติกรรมหลังเข้ารับฝึกหลักสูตรวิชาทหารของนักศึกษาวิชาทหาร”. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : <https://dspace.bru.ac.th/xmlui/bitstream/handle/๑๒๓๔๕๖๗๘๙/๓๒๘๖/๒๕๕๙-research-Tongrob.k.pdf?sequence=๑&isAllowed=y>, ๒๕๖๐.

พุทธิพงษ์ ปุณณกันต์. “การตั้งศูนย์ต่อต้านข่าวปลอม (Anti- FakeNews Center)”. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : <https://www.prachachat.net/ict/news-๓๖๖๐๓๔>
History,theory&methodology.London: SAGE, ๒๕๖๑.

มานะ ตีรียาภวัฒน์. “ปัจจัยที่ทำให้ข่าวปลอมระบาด สืบค้นจาก หยุดคิด เช็คต้นตอ" หนทางยุติ "ข่าวปลอม" ที่กำลังเป็นปัญหาโลก ”. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : <https://www.posttoday.com/social/general/๕๕๓๗๐๘>, ๒๕๖๑.

วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร. “เอกสาร วปอ. หมายเลข ๐๐๘ คู่มือเรื่องความมั่นคงแห่งชาติ คู่มือแนวทางในการศึกษาตามหลักสูตรของวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร หลักสูตรการป้องกันราชอาณาจักร (วปอ.) และหลักสูตรการป้องกันราชอาณาจักรภาครัฐร่วมเอกชน (ปรอ.) ประจำปี การศึกษาพุทธศักราช ๒๕๕๒ - ๒๕๕๓ :ความมั่นคงในประเทศ”. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : <http://ndsi.rtarf.mi.th/download/ndsi-edu/document/008.pdf>, ๒๕๖๑.

- สุภิญญา กลางณรงค์. “สร้างภูมิคุ้มกันสังคมไทยต้านข่าวลวงข่าวปลอม”. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : <https://www.thaihealth.or.th/Content/๔๙๒๕๖สร้างภูมิคุ้มกันสังคมไทย๒๐ข่าวปลอม.html>, ๒๕๖๑.
- อภิรัชต์ คงสมพงษ์, พล.อ. “ไทยโพสต์ บิ๊กแดง' ปลุก รต. พร้อมกลับมารับใช้ชาติ เผชิญหน้าภัยคุกคามจากการขยายตัวของมหาอำนาจที่สอดคล้องแย้ง”. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : <https://www.thaipost.net/main/detail/๕๑๙๓๒>, ๒๕๖๒.
- อรรถภูมิ อองกุลนะ. “อยู่รอดปลอดภัยจากการเสพ & แชร์ ‘ข่าวปลอม (Fake News)’ บนโลกออนไลน์ ด้วยเคล็ดลับรู้ก่อนแชร์”. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : <https://www.salika.co/2019/01/20/howto-be-safe-from-fake-news/>, 2561.
- “อยู่รอดปลอดภัยจากการเสพ & แชร์ ‘ข่าวปลอม (Fake News)’ บนโลกออนไลน์ ด้วยเคล็ดลับรู้ก่อนแชร์”. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : <https://www.salika.co/๒๐๑๙/๐๑/๒๐/howto-be-safe-from-fake-news/>, ๒๕๖๑.
- Isriya Paireepairit. : “Fake News ข่าวปลอม ปัญหาใหญ่ของโลกอินเทอร์เน็ต”. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : <http://www.okmd.tv/blogs/all-things-digital/fake-news> ข่าวปลอม ปัญหาใหญ่ของโลก, ๒๕๖๒.

ภาษาต่างประเทศ

- Birke, D. Social networks and their economics. West Sussex: John Wiley & Sons. (2013).
- Carolan, B.V. Social network analysis and education: Theory, methods & applications. London: SAGE Publications. 2014.
- Publications.Reis, P. and Andre, C. Social Network Analysis in Telecommunications. N.J.: John Wiley & Sons. 2011.
- Wasserman S. and Faust K. Social Network Analysis: Methods and Applications. Cambridge. Cambridge University Press. 1994.

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ	พ.อ. กฤษณะ ภูทอง
วัน เดือน ปี เกิด	๒๘ ส.ค. ๒๕๐๗
การศึกษา	ปี ๒๕๒๕ มัธยมปลาย ม.ศ.๕ โรงเรียนหอวัง ปี ๒๕๒๖ โรงเรียนเตรียมทหาร (ตท.๒๔) ปี ๒๕๓๑ ปริญญาตรี วิทยาศาสตร์บัณฑิต โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า (จปร.๓๕) ปี ๒๕๔๐ โรงเรียนเสนาธิการทหารบก ปี ๒๕๕๐ ปริญญาโท รัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยนเรศวร ปี ๒๕๖๒ วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร

ประวัติการทำงานโดยย่อ

ผบ.มว.ปืนเล็ก ร้อย.อาวุธเบา ร.๑๖ พัน.๑	๒๕ ม.ค. ๒๕๓๑	
รอง ผบ.ร้อย.อาวุธเบา ร.๑๖ พัน.๑	๒๒ เม.ย. ๒๕๓๔	
ผช.ฝอ.๓ ร.๑๖ พัน.๓	๑๘ พ.ค. ๒๕๓๗	
ผบ.ร้อย.อาวุธเบา ร.๑๖ พัน.๓	๒๓ ธ.ค. ๒๕๓๗	
นทน.รร.สธ.ทบ.สปส.	๒ ต.ค. ๒๕๔๐	
ผช.ผอ.กองฝ้ายแผน กยก.ทน.๓	๒ ต.ค. ๒๕๔๑	
ผช.ผอ.กองฝ้ายแผน กยก.ทน.๓	๒๕ ก.พ. ๒๕๔๓	
ฝยก.จทบ.พล.	๒๓ ก.พ. ๒๕๔๔	
ประจำกอง กกพ.ทภ.๓	๒๗ ก.พ. ๒๕๔๕	
หก.กกพ.บชร.๓	๒๐ ม.ค. ๒๕๔๙	
รอง ผอ.กกพ.ทภ.๓	๑๔ ธ.ค. ๒๕๕๐	
ผอ.กกพ.ทภ.๓	๔ ต.ค. ๒๕๕๖	
เสธ.บชร.๓	๕ ต.ค. ๒๕๕๘	
ตำแหน่งปัจจุบัน	รอง ผบ.บชร.๓	๒ เม.ย. ๒๕๖๑

สรุปย่อ

ลักษณะวิชา สังคมจิตวิทยา

เรื่อง บทบาทของนักศึกษาวิชาทหาร ในเครือข่ายเฟ้าระวังข่าวปลอม (Fake News) และข่าวสารเพื่อความมั่นคงในสถานศึกษา กรณีศึกษา มณฑลทหารบกที่ 31

ผู้วิจัย พันเอก กฤษณะ ภูทอง หลักสูตร วปอ. รุ่นที่ 62

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

เนื่องจากมีแนวโน้มการก่อความไม่สงบ และการก่อการร้ายโดยใช้ช่องทางไซเบอร์ (Cyber) เป็นช่องทางการปฏิบัติการ ดังนั้น รัฐบาลในทุกประเทศจึงหันมาให้ความสำคัญในการวางยุทธศาสตร์ความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์แห่งชาติขึ้น ซึ่งในปัจจุบันพบว่าการดำเนินการโดยภาครัฐฝ่ายเดียวนั้นไม่สามารถที่จะลดความเสี่ยงด้านไซเบอร์ได้อีกต่อไป ความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์นั้นต้องเป็นการปฏิบัติการด้วยความร่วมมือจากฝ่ายต่างๆ ทั้งองค์กรภาครัฐ และเอกชนที่มีหน้าที่รับผิดชอบควบคุม ดูแลระบบโครงสร้างพื้นฐานที่ขับเคลื่อนด้วยระบบไซเบอร์

จากความเป็นมาดังกล่าวจะเห็นได้ว่าปัญหาใหญ่ของโลกอินเทอร์เน็ตในรอบ 1 - 2 ปีที่ผ่านมา หนีไม่พ้นเรื่อง “ข่าวปลอม” หรือที่เรียกกันในภาษาอังกฤษว่า Fake News ต้องบอกว่าปัญหาข่าวปลอมไม่ใช่เรื่องใหม่ แต่เมื่อพฤติกรรมของผู้ใช้อินเทอร์เน็ตเปลี่ยนไป หันมาเสพข่าวจากโลกโซเชียลมากขึ้น จากเดิมที่เคยติดตามข่าวสารจากสำนักข่าวที่มีชื่อเสียง (ซึ่งมีการคัดกรองคุณภาพในระดับหนึ่ง) ก็เปลี่ยนมาเป็นการอ่าน feed หรืออ่านข่าวจากห้องแชทที่ “เพื่อนแชร์มา” โดยเชื่อมั่นว่าเพื่อนของเราคัดกรองข่าวที่เหมาะสมมาให้แล้ว เมื่อข่าวจากโซเชียลได้รับการยอมรับมากขึ้น เพิ่มสัดส่วนมากขึ้นจากข่าวทั้งหมดที่เราเสพในแต่ละวัน บวกกับพฤติกรรมของมนุษย์ที่มีแนวโน้ม “เชื่อในสิ่งที่เราเชื่ออยู่แล้ว” ก็ทำให้ข่าวที่อาจไม่ถูกต้องในข้อเท็จจริง (Fact) แต่ถูกใจคนอ่าน ได้รับความนิยมมากขึ้นตามไปด้วย ปัจจัยเหล่านี้จึงเอื้อให้เกิดสำนักข่าวหน้าใหม่ๆ เป็นจำนวนมาก สำนักข่าวเหล่านี้รู้ว่าผู้อ่านชอบข่าวแบบไหน จึงพยายามประดิษฐ์หรือสร้างสรรค์ข่าวที่คนชอบ เพื่อให้เกิดการไลค์ การแชร์จำนวนมาก สิ่งที่ตามมาคือรายได้จากโฆษณาที่มากขึ้นตามไปด้วย และหลายครั้งที่สำนักข่าวบางแห่ง “ล้ำเส้น” ถึงกับ “เต้าข่าว” หรือสร้างข่าวปลอมขึ้นมา จะปลอมทั้งหมด 100% หรือปลอมเพียงบางส่วนก็ได้ทั้งนั้น

ประเทศไทยมีปัญหาความขัดแย้งทางการเมืองมานานหลายปี การสร้างข่าวปลอมเพื่อใส่ร้ายป้ายสีฝ่ายตรงข้ามเกิดขึ้นมานาน และการใช้ช่องทางตรวจสอบแหล่งที่มาของข่าวทำได้ยาก (เช่น การคัดลอกข่าวแล้วส่งต่อผ่าน LINE Group แทนการส่งลิงค์ เพื่อไปอ่านยังเว็บไซต์ต้นฉบับ) ก็ยิ่งทำให้ข่าวปลอมระบาดง่ายขึ้น อย่างไรก็ตาม ปัญหาข่าวปลอมแก้ไม่ง่าย เพราะการตัดสินใจว่าข่าวบางข่าวจริงหรือปลอม (หรือปลอมบางส่วน) เป็นเรื่องยาก ต่อให้เป็นมนุษย์ที่มีประสบการณ์ด้านสื่อสารมวลชนมาอย่างยาวนานก็ตาม ยิ่งมาบวกกับปริมาณข่าวปลอมที่มีจำนวนเพิ่มขึ้นแบบทวีคูณ การแยกแยะโพสต์ในอินเทอร์เน็ตว่าอันไหนเป็นข่าวปลอมให้ได้ตลอดเวลา ยิ่งยากเข้าไปอีก ถือเป็นปัญหาที่ยังไม่สามารถแก้ไขได้ง่ายด้วยการเขียนโปรแกรมคอมพิวเตอร์เข้าช่วย (Fake News ข่าว

ปลอม ปัญหาใหญ่ของโลกอินเทอร์เน็ต By : Isriya Paireepairit) ผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการกำหนดบทบาทของนักศึกษาวิชาทหาร ในเครือข่ายเฟ้าระวังข่าวปลอม (Fake News)

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาบทบาทของนักศึกษาวิชาทหาร ในการเฟ้าระวังข่าวปลอมในปัจจุบัน
2. เพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรคของนักศึกษาวิชาทหาร ในการเฟ้าระวังข่าวปลอม
3. เพื่อกำหนดบทบาทของนักศึกษาวิชาทหาร ในการเฟ้าระวังข่าวปลอมและข่าวสารเพื่อความมั่นคงในสถานที่ศึกษา

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตเชิงเนื้อหา ด้วยการจัดทำแนวคิดและกำหนดบทบาทของนักศึกษาวิชาทหาร ในเครือข่ายเฟ้าระวังข่าวปลอมและข่าวสารเพื่อความมั่นคงในสถานศึกษา
2. ขอบเขตประชากร ได้แก่ นักศึกษาวิชาทหาร ชั้นปีที่ 1 - 5 (ชายและหญิง) ในสถานศึกษาจังหวัดนครสวรรค์, จังหวัดกำแพงเพชร และจังหวัดอุทัยธานี
3. ขอบเขตเชิงพื้นที่ ในความรับผิดชอบของมณฑลทหารบกที่ 31 ได้แก่ จังหวัดนครสวรรค์, จังหวัดกำแพงเพชร และจังหวัดอุทัยธานี

วิธีการดำเนินการวิจัย

1. การรวบรวมข้อมูล
 - 1.1 ข้อมูลทุติยภูมิ ดำเนินการโดยศึกษาจากตำราและเอกสารต่างๆ
 - 1.2 ข้อมูลปฐมภูมิ ดำเนินการโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก และตอบแบบสอบถาม ของนักศึกษาวิชาทหาร
2. การวิเคราะห์ข้อมูล

ดำเนินการโดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา และการวิเคราะห์เปรียบเทียบ และสังเคราะห์ข้อมูลทฤษฎี หลักการต่างๆ
3. การนำเสนอข้อมูล นำเสนอข้อมูลแบบรายงานพรรณนาและวิเคราะห์ นำเสนอแนวคิดใหม่ๆจากการวิจัย

ผลการวิจัย

“การกำหนดบทบาทของนักศึกษาวิชาทหาร ในเครือข่ายเฟ้าระวังข่าวปลอม (Fake News)” และข่าวสารเพื่อความมั่นคงในสถานศึกษา สรุปผลได้ดังนี้

1. นักศึกษาวิชาทหารที่สนใจเสพข้อมูลข่าวสารในแต่ละวัน ในระดับปานกลาง มีจำนวนถึงร้อยละ 76.56 แสดงว่าส่วนใหญ่ ให้ความสำคัญและสนใจในข้อมูลข่าวสาร ที่เผยแพร่ตามสื่อต่างๆ

2. นักศึกษาวิชาทหาร นิยมใช้ Social Media (โทรศัพท์มือถือ) เป็นช่องทางในการเสพข้อมูล คิดเป็นร้อยละ 43.96 มากกว่าช่องทางอื่นใดแสดงว่าปัจจัยที่เข้าถึงนักศึกษาวิชาทหารได้ดีที่สุดคือ Social Media (โทรศัพท์มือถือ) สอดคล้องกับปัจจุบันในแง่ของการปฏิบัติการข่าวสาร ก็มีการเปลี่ยนแปลงไปตามสภาพแวดล้อมทางด้านยุทธศาสตร์ และพัฒนาการของเครื่องมือหรือสิ่งอำนวยความสะดวกที่นำมาใช้ในยุคของโลกไร้พรมแดน เช่น การใช้ดาวเทียม การใช้เครือข่ายทางคอมพิวเตอร์ การใช้ไวรัสคอมพิวเตอร์ หรือสื่อชนิดใหม่ๆ ทั้งทางวิทยุ โทรศัพท์ โทรทัศน์ เคลื่อนที่ ฯลฯ (ณรงค์ พงษ์พันธ์เดชา (2546) ศึกษาเรื่องแนวทางการพัฒนากำลังพลสำรองของกองทัพไทย)

3. นักศึกษาวิชาทหารมีวิจรรย์ญาณในการเสพข่าว ในลักษณะ เชื่อครึ่ง ไม่เชื่อครึ่งไว้ก่อนเสมอคิดเป็นร้อยละ 54.17 ซึ่งถือว่ามิถุนิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควร สอดคล้องกับบทความ Fake News ข่าวปลอม ปัญหาใหญ่ของโลกอินเทอร์เน็ต By : Isriya Paireepairit ที่เชื่อว่าข่าวปลอมสร้างโดยคน 4 กลุ่ม คือ

- 3.1 กลุ่มเกรียนนักเลงคีย์บอร์ด โพสต์ข้อความเพื่อความสนุกส่วนตัว
- 3.2 กลุ่มหวังเงินค่าโฆษณา โพสต์สร้างกระแสหวังยอด Follow (ติดตาม)
- 3.3 กลุ่มสร้างความเกลียดชัง จะโพสต์ข้อความหรือ Hate Speech ดูหมิ่น ยุยง ปลุกปั่น
- 3.4 กลุ่มหลอกลวง สร้างข้อมูลเท็จ หลอกขายสินค้า หรือฉ้อโกง ดังนั้นนักศึกษาวิชา

ทหารจึงต้องใช้วิจรรย์ญาณในการเสพข่าวอย่างยิ่ง

4. เมื่อสงสัยข้อมูลที่ได้รับจากการเสพข่าว นักศึกษาวิชาทหารจะทำการค้นคว้าข้อมูลเพิ่มเติมเพื่อให้ได้ข้อเท็จจริง (ค้นหาในอินเทอร์เน็ตหรืออ่านหนังสือ) เพื่อวิเคราะห์ข่าวว่าเป็นเรื่องจริงหรือปลอม คิดเป็นร้อยละ 55.07 หรือปรึกษาผู้ที่น่าเชื่อถือ (สอบถาม) คิดเป็นร้อยละ 33.70 ซึ่งเป็นเรื่องที่ดีสำหรับเยาวชนรุ่นใหม่ สอดคล้องกับขณะนี้บริษัทโซเซียลมีเดียรายใหญ่ ต่างพากันตระหนักในการลดปัญหาดังกล่าว โดย “Facebook” พยายามลดการแสดงผลเนื้อหาบน News Feed ด้านสุขภาพ การรักษาโรคที่เกินจริง รวมถึงเพิ่มฟีเจอร์ใหม่ อาทิ ปุ่มแจ้งเตือนข่าวปลอมเพื่อเตือนผู้ใช้เฟซบุ๊กด้วยตัวเอง และปุ่ม About this article ตรวจสอบแหล่งข่าวก่อนแชร์ เช่น “Youtube” เตรียมปรับลดการแนะนำวิดีโอ ที่เข้าข่ายในกลุ่มของ Borderline หรือเรื่องราวปาฏิหาริย์ต่างๆ ส่วนผู้ให้บริการค้นหาข้อมูลอันดับหนึ่งของโลกอย่าง “Google” ได้เพิ่มมาตรการคัดกรองข่าวปลอมและข้อมูลที่บิดเบือนความจริงบนอินเทอร์เน็ต หลังเกิดปัญหาการแพร่ขยายอย่างรวดเร็วของข่าวปลอมในปัจจุบัน และ ให้ความรู้แก่เยาวชนแล้วตั้งหน่วยงานตรวจสอบข่าวปลอม รวมถึงพัฒนาแพลตฟอร์มในการช่วยกรอง ตรวจสอบ และเชื่อมต่อกับหน่วยงานของสภาบริหารและตอบข้อกังขาของประชาชนได้ (อยู่รอดปลอดภัยจากการเสพ & แชร์ ‘ข่าวปลอม (Fake News)’ บนโลกออนไลน์ ด้วยเคล็ดลับรู้ก่อนแชร์ By : Isriya Paireepairit)

5. นักศึกษาวิชาทหารส่วนใหญ่เคยเห็นข่าวปลอม คิดเป็นร้อยละ 78.18 และข่าวปลอมที่พบเห็นมากที่สุดในประสบการณ์ของนักศึกษาวิชาทหาร ได้แก่ ข่าวใส่ร้ายป้ายสีระหว่างบุคคล/องค์กร คิดเป็นร้อยละ 22.75 และ ข่าวสารสร้างความแตกแยกในสังคมคิดเป็นร้อยละ 20.25 แสดงว่านักศึกษาวิชาทหารส่วนใหญ่มีวิจรรย์ญาณที่ดี

ผลการวิจัยจากมหาวิทยาลัยปรินต์ตัน และมหาวิทยาลัยนิวยอร์ก สหรัฐอเมริกา ที่ได้ทำการสำรวจกลุ่มตัวอย่างชาวอเมริกันมากกว่า 3,500 คน เกี่ยวกับข้อเขียนที่พวกเขาแชร์ลง ในเฟซบุ๊ก

พบว่าคนอายุมากกว่า 65 ปี ขึ้นไป เป็นกลุ่มประชากรที่แชร์ข้อเขียนที่เป็น ‘ข่าวปลอม (Fake News)’ มากที่สุด เมื่อเทียบกับคนในช่วงอายุอื่นทำให้ตระหนักถึงภัยจากการแชร์ การรับรู้ ‘ข่าวปลอม (Fake News)’ ที่จัดเป็นภัยคุกคามคนทุกเพศทุกวัยในยุคที่สื่อออนไลน์และโซเชียลมีเดียกำลังครองโลกอย่างทุกวันนี้ (อรรถภูมิ อองกุลนะ (หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ ฉบับวันพฤหัสบดีที่ 17 มกราคม 2561)

6. ช่องทาง Social Media (โทรศัพท์มือถือ) เป็นช่องทางที่นักศึกษาวิชาทหารพบเห็นข่าวปลอมมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 53.77 และเรื่องเล่าจากคนในครอบครัว/เพื่อนฝูง ร้อยละ 18.69 สะท้อนให้เห็นถึงปัจจัยการแพร่กระจายของข่าวปลอมที่อยู่ในระบบ Social Media (โทรศัพท์มือถือ) รวมทั้งที่บุคคลได้หลงเชื่อแล้วกลายเป็นข่าวลือที่ผิด ยังคงมีเป็นจำนวนมากและมีอิทธิพลอย่างสูงต่อตัวนักศึกษาวิชาทหาร

7. เมื่อนักศึกษาวิชาทหารได้ทำวิเคราะห์ข่าวที่ได้เสพนั้นแล้วเป็นข่าวปลอม จะรู้สึกไม่เชื่อ แต่ก็อาจจะเล่า/ส่งต่อ/แชร์ ให้คนอื่นได้รู้บ้างในเรื่องนี้เพื่อเผื่อระวังไว้ คิดเป็นร้อยละ 32.42 และไม่เชื่อแล้วจะต้องทำอะไรบางอย่าง คิดเป็นร้อยละ 19.53 โดยนักศึกษาวิชาทหารเมื่อทราบว่าเป็นข่าวปลอมอยากจะแจ้งให้ พ่อแม่/ผู้ปกครอง ทราบเป็นคนแรก คิดเป็นร้อยละ 57.81 สะท้อนให้เห็นถึงวิจรรณญาณที่มีในตัวนักศึกษาวิชาทหารดีพอสมควร สอดคล้องกับสุภิญญา กลางณรงค์ ประธานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ ในการฉีกพลังเพื่อรับมือกับปัญหาข่าวลวงข่าวปลอม โอกาสเดียวกันนี้ ทั้ง 8 ภาคี ได้ร่วมกันประกาศปฏิญญา 5 ข้อ เพื่อลดปัญหาข่าวลวง ดังนี้

7.1 ส่งเสริมและสนับสนุนความร่วมมือซึ่งกันและกันในภาคีเครือข่าย เพื่อให้เกิดการทำงานร่วมกันเพื่อรับมือและรวมพลังต่อต้านข่าวลวงในทุกระดับของสังคม

7.2 ส่งเสริมและสนับสนุนการผลักดันนโยบายในการต่อต้านข่าวลวงในระดับประเทศ และเกิดการขับเคลื่อนงานด้าน การต่อต้านข่าวลวง ทั้งในระดับสังคม ชุมชน และประเทศชาติ

7.3 ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาให้เกิดการศึกษาวิจัยและสร้างองค์ความรู้ ด้านการต่อต้านข่าวลวง รวมทั้งหาแนวทางปฏิบัติต้นแบบ (Best Practice) เพื่อให้เกิดฐานความรู้และแนวทางปฏิบัติอันจะนำไปสู่การผลักดันให้เกิดพลังความรู้ของสังคม

7.4 พัฒนาระบบการ รูปแบบการทำงาน และนวัตกรรมตลอดจนเครื่องมือหรือกลไกเผื่อระวังเพื่อใช้ในการป้องกันและการแก้ไขปัญหาข่าวลวงอย่าง มีส่วนร่วม ที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ ทั้งภาควิชาการ วิชาชีพ ผู้ผลิตสื่อ ภาคประชาชน และผู้ใช้สื่อ

7.5 ส่งเสริมให้ประชาชนเกิดความรู้ ความเข้าใจด้านการรู้เท่าทันสื่อสารสนเทศ และดิจิทัล (Media Information and Digital Literacy: MIDL) ประชาชนเกิดภูมิคุ้มกันต่อปัญหาข่าวลวง และพัฒนาประชาชนในประเทศไปสู่ความเป็นพลเมืองดิจิทัล (Digital Citizen)

8. นักศึกษาวิชาทหารคิดว่าผู้ผลิตข่าวปลอมประสงค์ไม่ใช้อย่างแน่นอน คิดเป็นร้อยละ 48.96 สอดคล้องกับข่าวปลอม 7 ประเภท กนกพร ประสิทธิ์ผล ผู้อำนวยการศูนย์พัฒนาสื่อใหม่ ไทยพีบีเอส กล่าวว่า ข่าวปลอม แบ่งได้ 7 ประเภท คือ

1. Satire or Parody เสียดสีหรือตลก
2. False Connection โยงมั่ว
3. Misleading ทำให้เข้าใจผิด
4. False Context ผิดที่ผิดทาง นำภาพไม่เกี่ยวข้องมาสร้างข่าวต่อ
5. Impostor โกหกที่มาของข้อมูล
6. Manipulated ตัดต่อภาพ เสียง คลิปวิดีโอ และ
7. Fabricated กุข่าวปลอม สวมรอยเป็นสำนักข่าว

รวมทั้งคิดว่าต้องช่วยกันตรวจสอบ และแจ้งเตือนซึ่งกันละกัน เพื่อให้สังคมไทยปลอดภัยจากข่าวปลอม คิดเป็นร้อยละ 45.99 ซึ่งแสดงออกถึงความเป็นพลเมืองดี มีจิตใจเข้าถึงงานการข่าวเพื่อความมั่นคงของนักศึกษาวิชาทหารเป็นอย่างดี

9. นักศึกษาวิชาทหารส่วนใหญ่มีความยินดีเป็นอย่างยิ่งที่จะเป็นสื่อกลางในการเผยแพร่ข่าวข้อเท็จจริงและมีประโยชน์ต่อความมั่นคงของชาติ คิดเป็นร้อยละ 64.58 รวมทั้งไม่แน่ใจขึ้นอยู่กับสถานการณ์ในเวลานั้น คิดเป็นร้อยละ 29.17 แสดงให้เห็นว่า หากมีการพูดคุยอธิบายให้นักศึกษาวิชาทหารเข้าใจความสำคัญของงานความมั่นคงของชาติอย่างถ่องแท้แล้ว นักศึกษาวิชาทหารมากกว่า ร้อยละ 95 พร้อมจะให้ความร่วมมือกับทางราชการ สอดคล้องกับเครือข่ายสังคม เป็นระบบย่อยของสังคม ที่สนับสนุนโดยเครือข่ายของสื่อ (Media network) มีในทุกระดับจำแนกได้เป็น 4 ระดับ (Dijk, 2006, pp.25-26) ดังนี้

9.1 ระดับความสัมพันธ์ของแต่ละบุคคล (Individual relations) โดยแต่ละคนจะสร้างจุดเชื่อมกับสมาชิกในครอบครัว เพื่อน คนคุ้นเคย เพื่อนบ้าน เพื่อนร่วมงาน และอื่นๆ ระดับนี้จะได้รับการสนับสนุนจากเครือข่ายของสื่อและอินเทอร์เน็ต

9.2 ระดับความสัมพันธ์ของกลุ่มและองค์กร เป็นการเชื่อมโยงของกลุ่มถาวรและชั่วคราวโดยใช้เครือข่ายคอมพิวเตอร์และโทรคมนาคม (Group and organizational relations)

9.3 ระดับความสัมพันธ์ของสังคม (Societal relations) เป็นระดับความสัมพันธ์ระดับบุคคล ระดับกลุ่มและระดับองค์กรที่ทำให้เกิดสังคมที่มีการเชื่อมโยงโดยใช้เครือข่ายของสื่อ ความสัมพันธ์ของระดับนี้ทำให้เกิดเศรษฐกิจเครือข่าย หรือเศรษฐกิจใหม่

9.4 ระดับความสัมพันธ์ของโลก (Global relations) เป็นระดับความสัมพันธ์ของสังคมทั่วโลกและองค์การระหว่างประเทศ

10. นักศึกษาวิชาทหารยินดีที่จะช่วยเหลือทางราชการทุกประการ หากเชื่อมั่นว่าข่าวสารด้านความมั่นคงนั้น มีประโยชน์อย่างแน่นอน คิดเป็นร้อยละ 67.71 และนักศึกษาวิชาทหารยังเชื่อมั่นว่าถึงแม้จะเป็นเพียงเยาวชนตัวเล็กๆ ที่ยังไม่มีบทบาทเด่นในสังคม ถ้ามีความตั้งใจทำความดีที่จะเป็นเครือข่ายเฝ้าระวังข่าวปลอมและข่าวสารเพื่อความมั่นคงในสถานศึกษา สามารถปฏิบัติได้ คิดเป็นร้อยละ 72.40 สอดคล้องกับการแก้ปัญหา“ข่าวปลอม”ในต่างประเทศ ใน “อังกฤษ” ประกาศจะเสริมหลักสูตร การเรียนการสอนเรื่อง Internet Safety ในชั้นประถมและมัธยม เริ่มในปี 2563 เพื่อเสริมทักษะแก่เด็ก เยาวชน รู้เท่าทันข่าวลวงและข่าวปลอม “สิงคโปร์” มีกฎหมายป้องกันการแพร่กระจายของข่าวปลอม เปิดทางให้ทางการสามารถสอดส่องแพลตฟอร์มออนไลน์ แชนแนลส่วนตัวของประชาชนได้ “เยอรมัน” ควบคุมเนื้อหา Hate Speech ให้ลบข้อมูลที่ผิดกฎหมายภายใน 24

ชั่วโมง ซึ่งหากฝ่าฝืนโทษปรับสูงถึง 50 ล้านบาท และ “ไทย” ตั้งศูนย์ FAKE NEWS CENTER โดยกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม เน้นสื่อสารข่าวการเตือนภัยพิบัติและข่าวลวงที่กระทบต่อความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน “FAKE NEWS ไม่มีวันหมดไป เพราะแพลตฟอร์มและเทคโนโลยีเติบโตอย่างรวดเร็ว คนไทย 70-80% กระโดดเข้ามาสู่โลกอินเทอร์เน็ตทำให้การเติบโตของ FAKE NEWS มีมากขึ้น ทางที่ดีที่สุด คือ การสร้างความรู้เท่าทันสื่อ โดยการทำงานร่วมกันของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องหมด” พุทธิพงษ์ ปุณณกันต์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม กล่าวว่า ข่าวปลอมเป็นปัญหาที่กระทบทั้งด้านสังคมและความมั่นคง ทุกประเทศต้องการจะหาวิธีการป้องกัน วันนี้ทุกคนสามารถโพสต์หรือแชร์อะไรตามอารมณ์ชั่ววูบ และอาจกระทบต่อสังคมในวงกว้างได้ การตั้งศูนย์ข่าวปลอม FAKE NEWS CENTER ความจริงแล้วคือปลายเหตุ สิ่งที่จะหยุดข่าวปลอมได้ คือ ผู้เสพต้องสามารถ วิเคราะห์ได้และไม่แชร์ (ต้องรู้ทันสื่อเพราะ “FAKE NEWS” ไม่มีวันหมด)

ดังนั้นจึงสามารถสรุปได้ว่านักศึกษาวิชาทหารซึ่งเป็นกลุ่มวัยรุ่นเยาวชนคนรุ่นใหม่ นิยมใช้ Social Media (โทรศัพท์มือถือ) เป็นอย่างยิ่ง ข่าวลือ ข่าวลวง และข่าวปลอม จึงแพร่มาจากระบบ Social Media มากที่สุด แต่นักศึกษาวิชาทหารเองก็มีวิจารณญาณในการเสพข่าว ซึ่งถือได้ว่าเป็นภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควร โดยนิยมสืบค้นข้อมูลเพิ่มเติม (ในอินเทอร์เน็ต, หนังสือ, สอบถามผู้รู้) ให้แน่ใจก่อน จึงจะเชื่อในข้อมูลข่าวสารนั้น สำหรับนักศึกษาวิชาทหารส่วนใหญ่ยอมรับว่าเคยเห็นข่าวปลอม และช่องทางที่พบข่าวปลอมมากที่สุด คือ ในระบบ Social Media แต่อย่างไรก็ตามนักศึกษาวิชาทหารส่วนมากมีความตั้งใจ มุ่งมั่นที่จะแสดงออกในการเป็นพลเมืองดี ยินดีเป็นสื่อกลางในการเผยแพร่ข่าวสารข้อเท็จจริงและมีประโยชน์ต่อความมั่นคงของชาติด้วยความเต็มใจอย่างยิ่ง ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับเงื่อนไขที่ผู้ปกครอง, ครู และเจ้าหน้าที่หน่วยงานความมั่นคง จะต้องเข้าไปพูดคุยรวมทั้งทำความเข้าใจโดยละเอียด อย่างเป็นรูปธรรมสัมผัสได้กับนักศึกษาวิชาทหาร เพื่อให้เห็นความสำคัญของบทบาทในเครือข่ายการเฝ้าระวังข่าวปลอม (Fake News) และข่าวสารเพื่อความมั่นคงในสถานศึกษา ย่อมได้รับผลสำเร็จจากการดำเนินการเป็นอย่างดี อย่างแน่นอน รวมทั้งยังถือได้ว่าเป็นการดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของงานวิจัยที่ชัดเจน ในการศึกษาบทบาทและกำหนดบทบาทใหม่ ของนักศึกษาวิชาทหารในการเฝ้าระวังข่าวปลอมและข่าวสารเพื่อความมั่นคง ในสถานศึกษาอย่างแท้จริง

ข้อเสนอแนะ

ผลจากการวิจัยการวิจัยเรื่อง “การกำหนดบทบาทของนักศึกษาวิชาทหาร ในเครือข่ายเฝ้าระวังข่าวปลอม (Fake News)” และข่าวสารเพื่อความมั่นคงในสถานศึกษาในพื้นที่ มณฑลทหารบกที่ 31 นั้น วิจัยเกี่ยวกับบทบาทและปัญหาอุปสรรคของนักศึกษาวิชาทหาร ในการเฝ้าระวังข่าวปลอมในปัจจุบัน รวมทั้งเพื่อให้ได้แนวคิดในการกำหนดบทบาทของนักศึกษาวิชาทหาร ในการเฝ้าระวังข่าวปลอมและข่าวสารเพื่อความมั่นคงในสถานศึกษา โดยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้.-

1. ควรที่จะตรวจสอบแหล่งข่าวและประเมินความน่าเชื่อถือในข่าวนั้นๆ ก่อนที่จะแชร์หรือเผยแพร่
2. ต้องช่วยกันตามตัวหาผู้ที่แจ้งข่าวปลอมออกมา ที่ทำให้ประชาชนเสียหายนั้น แล้วดำเนินคดีต่อไป

3. ประชาชนต้องช่วยกันตรวจสอบ อบรมและให้ความรู้แก่ผู้เผยแพร่ข่าวสารในเรื่องการสร้างวิจาร์ณญาณในการรับรู้ที่ถูกต้อง

4. ตรวจสอบข่าวที่ออกจากระบบ Social Media ต่างๆ ว่าตรงกับสื่อสารมวลชนประเภทอื่นหรือไม่

5. ตรวจสอบแหล่งอ้างอิงของข่าวจากเว็บไซต์ต่างๆ สอดคล้องกับ วิธีใช้คำว่า “ข่าวปลอม-ไม่ปลอม วิธีเช็คข้อมูลเพื่อให้รู้เท่าทันข่าวปลอม มี 6 ข้อสำคัญ ได้แก่

5.1 ตรวจสอบแหล่งที่มาของข่าวสารข้อมูล เช่น สำนักข่าว หน่วยงาน หรือชื่อผู้ให้ข้อมูล

5.2 มีเว็บไซต์อื่น หรือแหล่งข่าวอื่นเผยแพร่หรือไม่

5.3 ภาพเก่า เล่าใหม่ หรือไม่ เช็คภาพประกอบ TINEYE หรือ Google Reverse Image Search

5.4 เช็คความน่าเชื่อถือของเว็บไซต์หรือเพจ เช่น Brand Name, URL, Logo/Verified, ADS, Font, Spelling หรือ คำผิด และ Click Bait

5.5 ลักษณะเนื้อหาข่าวที่ต้องสังเกต ข่าวไม่จริงมักเล่นกับ ความเชื่อ เหตุการณ์รุนแรง ข่าวร้าย เลือกลง สร้างความเกลียดชัง และคนดังมีชื่อเสียง

5.6 ไม่นิ่งนอนใจ รายงานเมื่อเจอข่าวปลอม รีบช่วยเตือน หรือรายงานไปยังผู้เกี่ยวข้อง (อยู่รอดปลอดภัยจากการเสพ & แชร์ ‘ข่าวปลอม (Fake News)’ บนโลกออนไลน์ ด้วยเคล็ดลับรู้ก่อนแชร์)

6. คิดว่าไม่มีปัญหาในส่วนของการเฝ้าระวังข่าวปลอมเพราะได้มีการ พุด คุย และโต้แย้งสร้างเครือข่ายในหมู่เพื่อนนักศึกษาวิชาทหารด้วยกันเองอยู่แล้ว สม่่าเสมอ

7. ควรให้หน่วยงานตรวจสอบอย่างเข้มงวดและออกกฎหมายให้ชัดเจนขึ้นบทลงโทษหนักขึ้น

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีหน่วยงานและการทำงานวิจัย ในการสำรวจข้อมูล พิจารณา วิเคราะห์ และตรวจสอบ ข่าวปลอม (Fake News) ที่มีแพร่หลายในระบบ Social Media อย่างเข้มข้น เพราะเยาวชนคนรุ่นใหม่นิยมเสพข่าวและรับข้อมูลข่าวสารทางระบบ Social Media เป็นจำนวนมาก และมีแนวโน้มจะแย่งชิงพื้นที่สื่อประเภทอื่นๆ มากขึ้นเรื่อยๆ

2. ควรมีการกำหนดบทบาท ขอบเขต ที่นักศึกษาวิชาทหารหรือนักเรียน ซึ่งเป็นเยาวชนในสถานศึกษาจะกระทำได้ตามกรอบของกฎหมายอย่างเด่นชัด ในกรณีเมื่อพบ ข่าวลือ ข่าวลวง และข่าวปลอม

3. ควรมีการกำหนดบทบาท ขอบเขต ที่นักศึกษาวิชาทหารหรือนักเรียน ซึ่งเป็นเยาวชนในสถานศึกษาจะกระทำได้ในการช่วยเหลืองานด้านการข่าวเพื่อความมั่นคงของชาติอย่างชัดเจน